

UCHWAŁA NR VI/35/24
RADY MIEJSKIEJ W SOLCU KUJAWSKIM
Z DNIA 23 SIERPNIĄ 2024 ROKU

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+

Na podstawie art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609)¹

RADA MIEJSKA W SOLCU KUJAWSKIM
UCHWAŁA, CO NASTĘPUJE:

- § 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Solca Kujawskiego.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Dariusz Chojnacki

¹ Zmiany: Dz. U. z 2024 r. poz. 721.

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR VI/35/24
RADY MIEJSKIEJ W SOLCU KUJAWSKIM
Z DNIA 23 SIERPNIĄ 2024 ROKU

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+

Uchwałą Nr LXXXI/565/24 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim z dnia 23 lutego 2024 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu „Strategii Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030 (+)”, w tym trybu konsultacji (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2024 r. poz. 1261) Gmina Solec Kujawski przystąpiła do opracowania strategii rozwoju Gminy na lata 2023-2030+.

„Strategia Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023 – 2030+” jest istotnym dokumentem określającym plany rozwoju lokalnego i określa kluczowe kierunki rozwoju gminy. Tworzenie diagnozy i identyfikacja obszarów problemowych dla wytyczenia celów strategicznych do opracowania „Strategii Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023 -2030+” następowało podczas konsultacji i prac zespołowych. Właściwe zdefiniowanie kierunków inwestowania i przeobrażeń Gminy Solec Kujawski jest warunkiem koniecznym dla uzyskania możliwości wsparcia tych zamierzeń w nadchodzącym, nowym okresie programowania finansowego ze środków Unii Europejskiej.

„Strategia Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+” zawiera priorytety (cele strategiczne rozwoju gminy), cele operacyjne i kierunki działań prowadzących do realizacji zidentyfikowanych priorytetów. Wszystkie plany i zamierzenia realizowane przez władze samorządowe będą nawiązywać do uchwalonej przez Radę Gminy Solec Kujawski „Strategii Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+”.

Podstawę prawną uchwalenia przez Radę Miejską strategii rozwoju stanowi przepis art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 609 z późn. zm.), który stanowi, że strategia rozwoju gminy jest przyjmowana przez radę gminy w drodze uchwały. Strategię rozwoju gminy sporządzono w formie tekstowej oraz graficznej, stanowiącą załącznik do uchwały.

Mając na względzie powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest konieczne i uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Dariusz Chojnacki

STRATEGIA
ROZWOJU
GMINY
SOLEC KUJAWSKI
NA LATA
2023-2030+

2
0
3
0
+

Opracowanie:

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER

www.deltapartner.org.pl

Spis treści

Wstęp	4
1. Wprowadzenie	5
1.1 Uwarunkowania prawne	5
1.2 Metodyka opracowania Strategii	6
1.3 Komplementarność.....	8
Spójność Strategii ze strategią rozwoju województwa	8
Obszary Strategicznej Interwencji (OSI).....	10
Spójność Strategii z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi	15
1.4 Charakterystyka Gminy Solec Kujawski	18
1.5 Wnioski z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej gminy	19
Analiza danych zastanych	19
Wnioski z badań jakościowych i ankietowych	22
Wnioski z badania ankietowego uczniów szkół podstawowych	24
Wnioski ze spotkania z młodzieżą ze szkół ponadpodstawowych	30
1.6 Analiza SWOT	32
2. Część strategiczna	36
2.1 Wizja i misja rozwoju gminy w perspektywie 2030 roku	36
2.2 Cele strategiczne rozwoju gminy.....	37
2.3 Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych	39
2.4 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	52
2.5 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Solec Kujawski	57
2.6 Rezultaty planowanych działań	63
3. System wdrażania Strategii.....	67
3.1 Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja Strategii	67
3.2 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	69
3.3 Finansowanie Strategii	70
4 Analiza ex-ante	71
Załącznik nr 1 Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej	75
Analiza danych statystycznych	75
Wyniki badań ankietowych	117
Załącznik nr 2 Mapy ryzyka i zagrożenia powodziowego.....	128
Załącznik nr 3 Analiza oddziaływania na środowisko realizacji Strategii	134
Załącznik nr 4 Przykłady ankiet uczniów szkół podstawowych	142

Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+ stanowi główny dokument strategiczny gminy na najbliższe lata, określając cel prowadzenia lokalnej polityki rozwoju. Strategia została przygotowana zgodnie z zasadami modelu partycypacyjno-eksperckiego – w proces jej powstania zaangażowano przedstawicieli Urzędu Miejskiego, mieszkańców w różnym wieku (także dzieci i młodzież) oraz ekspertów zewnętrznych. Szerokie zaangażowanie mieszkańców pozwoliło na zdefiniowanie celów i kierunków działań odpowiadających na zgłaszane deficyty.

Dokument składa się z czterech zasadniczych części. Pierwsza część dotyczy uwarunkowań prawnych do założeń strategicznych na poziomie regionalnym i krajowym. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, na kształt strategii rozwoju gmin istotnie wpływa strategia wojewódzka – w tym przypadku *Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*. Niniejszy dokument jest komplementarny wobec zapisów przytoczonej strategii, co umożliwi efektywniejszą realizację założeń rozwojowych. Druga część odnosi się do diagnozy, w tym wniosków z badań ankietowych i jakościowych – przedstawia obecną sytuację w gminie, w tym jej mocne strony i deficyty. Kolejna część jest częścią strategiczną, w której zawarto misję, wizję oraz cele i kierunki działań gminy na najbliższe lata. Zdefiniowane cele stanowią odpowiedź na zauważane deficyty gminy i potrzeby mieszkańców. Plany rozwoju gminy zostały zawarte w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, będącej wizualnym przedstawieniem zaplanowanych zamierzeń strategicznych. Ostatnią część dokumentu stanowi system wdrażania, określający podstawowe mechanizmy realizacji strategii, jej monitoringu, ewaluacji oraz aktualizacji. Ponadto część ta zawiera ramy i źródła finansowania.

Ustalenia przedstawione w strategii wyznaczają politykę rozwoju gminy w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym. Strategia stanowi istotne wsparcie dla władz samorządowych w strategicznym zarządzaniu potencjałami i zasobami oraz w sprawnym reagowaniu na występujące problemy. Skuteczna realizacja założeń strategii przyczyni się do usprawnienia funkcjonowania gminy oraz do wzrostu jakości życia mieszkańców.

1. Wprowadzenie

1.1 Uwarunkowania prawne

Podstawę prawną do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+ stanowi Uchwała nr LXXXI/565/24 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim z dnia 23 lutego 2024 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu „Strategii Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030 (+)”, w tym trybu konsultacji (opublikowana 27 lutego 2024 r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego).

Struktura niniejszej strategii uwzględnia zapisy Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) która stanowi, że *strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy oraz określa w szczególności*¹:

- cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym,
- *kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych,*
- *oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia,*
- *model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy,*
- *ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczące:*
 - a) *zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu,*
 - b) *zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,*
 - c) *kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej,*
 - d) *zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.),*
 - e) *zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego,*
 - f) *kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej,*
 - g) *zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW,*
 - h) *zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,*
 - i) *zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,*

¹ Art. 10e pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.)

j) *zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,*

- obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 oraz z 2023 r. poz. 572 i 1688), wraz z zakresem planowanych działań,
- obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań,
- system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych,
- ramy finansowe i źródła finansowania.

Przedmiotowa strategia zawiera wszystkie obligatoryjne elementy, uwzględniając uwarunkowania gminy w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Dokument składa się z części tekstowej i graficznej, zawierającej model struktury funkcjonalno-przestrzennej. Model ten stanowi ilustrację dla polityki rozwoju zawartej w rozdziale strategicznym.

1.2 Metodyka opracowania Strategii

Analiza desk reseach	Inaczej zwana analizą danych zastanych, stanowiła podstawę prac nad dokumentem. Polegała na szczegółowym zaznajomieniu się z dostępnymi dokumentami diagnostycznymi i planistycznymi w wymiarze lokalnym i regionalnym, w tym między innymi raportami o stanie gminy, ogólnodostępnymi opracowaniami oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Analizie poddano również zbiory danych statystycznych, które gromadzi Bank Danych Lokalnych GUS, Urząd Miejski w Solcu Kujawskim, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim oraz Powiatowy Urząd Pracy w Bydgoszczy. Zebrane dane zostały ocenione pod kątem jakości i rzetelności oraz stanowiły podstawę do wypracowania wniosków na temat badanego obszaru.
Badania ilościowe	Badanie ankietowe przeprowadzono w formie papierowej i elektronicznej w styczniu 2024 r., a udział w nim wzięło 962 respondentów. Celem ankiety było poznanie opinii i oczekiwań mieszkańców gminy. Ponadto zdecydowano się na przeprowadzenie ankiety wśród uczniów szkół podstawowych, której wyniki także były pomocne w opracowywaniu celów strategicznych dla gminy na najbliższe lata.
Badania jakościowe	Strategia jest dokumentem silnie uspołecznionym, dlatego w proces jej powstawania zaangażowano mieszkańców gminy. Badania jakościowe przyjęły formę warsztatów moderowanych przez ekspertów DELTA PARTNER – przeprowadzono warsztaty z przedstawicielami mieszkańców, pracownikami Urzędu Miejskiego i innych jednostek miejskich, a także z uczniami szkół ponadpodstawowych.

Analiza SWOT	Jej celem jest zebranie wcześniej zdobytych informacji i wyodrębnienie silnych/słabych stron gminy, wynikających z jej wewnętrznych uwarunkowań oraz szans/zagrożeń rozwojowych będących czynnikami zewnętrznymi.
Opracowanie misji i wizji	Na podstawie diagnozy i analizy SWOT nakreślono misję gminy, będącą ogólnym kierunkiem działań władz gminy oraz wizję stanowiącą opis pożądanego stanu gminy w perspektywie długookresowej.
Sformułowanie celów i kierunków działań	Cele i kierunki działań stanowią kluczową część strategii rozwoju. Zgodnie z obowiązującymi przepisami wyodrębniono trzy obszary planowania: sferę społeczną, gospodarczą oraz przestrzenną. Wypracowane cele i kierunki działań odnoszą się do wcześniej zidentyfikowanych problemów oraz do misji i wizji gminy.
Opracowanie modelu funkcjonalno-przestrzennego	Model funkcjonalno-przestrzenny stanowi zilustrowanie założeń opracowywanego dokumentu. Za jego pomocą zaprezentowano główne elementy strategii, a jego forma graficzna przyczynia się do łatwiejszego odbioru określonych kierunków rozwoju i wypracowanej wizji.
Opracowanie części wdrożeniowej	Część ta zawiera informacje na temat monitoringu, ewaluacji i aktualizacji strategii. Ponadto, w tej części określono ramy finansowe, w tym potencjalne źródła finansowania.
Konsultacje i opiniowanie projektu strategii	Zgodnie z przepisami, strategia podlega konsultacjom w wymiarze horyzontalnym i wertykalnym. Podmiotami uprawnionymi do zaopiniowania strategii są sąsiednie gminy i ich związki, lokalni partnerzy społeczno-gospodarczy, Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Bydgoszcy, Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, a także mieszkańcy gminy, którzy wyrażają chęć zgłoszenia swoich uwag do projektu strategii
Przeprowadzenie procedury środowiskowej	Jest to ostatni etap prac nad strategią. Zapisy strategii były weryfikowane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszcy oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszcy. Pozwoliło to ocenić, czy zaproponowane przedsięwzięcia uwzględniają kwestie związane ze środowiskiem w wystarczającym stopniu i czy możliwe jest odstępianie od przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko - czy jednak konieczne jest opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko.

1.3 Komplementarność

§

Rozdział odnosi się do art. 10f, ust. 2, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.): *Projekt strategii rozwoju gminy opracowuje wójt oraz przedkłada go zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa.*

Cele niniejszej strategii są spójne z założeniami planistycznymi dokumentów wyższego szczebla. Pozwala to na dopełnianie i uzupełnianie działań realizowanych na poziomie krajowym i regionalnym. Przedmiotowa strategia cechuje się komplementarnością wobec dokumentów takich jak m.in.:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego 2030+,
- Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Solec Kujawski.

Spójność Strategii ze strategią rozwoju województwa

Kluczową rolę przy opracowaniu strategii dla gmin pełni strategia województwa. Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+, została przyjęta uchwałą nr XXVIII/399/20 w dniu 21 grudnia 2020 r. przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Wspomniany dokument jest najistotniejszym dokumentem regionalnym, nakreślającym kierunki rozwoju województwa. Nadrzędnym celem strategii jest dążenie do jakości życia typowej dla wysokorozwiniętych regionów europejskich, który ma zostać zrealizowany za pomocą pięciu celów głównych, w czterech obszarach: społeczeństwo, gospodarka, przestrzeń i spójność.

Tabela 1 Cele główne i operacyjne strategii wojewódzkiej

Cel główny 1: Skuteczna edukacja	1.1 Podniesienie jakości kształcenia i wychowania 1.2 Edukacja dla gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach 1.3 Kształtowanie środowiska edukacyjnego 1.4 Rozwój szkolnictwa wyższego
Cel główny 2: Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo	2.1 Aktywność społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego 2.2 Rozwój wrażliwy społecznie 2.3 Zdrowie 2.4 Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe 2.5 Sport i aktywność fizyczna
Cel główny 3: Konkurencyjna gospodarka	3.1 Odbudowa gospodarki po COVID-19 3.2 Innowacyjna gospodarka – nauka, badania i wdrożenia

	3.3 Rozwój przedsiębiorczości 3.4 Rozwój sektora rolno-spożywczego 3.5 Rozwój turystyki 3.6 Internacjonalizacja gospodarki 3.7 Nowoczesny rynek pracy
Cel główny 4: Dostępna przestrzeń i czyste środowisko	4.1 Infrastruktura rozwoju społecznego 4.2 Środowisko przyrodnicze 4.3 Przestrzeń kulturowa 4.4 Przestrzeń dla gospodarki 4.5 Infrastruktura transportu 4.6 Infrastruktura techniczna 4.7 Czysta energia i bezpieczeństwo energetyczne 4.8 Potencjały endogeniczne
Cel główny 5: Spójne i bezpieczne województwo	5.1 Transport publiczny 5.2 Cyfryzacja 5.3 Bezpieczeństwo 5.4 Współpraca dla rozwoju regionu

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+.

Strategia Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+ jest komplementarna wobec zapisów strategii wojewódzkiej, co wskazuje poniższa tabela.

Tabela 2 Komplementarność Strategii Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+ ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+	Strategia Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+
Cel główny 1: Skuteczna edukacja	Cel strategiczny 1. Budowanie atrakcyjnej oferty gminnej zapewniającej wysoką jakość życia
Cel główny 2: Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo	
Cel główny 3: Konkurencyjna gospodarka	Cel strategiczny 2. Wzmacnianie konkurencyjności lokalnej gospodarki i poprawa sytuacji na rynku pracy
Cel główny 4: Dostępna przestrzeń i czyste środowisko	Cel strategiczny 3. Zrównoważony rozwój funkcjonalno-przestrzenny gminy i jej adaptacja do zmian klimatu
Cel główny 5: Spójne i bezpieczne województwo	

Źródło: opracowanie własne.

Obszary Strategicznej Interwencji (OSI)

Rozdział odnosi się do art. 10e. ust. 3. pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) wskazującego, że strategia rozwoju gminy *określa w szczególności obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094), wraz z zakresem planowanych działań.*

Zgodnie z Ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 z późn. zm.) obszary objęte strategiczną interwencją to: „*określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne*”.

Strategia wojewódzka wyróżnia na poziomie krajowym dwa typy obszarów strategicznej interwencji (OSI): miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Gmina Solec Kujawski nie zalicza się do żadnych OSI na poziomie krajowym. Na poziomie wojewódzkim zdefiniowano OSI takie jak:

- Miejski obszar funkcjonalny Bydgoszczy i Torunia,
- Miejski obszar funkcjonalny Włocławka,
- Miejski obszar funkcjonalny Grudziądz,
- Miejski obszar funkcjonalny Inowrocławia,
- OSI gmin wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą,
- OSI obszarów cechujących się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa,
- OSI obszarów peryferyjności transportowej,
- Obszar przemysłowego wielkoobszarowego skażenia środowiska.

Gmina Solec Kujawski wpisuje się w trzy OSI na poziomie regionalnym: Miejski obszar funkcjonalny Bydgoszczy i Torunia, OSI obszarów cechujących się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa oraz Obszar przemysłowego wielkoobszarowego skażenia środowiska.

Gmina Solec Kujawski leży w obszarze silnych oddziaływań Bydgoszczy, przez co została zaliczona do Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego. Powiązania funkcjonalne obszaru zauważalne są w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej. Strategia wojewódzka wskazuje, że Gmina Solec Kujawski jest jedną z gmin o szczególnie wysokim potencjale do rozwoju wielkopowierzchniowych przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu ponadlokalnym – rozwój gospodarczy gminy jest istotny z punktu widzenia

Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego. W województwie kujawsko-pomorskim ważną rolę spełnia także Toruń, będący drugim ośrodkiem stołecznym województwa. Łączny potencjał Bydgoszczy i Torunia pozwala na osiągnięcie odpowiedniego poziomu rozwoju regionalnego – Gmina Solec Kujawski zlokalizowana jest pomiędzy Bydgoszczą a Toruniem, a zatem charakteryzuje się atrakcyjnym położeniem pozwalającym na korzystanie z potencjału obu tych miast.

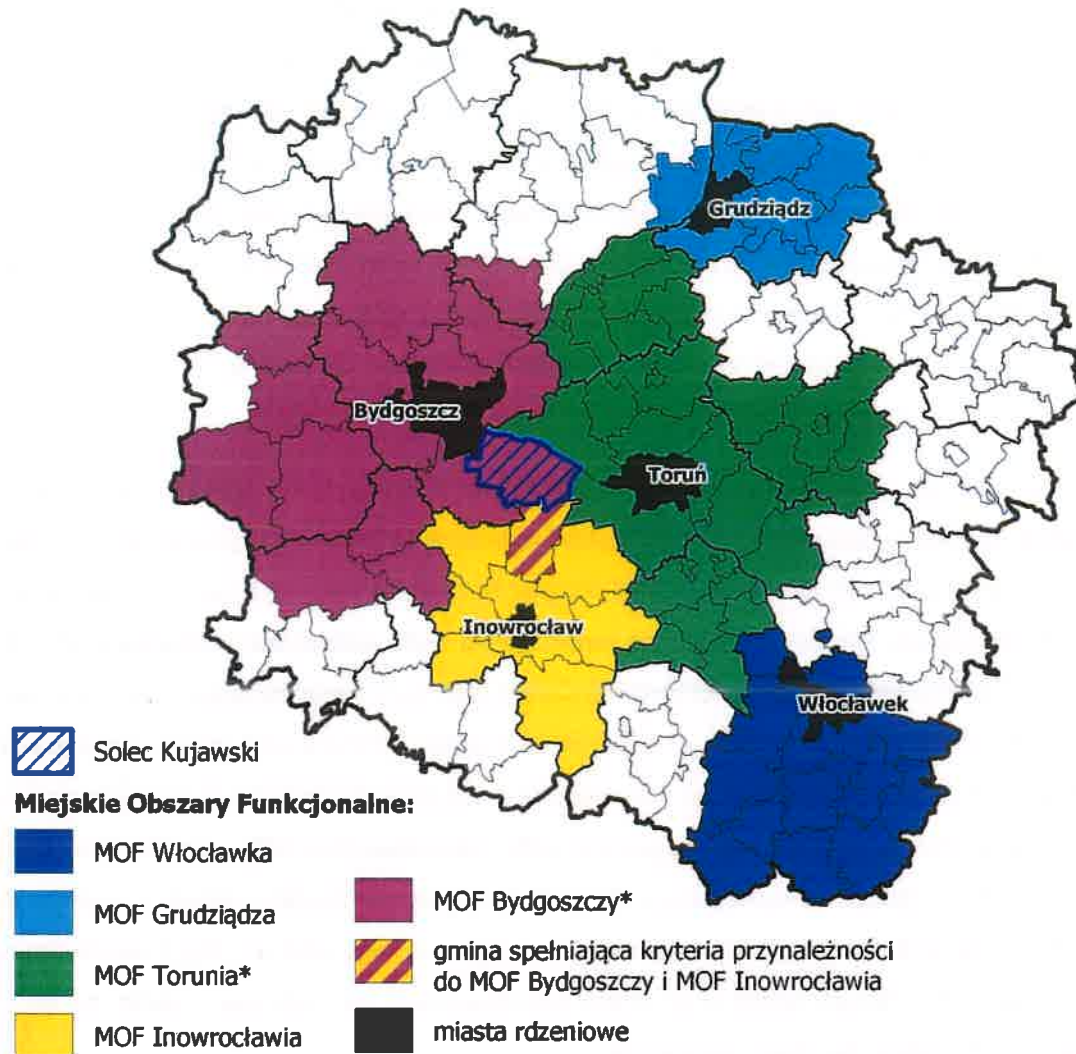
Pod względem gospodarczym gmina cechuje się mieszanym charakterem – w części miejskiej dominuje produkcja i usługi, a na terenie wiejskim rolnictwo. Zgodnie z informacjami zawartymi w Planie przeciwdziałania skutkom suszy, teren gminy wyróżnia się ekstremalnym zagrożeniem suszą rolniczą oraz silnym zagrożeniem suszą ogółem. Województwo kujawsko-pomorskie jest jednym z czołowych producentów żywności w kraju, przez co susza obejmująca tereny rolnicze może negatywnie odbić się na bezpieczeństwie żywnościowym kraju. Z tego względu tereny szczególnie narażone na zjawisko suszy są wskazane jako jeden z obszarów strategicznej interwencji w województwie. W przyszłości ważne będzie wdrażanie działań mających na celu przeciwdziałanie niedoborom wody w rolnictwie, w tym na terenie Gminy Solec Kujawski.

W gminie funkcjonowała dawniej nasycalnia podkładów kolejowych, co spowodowało znaczną degradację środowiska naturalnego. Pierwszy zakład powstał w 1879 r., a największy rozwój produkcji nastąpił w latach 60-80 XX w. – produkcja w sektorze kolejnictwa miała charakter strategiczny dla ówczesnej gospodarki. Wzmószona produkcja spowodowała wiele problemów środowiskowych – do 1985 r. na terenie zakładu istniało zagłębienie, do którego wylewano toksyczne substancje pozostające po nasycaniu drewnianych podkładów. Przeszarżała technologia i liczne awarie maszyn powodowały wycieki oleju impregnacyjnego do ziemi. Do nasycania podkładów stosowano kreozot, cechujący się wysoką toksycznością i działaniem kancerogennym. Zakład zlikwidowano w 2005 r., a teren był w rękach prywatnych. Przez nielegalne wydobywanie zbiorników i wylewanie resztek kreozotu i szlamów do ziemi wzrosło zanieczyszczenie gruntu. Silnie skażony i zdewastowany teren w 2008 r. nabyła Gmina Solec Kujawski. W kolejnych latach teren został zrekultywowany i w najbliższym czasie ma zostać przeznaczony pod tereny sportowo-rekreacyjne.

Jako istotny problem w strategii wojewódzkiej wskazano również kwestię dawnych Zakładów Chemicznych „Zachem” w Bydgoszczy – teren po zakładach należy do jednych z najbardziej skażonych obszarów w kraju. Zakłady prowadziły produkcję chemii organicznej do 2013 r. Na terenie zakładów zidentyfikowano znaczne zanieczyszczenie gleb i wód podziemnych, a zanieczyszczenia te ulegają przemieszczeniu. W bliskim sąsiedztwie terenów skażonych znajdują się obszary zamieszkałe, w tym zachodnia część Gminy Solec Kujawski. Obszar skażony po dawnych zakładach chemicznych wymaga pilnej interwencji, ze względu na wysokie ryzyko rozprzestrzeniania się niebezpiecznych zanieczyszczeń

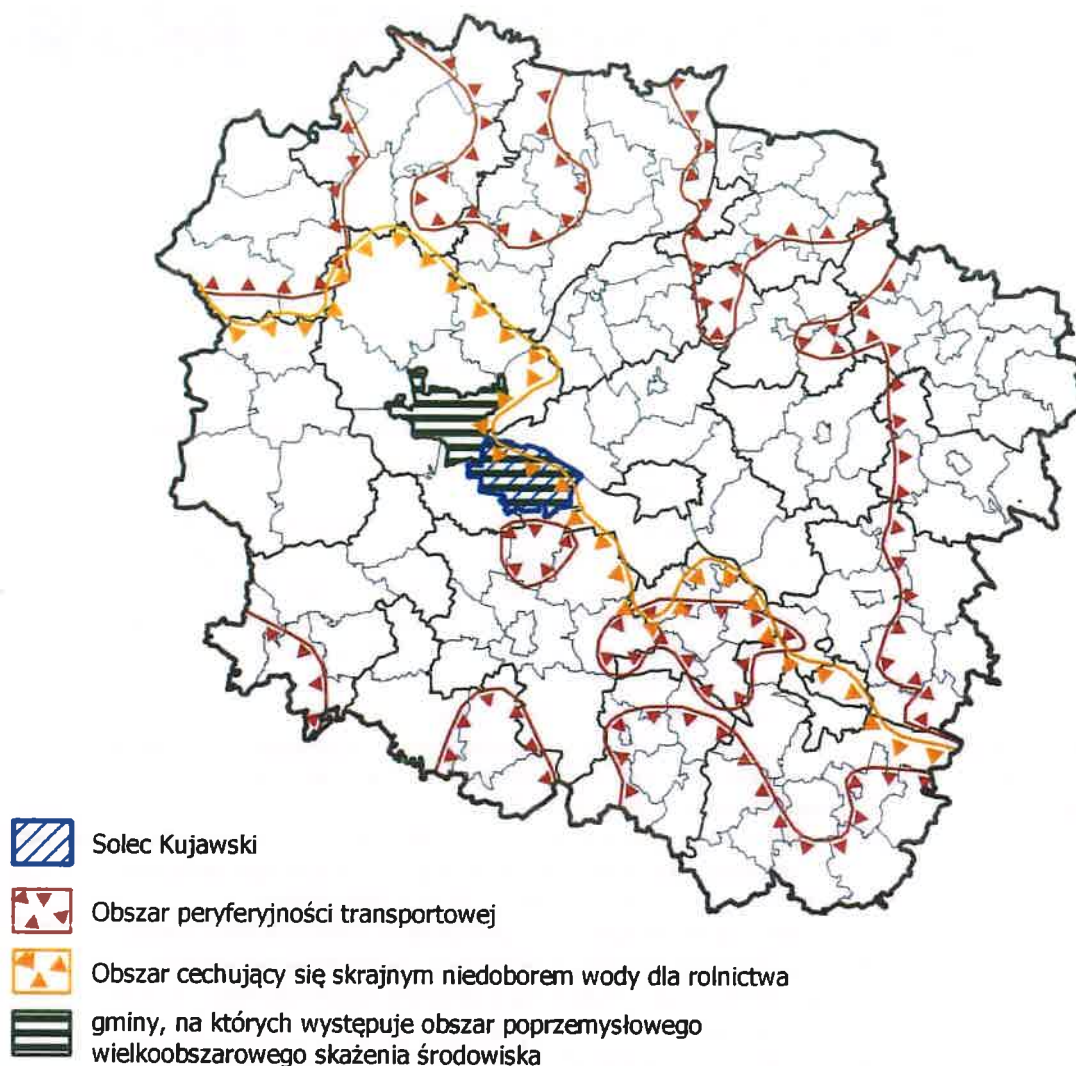
– w strategii wojewódzkiej wskazano, że OSI Obszar przemysłowego wielkoobszarowego skażenia środowiska powinno mieć charakter o randze krajowej, ze względu na charakter i zakres prowadzonych działań. Obecnie kwestię skażonych terenów reguluje ustawa z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych.

Grafika 1 OSI Miejskie Obszary Funkcjonalne

* wg klasyfikacji OSI - Miejski obszar funkcjonalny Bydgoszczy i Torunia

Grafika 2 Pozostałe OSI w województwie kujawski-pomorskim

Polityka terytorialna województwa kujawsko-pomorskiego realizowana jest w ujęciu pięciu poziomów hierarchicznych sieci osadniczej. Gmina Solec Kujawski przynależy do Stołecznego Obszaru Rozwojowego (I poziom – obszar realizacji „Polityki rozwoju potencjału regionalnego miast stołecznych województwa kujawsko-pomorskiego), MOF Bydgoszczy (poziom II – związany z Bydgoszczą i Toruniem oraz obszarami powiązаныmi z nimi funkcjonalnie) oraz OPPT Bydgoszczy (poziom IV – związany z miastami powiatowymi i obszarami powiązаныmi z nimi funkcjonalnie)².

W poniższej tabeli zawarto kategorie interwencji strategicznej dedykowane dla poziomów, w które wpisuje się gmina Solec Kujawski.

² MOF – Miejski Obszar Funkcjonalny, OPPT – Obszar Prowadzenia Polityki Terytorialnej

Tabela 3 Ramowa identyfikacja najważniejszych rodzajów interwencji dedykowanych poszczególnym poziomom polityki terytorialnej w województwie kujawsko-pomorskim

Poziom polityki terytorialnej	Kategorie interwencji dedykowane dla danego poziomu
I - Stołeczny Obszar Rozwojowy	rozwijanie potencjału usług o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym – szkolnictwo wyższe, nauka, działalność badawczo-rozwojowa, kreowanie innowacyjności, specjalistyczna i wysokospecjalistyczna ochrona zdrowia, instytucje artystyczne (instytucje tzw. kultury wysokiej), instytucje i infrastruktura sportowa o znaczeniu regionalnym i krajowym, lokowanie instytucji szczebla krajowego i międzynarodowego, lokowanie obiektów o znaczeniu symbolicznym – stanowiących wyróżniki tożsamościowe miast/województwa, specjalistyczne zawodowe szkolnictwo ponadpodstawowe i specjalne oraz doskonalenie nauczycieli, wsparcie na obszarach leżących w SOR poza ośrodkami stołecznymi, rozwoju niezbędnego zaplecza dla działalności określonych powyżej, projekty integrujące transportowo ośrodki stołeczne województwa, rozwój infrastruktury transportowej dla dostępności międzyregionalnej i międzynarodowej.
II - Miejski Obszar Funkcjonalny Bydgoszczy	rozwój potencjału gospodarczego - tworzenie nowych miejsc pracy, wspieranie działalności badawczo-rozwojowych na rzecz przemysłu, reindustrializacja, logistyka, rozwój istniejących terenów inwestycyjnych lub w uzasadnionych lokalizacjach – wyznaczanie nowych (dotyczy projektów realizowanych wspólnie przez jst), zwiększanie potencjału turystycznego, rozwijanie rynków pracy o znaczeniu regionalnym, rozwój instytucji rozwoju społecznego (z zakresu edukacji, ochrony zdrowia, kultury, sportu, pomocy społecznej) mających znaczenie ponadlokalne oraz znaczenie regionalne, a nieuwzględnionych w ramach poziomu (I) oraz nienależących do zadań poziomu (IV), projekty integrujące transportowo, infrastrukturalnie i funkcjonalnie gminy MOF z ośrodkami rdzeniowymi, w tym rozwój aglomeracyjnego transportu publicznego (w relacjach miasto – obszary podmiejskie), rozwój miejskiego transportu publicznego w ośrodkach rdzeniowych, porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej (estetyzacja zagospodarowania, deglomeracja przemysłu z centrów miast i ze stref intensywnej zabudowy podmiejskiej).
IV - Obszar Prowadzenia Polityki Terytorialnej Bydgoszczy	rozwój potencjału gospodarczego (tworzenie nowych miejsc pracy, w uzasadnionych lokalizacjach – wyznaczanie terenów inwestycyjnych), zwiększanie aktywności zawodowej mieszkańców – dotyczy zadań nierealizowanych w ramach poziomów (II) i (III), rozwój infrastruktury i pełnienie zadań na rzecz ludności wymagającej wsparcia, w tym zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, poprawa możliwości obsługi mieszkańców w zakresie usług o charakterze powiatowym/lokalnym – szkolnictwo ponadpodstawowe, zwłaszcza zawodowe, szkolnictwo ponadpodstawowe artystyczne, edukacja dorosłych, poprawa jakości kształcenia na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym, specjalistyczna ochrona zdrowia (typowa dla poziomu powiatowego), edukacja przedszkolna, opieka nad dziećmi w wieku do lat 3, infrastruktura aktywizacji i włączenia społecznego, infrastruktura kultury o znaczeniu powiatowym, rozwój infrastruktury i pełnienia zadań na rzecz ludności wymagającej wsparcia, w tym zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, rozwiązywanie problemów środowiskowych (zwłaszcza w aspekcie stanu powietrza związanego z niską emisją z systemów grzewczych i transportu spalinowego), ochrona przyrody i wzmacnianie bioróżnorodności, rozwiązywanie problemów społecznych w rejonach współwystępowania problemów pozaspółecznych (rewitalizacja),

Poziom polityki terytorialnej	Kategorie interwencji dedykowane dla danego poziomu
	• zwiększanie potencjału przestrzeni publicznych oraz koordynacja polityki przestrzennej, zwłaszcza w celu racjonalizacji gospodarowania przestrzenią, dla zapobiegania rozpraszania osadnictwa, • wykorzystanie potencjałów endogenicznych, takich jak turystyka wodna, inne specyficzne walory przyrodnicze i kulturowe mogące być podstawą dla rozwoju gospodarczego lub pełnienia ważnych funkcji rekreacyjnych i/lub integracyjnych dla lokalnych społeczności, • rozwój transportu publicznego w relacjach do Bydgoszczy i/lub Torunia, • rozwój dróg rowerowych jako bezpiecznego dojazdu do placówek usługowych, miejsc pracy i węzłów przesiadkowych oraz niskoemisyjnej alternatywy dla innych rodzajów transportu, • rozwój dróg rowerowych o charakterze rekreacyjnym i turystycznym, w tym zwłaszcza zapewniających dostępność i umożliwiającą wykorzystanie walorów (przyrodniczych i kulturowych) stanowiących potencjały endogeniczne (rozwój funkcji turystycznej na bazie lokalnych potencjałów endogenicznych), • wsparcie dla realizacji inwestycji wodno-kanalizacyjnych w tym integracja systemów dla RLM liczących powyżej 10 tys. w relacjach miasta – obszary podmiejskie.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+.

Spójność Strategii z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Strategia Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+ uwzględnia spójność z dokumentami wskazanymi w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.), a konkretnie z art. 315 i art. 326 dotyczących procesów gospodarowania wodami, które wskazują na konieczność uwzględnienia ich w strategii rozwoju gminy. Niniejsza strategia jest spójna z zapisami dokumentów takich jak:

- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły;
- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły;
- Plan przeciwdziałania skutkom suszy.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Jest głównym dokumentem planistycznym z zakresu gospodarowania zasobami wodnymi. Obszar Gminy Solec Kujawski położony jest w obszarze dorzecza Wisły, a dokładniej w regionie wodnym Dolnej Wisły. Poniższa tabela przedstawia jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) zlokalizowane na terenie gminy. Wszystkie JCWP charakteryzują się złym stanem ogólnym.

Tabela 4 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Solec Kujawski

Kod JCWP	Nazwa	Typologia/status	Stan ogólny	Stan ekologiczny i chemiczny
RW20001229199	Wisła od Zgłowiączki do Brdy	Wielka rzeka nizinna/silnie zmieniona część wód	Zły	Słaby potencjał ekologiczny/stan chemiczny dobry
RW200010291453	Kanał Zielona Struga do Dopływu w Osieczku	Potok lub strumień nizinny piaszczysty/naturalna część wód	Zły	Umiarkowany stan ekologiczny

Kod JCWP	Nazwa	Typologia/status	Stan ogólny	Stan ekologiczny i chemiczny
RW20001129149	Kanał Zielona Struga od Dopływu w Osieczku do ujścia	Rzeka nizinna/naturalna część wód	Zły	Umiarkowany stan ekologiczny

Źródło: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Poniżej zawarto działania podstawowe wyróżnione w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, które zostały przypisane do JCWP na terenie Gminy Solec Kujawski.

Tabela 5 Działania podstawowe przypisane do JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Solec Kujawski

Kod JCWP	Działania podstawowe
RW20001229199	Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych, Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta, Kontrola gospodarowania wodami oraz przeglądy pozwoleń wodnoprawnych.
RW200010291453	Dla JCWP nie zaplanowano żadnych działań podstawowych.
RW20001129149	Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych, Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność, Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych zależnych od hydromorfologii (wg celów środowiskowych: wymogów rzek włosienicznikowych, wylewy Q50).

Źródło: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Gmina położona jest w obrębie dwóch części wód podziemnych (JCWPd) cechujących się dobrym stanem ogólnym.

Tabela 6 Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Solec Kujawski

Kod JCWPd	Stan ogólny	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
GW200045	Dobry	Dobry	Dobry	Niezagrożona
GW200044	Dobry	Dobry	Dobry	Zagrożona chemicznie

Źródło: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przypisano dwa działania podstawowe do JCWPd znajdujących się w obrębie gminy.

Tabela 7 Działania podstawowe przypisane do JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Solec Kujawski

Kod JCWPd	Działania podstawowe
GW200045	• Ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP), • Opracowanie wniosku na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP)
GW200044	

Źródło: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Na terenie Gminy Solec Kujawski znajdują się urządzenia melioracji wodnej – sieć drenarska oraz rowy melioracyjne, których utrzymanie należy do właścicieli gruntów. Jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w którym jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy – do tej spółki lub tego związku spółek wodnych.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły został przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2022 r. (Dz. U. 2022 r. poz. 2739). Głównym celem PZRP jest zminimalizowanie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, działalności gospodarczej oraz dziedzictwa kulturowego poprzez prowadzenie działań mających ograniczyć występowanie zidentyfikowanych zagrożeń. Wśród celów PZRP wymienia się:

- Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego.
- Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego.
- Poprawę systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Na terenie Gminy Solec Kujawski zidentyfikowano zagrożenie powodziowe od strony rzeki Wisły. Zagrożenie dotyczy głównie obszarów niezamieszkałych, w tym terenów rolniczych. Mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego przedstawiono w załączniku do Strategii. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne wynikające z ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2023, poz. 1478).

W związku z aktualizacją ww. planu dla obszaru dorzecza Wisły, zostały wskazane działania redukujące ryzyko powodziowe w obszarach problemowych, które charakteryzują się wysokim poziomem zintegrowanego ryzyka powodziowego. Dla obszaru problemowego Dolna Wisła zostały wskazane następujące działania:

- budowa stopnia wodnego Solec Kujawski na rzece Wiśle (nr W_DW_144);
- zakup oraz stosowanie mobilnych systemów ochrony przed powodzią w mieście Solec Kujawski wraz z opracowaniem instrukcji ich stosowania (nr W_DW_2752);
- ograniczenie nowej zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią w dokumentach i aktach prawnych dotyczących planowania przestrzennego dla m. Solec Kujawski (nr W_DW_2770).

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

To dokument planistyczny skupiający się na ograniczeniu zjawiska suszy na terenie kraju. Wśród najważniejszych celów planu należy wymienić: skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy, zwiększenie retencji na obszarach dorzeczy, edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy, formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy. Biorąc pod uwagę poszczególne typy klas zagrożenia suszą, sytuacja dla Gminy Solec Kujawski przedstawia się następująco:

- zagrożenie suszą hydrogeologiczną – słabe,
- zagrożenie suszą hydrologiczną – umiarkowane,
- zagrożenie suszą rolniczą – ekstremalne,
- zagrożenie suszą atmosferyczną – silne.

Według łącznego zagrożenia suszą, teren Gminy Solec Kujawski jest silnie zagrożony wystąpieniem zjawiska suszy.

1.4 Charakterystyka Gminy Solec Kujawski

Gmina Solec Kujawski położona jest w centralnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie bydgoskim. Od północy graniczy z Gminą Żławieś Wielka, od południa z Gminą Rojewo i Gminą Nowa Wieś Wielka, od wschodu z Gminą Wielka Nieszawka, a od zachodu z Miastem Bydgoszcz. Jest gminą miejsko-wiejską, w skład której wchodzi miasto Solec Kujawski, będące siedzibą gminy oraz cztery sołectwa: Chrośna, Przyłubie, Kujawska, Otorowo-Makowiska. Zajmuje powierzchnię 175 km², którą w 2022 r. zamieszkiwało ponad 16,4 tys. osób. Gmina Solec Kujawski należy do Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego, który tworzy 19 samorządów (powiatów i gmin).

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy dominują lasy stanowiące 74% jej powierzchni oraz użytki rolne obejmujące 14,5% ogólnej powierzchni. Pod względem geograficznym gmina położona jest w mezoregionie Kotliny Toruńskiej.

Gmina Solec Kujawski położona jest w korzystnej lokalizacji komunikacyjnej – przecina ją droga krajowa nr 10 łącząca Warszawę i Szczecin. Docelowo droga ta ma zostać przekształcona w drogę ekspresową S10, co skróci czas przejazdu pomiędzy poszczególnymi miejscowościami. Ponadto, w odległości około 25 km od granic gminy znajduje się wjazd na autostradę A1. Gmina leży pomiędzy dwoma dużymi miastami – Toruniem i Bydgoszczą, które stanowią centrum administracyjne, gospodarcze, kulturalno-edukacyjne dla całego regionu.

1.5 Wnioski z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej gminy

Rozdział odnosi się do art. 10e. ust. 3. ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) wskazującego, że strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 z późn. zm.), przygotowanej na potrzeby tej strategii.

Analiza danych zastanych

Sfera społeczna

Gmina Solec Kujawski wyróżnia się dobrym położeniem geograficznym, sąsiadując bezpośrednio z Miastem Bydgoszcz i stanowiąc jego obszar funkcjonalny. Pomimo korzystnych warunków osiedleńczych, populacja gminy w ostatnich latach nieznacznie się zmniejsza – w okresie 2013-2022 odnotowano spadek liczby ludności na poziomie 1,8%, do poziomu 16,4 tys. Co więcej, prognozy demograficzne dla gminy nie są korzystne – według szacunków, do 2030 r. liczba jej mieszkańców ma zmaleć o 4,4%, co będzie skutkiem utrzymującego się ujemnego przyrostu naturalnego oraz salda migracji. Mieszkańcy gminy przenoszą się przede wszystkim do większych ośrodków miejskich (Bydgoszcz, Toruń) oraz do innych gmin położonych w obszarze funkcjonalnym Bydgoszczy. Warto odnotować fakt, że inne gminy Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego wyróżniają się zazwyczaj bardzo wysokim saldem migracji – w przypadku Gminy Solec Kujawski, jej graniczenie z Bydgoszczą nie przekłada się na wzrost liczby mieszkańców. Problemem gminy jest także starzenie się społeczności lokalnej – odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wyniósł 18,3% w 2022 r. – wzrósł w ostatnich latach, ponadto był wyższy niż odsetek dla powiatu bydgoskiego.

Oferta kulturalna gminy jest zróżnicowana, jednakże występują deficyty w przypadku oferty skierowanej do młodzieży, co zidentyfikowano na drodze badań jakościowych i ilościowych przeprowadzonych na etapie prac diagnostycznych. Oferta zajęć dla dzieci, osób dorosłych i seniorów jest natomiast stosunkowo dobrze rozwinięta i obejmuje przede wszystkim zajęcia organizowane przez Soleckie Centrum Kultury. W Solcu Kujawskim działa także Uniwersytet Trzeciego Wieku (UTW) zrzeszający blisko 150 słuchaczy – w ostatnich latach zauważa się wzrost zainteresowania tą formą spędzania czasu wśród seniorów. W gminie funkcjonuje ponadto kilka muzeów oraz miejsce rozrywki JuraPark. Infrastruktura sportowo-rekreacyjna gminy to przede wszystkim hala sportowo-widowiskowa, stadion sportowy z boiskiem oraz Park Wodny, które cieszą się dużym zainteresowaniem mieszkańców.

W gminie działa jeden żłobek niepubliczny, dwa przedszkola publiczne, dwie szkoły podstawowe oraz Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych. Ponadto, ofertę edukacyjną uzupełnia Szkoła Muzyczna I stopnia. Ze względu na bliskość Bydgoszczy i Torunia, młodzież uczęszcza także do szkół

ponadpodstawowych w tych dwóch miastach. W gminie nie funkcjonuje żadna szkoła wyższa, lecz mieszkańcy mogą podjąć studia we wspomnianych wyżej miastach, co umożliwia studiowanie bez konieczności przeprowadzki.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej zmalała w latach 2018-2023 o 17,4%. Najwięcej rodzin pobierało świadczenia ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę i niepełnosprawność. W ostatnich latach znacząco zmalała liczba rodzin pobierających zasiłki ze względu na ubóstwo bądź bezrobocie – kolejno o 22% i 33%. Może to świadczyć o polepszającej się sytuacji ekonomicznej, a także o skuteczności działań aktywizacyjnych prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS). Wzrasta natomiast zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze skierowane do seniorów i osób z niepełnosprawnościami, co wynika z postępującego procesu starzenia się społeczeństwa. W gminie brakuje Dziennego Domu Pobytu dla osób w podeszłym wieku lub z niepełnosprawnościami – biorąc pod uwagę trendy demograficzne, istotne jest dążenie do utworzenia takiej placówki na terenie gminy.

Sfera gospodarcza

Gmina Solec Kujawski ma charakter usługowo-przemysłowo-rolniczy. Funkcjonuje tutaj Park Przemysłowy, który stanowi ważny element sfery gospodarczej. Gmina jest atrakcyjna pod względem inwestycyjnym – dysponuje uzbrojonymi terenami gotowymi do zagospodarowania, położonymi w pobliżu istotnych szlaków komunikacyjnych.

Na terenie gminy Solec Kujawski działa kilka większych przedsiębiorstw z branży produkcyjnej i przemysłowej. W strukturze gospodarczej przeważają podmioty prowadzące działalność związaną z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów. W okresie 2018-2022 odnotowano wzrost podmiotów działających na terenie gminy o 8,7% do poziomu 1 750. W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców liczba podmiotów wyniosła 1 064 w 2022 r., co było wartością nieco niższą w porównaniu do powiatu bydgoskiego (1 315) i województwa kujawsko-pomorskiego (1 094). Około $\frac{1}{3}$ wszystkich przedsiębiorstw stanowiły podmioty zaliczane do usług wyższego rzędu (sekcja J-R PKD), ponadto ich liczba wzrosła o 22,4% w okresie 2018-2022, co świadczy o rozwoju gospodarki opartej na wiedzy.

Liczba pracujących ogółem wyniosła 6 756 osób w 2022 r. Duża część mieszkańców znajduje zatrudnienie w Bydgoszczy (prawie 1,5 tys. osób w 2021 r.) oraz w innych gminach okalających Bydgoszcz. Liczba osób bezrobotnych była niska – w 2022 r. wyniosła 187 osób, w porównaniu do 2022 r. zmalała o 38%.

Sfera przestrzenno-środowiskowa

Sieć osadnicza gminy koncentruje się w mieście Solec Kujawski, gdzie żyje 94% wszystkich mieszkańców. Liczba mieszkań na terenie gminy wzrosła o 6,5% w latach 2018-2022. Liczba mieszkań oddawanych do

użytku w przeliczeniu na 1 000 ludności była stosunkowo niska (4,4 w 2022 r.), w porównaniu do powiatu (12,8) i województwa (5,7).

Istotnym walorem gminy jest bliskość rzeki Wisła i potencjał terenów nadrzecznych, które mogą zostać zagospodarowane pod kątem rekreacyjno-wypoczynkowym. Obecne zaplecze nad rzeką jest niewystarczające do potrzeb mieszkańców, którzy chętnie korzystają z tych terenów pomimo braku odpowiedniej infrastruktury (ławek, altan, wydzielonych kąpielisk itp.). Na terenie gminy znajduje się także zrekultywowany teren po byłej nasycalni podkładów kolejowych, który docelowo ma być jednym z głównych kompleksów rekreacyjno-sportowych w gminie – planowane jest utworzenie w tym miejscu m.in. skateparku czy amfiteatru. Ponadto, na terenie Miasta – w obrębie terenu zabudowanego i jednocześnie w zasięgu większości poruszających się pieszo mieszkańców – położony jest leśny park miejski o powierzchni ponad 30 ha.

Gmina wyróżnia się wysokim wskaźnikiem lesistości, który w 2022 r. wyniósł 74,2%. Lasy w gminie są fragmentem Puszczy Bydgoskiej. Ponadto, ze względu na cenne zasoby przyrodnicze, niektóre cenne siedliska i okazje drzew w gminie objęto formami ochrony przyrody. Mimo wysokich walorów przyrodniczych, stan niektórych komponentów środowiska jest niezadowolający. Dotyczy to przede wszystkim powietrza, którego jakość według danych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w ostatnich latach jest niedostateczna – w ramach corocznych monitoringów odnotowano bowiem przekroczenie norm stężeń PM10 i PM2,5 rekomendowanych przez Światową Organizację Zdrowia. Głównym problemem w tym zakresie jest tzw. niska emisja pochodząca z indywidualnych źródeł ogrzewania budynków mieszkalnych.

Warto wspomnieć, że na terenie gminy zauważa się wzrost incydentów spowodowanych silnymi wiatrami, które zagrażają zdrowiu i życiu mieszkańców. Biorąc pod uwagę zmiany klimatyczne, można przypuszczać, że zagrożenia wywołane huraganami będą coraz powszechniejsze. Ponadto, teren gminy jest silnie zagrożony zjawiskiem suszy – z tego względu istotne staną się inwestycje w zielono-niebieską infrastrukturę.

Gminę cechuje atrakcyjne położenie geograficzne – w pobliżu dużych miast i głównych szlaków komunikacyjnych, takich jak droga krajowa nr 10, nr 25 oraz autostrady A1. Przez gminę przebiega linia kolejowa nr 18. Oferta kolejowa na tej linii jest stosunkowo atrakcyjna, zapewniając szybkie połączenie gminy m.in. z Bydgoszczą. Warto podkreślić, że w gminie ma powstać Platforma Multimodalna Bydgoszcz-Solec Kujawski, która będzie częścią Węzła Logistycznego Bydgoszcz, jednej z kluczowych inwestycji transportowych w województwie kujawsko-pomorskim.

Wnioski z badań jakościowych i ankietowych

W ramach prac nad strategią przeprowadzono cykl spotkań z mieszkańcami i przedstawicielami władz samorządowych gminy Solec Kujawski. Tematyka spotkań dotyczyła zmian obserwowanych w gminie na przestrzeni lat, zidentyfikowania obszarów problemowych oraz czynników mających wpływ na dalszy rozwój gminy. Ponadto, przeprowadzono ankietę na próbie 962 mieszkańców. Strategia jest dokumentem silnie uspołecznionym, dlatego też głos mieszkańców miał szczególne znaczenie, gdyż to oni są beneficjentami planowanych działań strategicznych.

Uczestnicy spotkań podkreślali zauważalny intensywny rozwój gminy w ostatnich kilkunastu latach i wskazywali na stały progres. Dawniej Gmina Solec Kujawski była gminą przemysłową, w której funkcjonowało wiele zakładów pracy. Pomimo upadłości i prywatyzacji zakładów w latach 90 XX w., okres problemowy nie trwał długo – dzięki położeniu w pobliżu dwóch dużych miast gmina zaczęła się szybko rozwijać. Gmina położona jest pomiędzy Bydgoszczą a Toruniem, dzięki czemu mieszkańcy mają dostęp do szerokiego rynku pracy oraz bardziej rozbudowanej oferty usługowej, edukacyjnej, kulturalnej w tych dwóch miastach. Mieszkańców gminy wyróżnia przy tym lokalna tożsamość, odrębność względem Bydgoszczy i Torunia. Specyfika małego miasta wpływa na jakość życia mieszkańców – często podkreślano wygodę w codziennym życiu, bliskość najważniejszych usług w pobliżu miejsca zamieszkania, do których można dotrzeć pieszo lub rowerem. Uczestnicy spotkań zwracają uwagę na to, że gmina jest dobrym miejscem do zamieszkania. Bardzo często pojawiały się głosy na temat poziomu bezpieczeństwa – mieszkańcy czują się w gminie bezpiecznie, znają się nawzajem i mają poczucie bycia „wśród swoich”. Ponadto, wskazują na zintegrowanie miasta i części wiejskiej, traktują gminę jako całość. Wśród mocnych stron gminy mieszkańcy wymieniają zatem bezpieczeństwo, atrakcyjne położenie, bliskość terenów zielonych, bogatą ofertę kolejową, poczucie tożsamości lokalnej.

Należy odnotować fakt, że 82,4% osób biorących udział w badaniu ankietowym potwierdza, że gmina to dobre miejsce do życia – odmiennego zdania jest zaledwie 9% respondentów. Niemal 70% ankietowanych planuje pozostać na terenie gminy w ciągu najbliższych lat, co potwierdza zadowolenie z zamieszkiwania Gminy Solec Kujawski. Mocne strony gminy szczególnie cenione przez respondentów to atrakcyjne położenie, bliskość dużych miast, zielona okolica, cisza i spokój, co pokrywa się z odpowiedziami uzyskanymi od uczestników spotkań.

Jednym z problemów, który wybrzmiał na spotkaniach jest brak miejsc integracji społecznej – jest to także najczęściej wskazywana słaba strona gminy według ankietowanych mieszkańców. Brakuje przede wszystkim atrakcyjnych kawiarni, różnorodnej oferty gastronomicznej, na co wpływa tendencja mieszkańców do wybierania Bydgoszczy lub Torunia jako miejsca spotkań towarzyskich, co jest również

wynikiem m.in. braku poczucia anonimowości na terenie gminy. Podobny trend obserwuje się wśród młodzieży, która woli spędzać czas wolny w dużych miastach, a nie w Gminie Solec Kujawski – młodzież przesiaduje na dworcu, ponieważ brakuje miejsc, gdzie młodzi ludzie mogą się spotkać i posiedzieć. Deficyty w ofercie skierowanej do dzieci i młodzieży wskazują także ankietowani – ponad połowa źle ocenia obecną ofertę. Warto wspomnieć, że w dużej mierze chodzi o ofertę dla młodzieży, gdyż ta dla dzieci jest stosunkowo dobrze rozwinięta. W okresie weekendu gmina wyraźnie się wyludnia, ponieważ mieszkańcy szukają rozrywek poza terenem gminy, którą traktują jako gminę-sypialnię, w której „nic się nie dzieje”.

Wśród problemów społecznych zauważanych przez respondentów znalazł się m.in.: wandalizm, niska aktywność społeczna, zaśmiecanie okolicy oraz migracje młodych mieszkańców do większych ośrodków. Uczestnicy spotkań wspomnieli, że migracje są spowodowane głównie brakiem atrakcyjnej pracy dla młodych oraz oferty kulturalno-rozrywkowej, która jest lepiej rozwinięta w większych miastach takich jak Bydgoszcz, z którymi gmina nie jest w stanie konkurować.

Gmina ma możliwość wykorzystania terenów nadwiślańskich do stworzenia miejsc spotkań i rekreacji dla mieszkańców, którzy skarżą się na niewykorzystany potencjał rzeki. Zagospodarowanie brzegów Wisły jest głównym priorytetem wskazywanym przez uczestników spotkań. Nad Wisłą może powstać kąpielisko, bulwary, amfiteatr, place zabaw dla dzieci itp. – mieszkańcy mają wiele pomysłów na ożywienie tych terenów. Innym obszarem, który powinien zostać odpowiednio zagospodarowany, są tereny po byłej nasycalni podkładów kolejowych. Obecnie trwają prace nad realizacją tego projektu, planowane jest utworzenie skateparku, pumtracku, ścianki wspinaczkowej itp.

Mieszkańcy uczestniczący w spotkaniach zwrócili uwagę na konieczność rozszerzania oferty kulturalnej oraz wychodzenia z nią do mieszkańców – w ich opinii różne wydarzenia powinny być organizowane nie tylko na terenie miasta, ale także na obszarze wiejskim gminy. Istotną mocną stroną gminy jest działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku (UTW), który jest jednym z największych w województwie – zainteresowanie tą formą spędzania czasu przez seniorów z roku na rok rośnie. Rosną zatem także potrzeby lokalowe instytucji – pojawił się pomysł zagospodarowania podwórka przy bibliotece na przestrzeń dla słuchaczy UTW. Zdaniem uczestników spotkań, ze względu na coraz większą liczbę seniorów niezbędny jest również stały rozwój oferty opiekuńczej i medycznej. Należy zwrócić uwagę na fakt, że dostęp do lekarzy rodzinnych i specjalistów był wyjątkowo źle oceniany przez ankietowanych. Deficyty w obszarze ochrony zdrowia są niepokojące szczególnie w kontekście postępującego starzenia się społeczeństwa.

Pod względem gospodarczym gmina ma charakter mieszany – w mieście dominuje produkcja i usługi, a na terenach wiejskich rolnictwo. W gminie funkcjonuje kilka większych zakładów, które miewają

problem z niedoborem pracowników. Oferty pracy w gminie są często nieatrakcyjne pod względem warunków i płacy dla młodych osób, które wolą szukać pracy m.in. w Bydgoszczy.

Uczestnicy badań bardzo często podkreślali wagę i wpływ dobrej oferty komunikacji kolejowej z Bydgoszczą i Toruniem na jakość ich życia. Problemem jest natomiast komunikacja wewnątrzgminna – brak komunikacji jest uciążliwy przede wszystkim dla osób nieposiadających samochodu lub uprawnień do kierowania samochodem, dla osób ze szczególnymi potrzebami i ich opiekunów oraz dla rodziców dzieci w wieku poniżej 10 lat. Dodatkowo, brak komunikacji wewnątrzgminnej nie zachęca do proekologicznego rezygnowania z przemieszczania się indywidualnie pojazdami silnikowymi nawet na dystansach możliwych do pokonania pieszo. Jednym z proponowanych pomysłów jest przedłużenie oferty Miejskich Zakładów Komunikacyjnych w Bydgoszczy i objęcie nią również Gminy Solec Kujawski. Mieszkańcom brakuje także połączeń autobusowych z Inowrocławiem. Uczestnicy badań podkreślali również, że poprawy wymaga infrastruktura drogowa, przede wszystkim stan nawierzchni lokalnych dróg. Należy jednak przy tym zaznaczyć, że część dróg wymienianych przez mieszkańców jako wymagające pilnej naprawy nie są w zarządzie gminy, lecz powiatu lub województwa. Ponadto, mieszkańcy zgłaszają potrzebę rozbudowy ścieżek rowerowych oraz poprawy ich bezpieczeństwa.

Podsumowując, mieszkańcy przedstawili zarówno mocne jak i słabe strony gminy. Na spotkaniach skupiono się przede wszystkim na identyfikowanych problemach, które wymagają rozwiązania. Głos mieszkańców pozwolił nakreślić wizję i misję gminy oraz uszczegółowić planowane cele strategiczne.

[Wnioski z badania ankietowego uczniów szkół podstawowych](#)

W ramach diagnozy przeprowadzono także ankietę skierowaną do uczniów szkół podstawowych. Ankietę przygotowano w dwóch wersjach – skierowaną do uczniów klas 1-3 i uczniów klas 4-8. Młodsze dzieci miały za zadanie narysować swoje miasto marzeń i zobrazować to, co powinno pojawić się w gminie Solec Kujawski. Nieco starsze dzieci poproszono natomiast o opis ich miasta marzeń oraz tego, co powinno ich zdaniem powstać w Solcu Kujawskim. W ramach ankiety zebrano łącznie 445 odpowiedzi, z czego 200 od uczniów klas 1-3 oraz 245 od uczniów klas 4-8. W załączeniu przedstawiono przykładowe ankiety, natomiast w niniejszym rozdziale omówiono wyniki badania.

Uczniowie mają wiele pomysłów na to, jak powinien wyglądać Solec Kujawski. Wśród ogólnych głosów na temat gminy i miasta pojawiały się różne, często skrajne opinie. Część uczniów uważa, że Solec Kujawski już jest ich miastem marzeń, inni przyznają, że jest dobrze, lecz przydałyby się zmiany, aby było jeszcze lepiej. Sporadycznie zdarzały się także głosy negatywne, których jednak było zdecydowanie mniej niż pozytywnych opinii na temat miasta.

„Solec Kujawski jest świetny taki jaki jest”
 „Według mnie Solec jest już moim wymarzonym miejscem, ponieważ jest cisza i spokój”
 „Solec Kujawski jest moim miastem marzeń, ponieważ mam tu wszystko co potrzebuję”
 „Solec Kujawski mógłby być moim miastem marzeń gdyby powstało więcej punktów rozrywkowych dla młodzieży”
 „Solec Kujawski mógłby być miastem moich marzeń, gdyby nie patologia, która przesiaduje na dworcu kolejowym”
 „Solec Kujawski może być moim miastem marzeń, lecz nie ma dużej szansy, żeby się nim stało”
 „Bydgoszcz jest takim miastem”
 „Chciałbym, żeby Solec Kujawski został podłączony do Bydgoszczy (najlepszego miasta)”

Odpowiedzi dzieci można podzielić na kilka kategorii. Pierwszą z nich jest infrastruktura sportowa. Zarówno młodzi, jak i starsi uczniowie bardzo często wskazywali na potrzebę budowy skateparku. Wzmianka o skateparku pojawiała się niemal w każdej odpowiedzi – niektórzy uczniowie podawali nawet konkretne rozwiązania jak powinien wyglądać skatepark i w jaki sposób funkcjonować. Zdaniem uczniów byłby on bardzo chętnie uczęszczanym miejscem, ponieważ obecnie brakuje tego typu infrastruktury na terenie gminy. Należy zwrócić przy tym uwagę na pojawiające się głosy o tym, że skatepark powinien być stale monitorowany – część uczniów obawia się, że ich wymarzone miejsce mogłoby szybko stać się lokalizacją, w której przesiadywałaby problemowa młodzież, przy której inni nie czują się bezpiecznie.

„Według mnie najważniejszym projektem w Solcu Kujawskim jest wybudowanie skateparku”
 „Najważniejsze aby skatepark był wykonany z betonu, a nie ze sklejki”
 „Fajnie by było gdyby nasz skatepark posiadał bardziej kreatywne przeszkody (...). Warto inspirować się nowym, jeszcze nie wykonanym projektem w Nowej Wsi Wielkiej”
 „Skatepark, np. przy Toruńskiej, na pewno fajnie spędzałoby się tam czas z kolegami”
 „Skatepark najlepiej jakby był on kryty żeby można było jeździć niezależnie od pogody”
 „Skatepark z osobą pilnującą aby można było pojeździć w dobrych warunkach bez zbiorowisk na np. rampach”
 „Aby skatepark nie stał się miejscem takim jak peron należałoby zatrudnić ochroniarza, a nawet kilku, którzy wyganialiby osoby, które zamiast jeździć siedziałyby”
 „Skatepark (...) i powinien być jakiś ochroniarz albo ktoś kto pilnuje tak jak na orliku w SP4”

Oprócz budowy skateparku, wiele dzieci chciałoby stworzenia na terenie gminy dużego aquaparku, który byłby atrakcją zarówno dla młodszych, jak i starszych osób. Ponadto, dzieci zwracają uwagę na potrzebę zadbania o istniejący już basen miejski, który ich zdaniem jest zaniedbany lub budowę nowego basenu z większą liczbą zjeżdżalni. Często poddawano również pomysł budowy lodowiska oraz

wrotkowiska, ponieważ w Solcu Kujawskim nie ma aktualnie miejsc, gdzie można spędzić aktywnie czas w ten sposób. Uczniowie skarżą się ponadto na zbyt krótki czas otwarcia boisk sportowych, szczególnie w weekendy. Pojawiło się wiele głosów sugerujących wydłużenie otwarcia obiektów sportowych do późnych godzin wieczornych, przede wszystkim w dni wolne od nauki. Sporadycznie wskazywano także na potrzebę remontu stadionu i budowę nowych boisk, w tym kortów tenisowych. Na rysunkach młodszych uczniów bardzo często pojawiały się z kolei place zabaw, a starsi pisali o potrzebie ich wyremontowania i stworzenia nowych. Część uczniów chciałoby także, aby w gminie powstał park trampolin.

„Lodowisko – wiem, że duże wymaganie, ale dobrze mieć je w Solcu, a nie jeździć do Bydgoszczy”
„Solec Kujawski mógłby być moim miastem marzeń, gdyby miał aqua park”
„Solec Kujawski mógłby być moim miastem marzeń: mógłby być (...) aqua park z fajnymi zjeżdżalniami”

Młodsze dzieci bardzo często wspominały o budowie parku rozrywki – tego typu głosy pojawiały się również wśród starszych uczniów. Jednym z najczęściej pojawiających się głosów był ten wskazujący na potrzebę budowy elementów małej architektury na terenie gminy – ławek, zadaszonych altan, miejsc odpoczynku. Uczniowie wskazują tu zarówno tereny nadwiślańskie, jak i te w centrum miasta – brakuje miejsc, gdzie mogą usiąść na świeżym powietrzu. Brakuje także miejsc dla dzieci i młodzieży, gdzie można się spotkać zimą – gdzieś, gdzie jest ciepło, aby nie marznąć na dworze. Co ciekawe, uczniowie wspominają także o braku miejsc spotkań nie tylko dla młodzieży, lecz także dorosłych. Co istotne, uczniowie chcą miejsca bezpiecznego, gdzie nie ma „patologicznej” młodzieży – zwracają uwagę na problem z młodzieżą przesiadującą na dworcu i koniecznością zainteresowania się nimi. Stosunkowo często pojawiał się brak ogrodzonych parków/wybiegów dla psów. Kilkoro dzieci wskazało, że na terenie gminy brakuje im stadniny koni.

„Chciałabym aby w naszym mieście było miejsce gdzie dzieci mogą się spotkać, usiąść, porozmawiać, odpocząć”
„Moje miasto marzeń to miasto, w którym jest więcej miejsc gdzie może spotykać się młodzież”
„Nie ma w Solcu miejsc gdzie młodzież by mogła przebywać”
„Dużym problemem jest też to, że nie ma miejsc do posiedzenia dla dorosłych”
„Dla osób starszych brakuje też takiego miejsca, żeby posiedzieć, odpocząć”
„Pełno młodych ludzi nie ma gdzie się wyszaleć i bawiąc się lub szukając miejsc żeby pojeździć na hulajnodze bądź rowerze, niszczą np. takie miejsca jak peron”
„Jakieś niepatologiczne miejsce dla nastolatków, gdzie można posiedzieć bez przeszkód, że za chwilę ktoś zaproponuje tobie alkohol lub papierosy”

„Mi osobiście brakuje (...) miejsca gdzie solecka młodzież mogłaby pielęgnować swoje pasje, wyrażać swoje ja oraz po prostu wypocząć”

„Bardzo duży budynek z powyżej 100 pokojami (...) do rezerwacji, w którym można by spotkać się ze znajomymi, który będzie się nazywał Centrum Społeczności”

Uczniowie często wskazywali na potrzebę rozwoju oferty rozrywkowej na terenie gminy. Część uczestników ankiety wskazywała, że ogólnie przydałoby się więcej jakichkolwiek rozrywek, inni podawali konkretne propozycje. Bardzo często proponowano imprezy plenerowe, wydarzenia sportowe oraz koncerty. Zdaniem uczniów w Solcu Kujawskim brakuje salonów gier, a konkretnie miejsc do grania w gry komputerowe, które byłyby wyposażone w sprzęt wysokiej jakości, gdzie można by było spotkać się ze znajomymi i wspólnie pograć. Uczniowie uważają, że zajęcia sportowe, wstępy na basen i do Jura Parku powinny być darmowe – prawdopodobnie część rodziców uczniów nie stać na tego typu rozrywkę. Wiele dzieci chciałoby więcej zajęć dodatkowych w szkołach typu malarstwo, taniec, gimnastyka. Wśród uatrakcyjnienia oferty rozrywkowej znalazły się także propozycje, takie jak rozszerzenie oferty kina, organizacja turniejów szkolnych w grach komputerowych, organizacja rajdów rowerowych oraz zlotów samochodowych.

„Myślę, że fajnym pomysłem byłoby robienie częściej imprez plenerowych. Są one dobrym sposobem na spotkania ze znajomymi”

„Dobrym pomysłem było by częstsze organizowanie jakiś wydarzeń sportowych (...) zarówno dla dorosłych jak i dzieci”

„Zamiast organizować imprezy na parkingu obok OSIRU, może należałoby wykonywać je nad Wisłą”

„Bardzo bym chciała aby w Solcu Kujawskim powstało wesołe miasteczko (...), różne po prostu rzeczy rozrywkowe”

„Można byłoby zrobić też popołudniowe/wieczorne dyskoteki dla starszych jak i młodszych (...), żeby można było sobie razem potańczyć”

„Powinno być miejsce w którym będzie można grać na drogich sprzętach, ponieważ niektóre dzieci nie mogą pozwolić sobie na to”

Bardzo dużo odpowiedzi uczniów dotyczyło szeroko pojętej oferty gastronomicznej i handlowej. Zdecydowanie najczęściej pojawiała się propozycja budowy restauracji typu fastfood, restauracji lub kawiarni tematycznych, przyciągających nie tylko dobrą ofertą gastronomiczną, lecz także ciekawym wystrojem/tematyką (np. wystrój w klimatach fantasy). Wśród młodszych dzieci często pojawiała się placówka serwująca bubble tea oraz kocia/psia kawiarnia. Zdaniem ankietowanych w gminie brakuje sklepów odzieżowych, sportowych, księgarni, sklepów z zabawkami, z elektroniką – wskazywano nawet sklepy budowlane. Często pojawiały się głosy o budowie galerii handlowej – prawdopodobnie część

uczniów wolałaby robić zakupy w Solcu Kujawskim zamiast jeździć do Bydgoszczy. W gminie funkcjonuje małe centrum handlowe, jednakże zdaniem dzieci i młodzieży jest ono za małe.

„Jakaś fajna restauracja by rodziny mogły przychodzić na zwykłe domowe obiady”

„W centrum miasta aby otworzyli McDonald’s, galerię handlową”

„Chciałabym też żeby był tam jakiś fastfood typu McDonald’s”

Uczniowie mają negatywne zdanie na temat estetyki przestrzeni publicznych. Uważają, że w mieście brakuje terenów zielonych, przede wszystkim dużych drzew i krzewów, które dawałyby cień w upalne dni. Szczególnie wskazują na problem braku zieleni na rynku, gdzie ich zdaniem panuje „betonoza”. Bardzo dużo uczniów wskazało, że brakuje im kwiatów w mieście, które upiększałyby miejsca publiczne. Łączy się to z odpowiedziami na temat odnowienia kamienic, pomalowania budynków na kolory inne niż odcienie szarości. Bardzo wiele osób wskazuje także na problem zaśmiecania okolicy, w tym terenów leśnych – ich zdaniem należy stawiać więcej koszy na śmieci oraz organizować akcje sprzątania. Część uczniów wspominała, że uczestniczyła w tego typu akcjach, zatem można przypuszczać, że wiele dzieci i młodzieży byłoby chętne na uczestniczenie w akcjach sprzątania gminy. Uczniowie nie chcą aby wycinać drzewa – tego typu wypowiedzi pojawiały się bardzo często. Chcą aby ich miasto było zielone i proekologiczne. Ponadto wskazują na problem niskiej jakości powietrza, w szczególności w okresie grzewczym i wzdłuż ruchliwych ulic. Potrzeba ochrony środowiska i zazieleniania miejsc zurbanizowanych wybrzmiewa w odpowiedziach uczniów zdecydowanie wyraźniej niż w badaniach przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców gminy.

„Moim największym marzeniem żeby w Solcu było dużo lasów chodzi oto żeby nie wycinać lasów”

„Moje miasto marzeń jest zielone, słoneczne, wesołe, uśmiechnięte i bez zanieczyszczeń powietrza”

„Na pewno więcej zieleni, aby ładnie i przyjemnie jechało się przez Solec”

„Chciałbym więcej zieleni w naszym mieście, ponieważ każdy by chciał pochodzić po pięknym zielonym mieście”

„Więcej kwiatów w mieście by można było się zachwycać kwiatami”

„Na rynku w Solcu jest bardzo pusto. Brakuje tam drzewek i roślin”

„Chciałabym, żeby w Solcu Kujawskim były większe parki do chodzenia, żeby nie wycinać lasów, żeby w mieście było dużo kwiatów”

„Po pierwsze muszą zniknąć sterty śmieci w lasach, mieście i obok śmietników”

„Promowanie akcji oczyszczających środowisko”

„Zanieczyszczenie powietrza, nie da się nim oddychać, szczególnie wieczorem”

„Niektórzy z moich sąsiadów palą w piecach nawet w wiosnę i lato. Trzeba to ograniczyć”

„Moje miasto marzeń powinno być bardziej kolorowe”

„W Solcu Kujawskim brakuje remontów starych budynków gdyż niektóre budynki wyglądają jakby miały się zawalić”

„Powinny być odmalowane budynki i odnowione żeby Solec dostał kolorów”

Uczniowie zwracają także uwagę na kwestię komunikacji. Wśród odpowiedzi uczniów często pojawia się potrzeba remontu dróg i chodników, w tym tworzenie bezpiecznych przejść dla pieszych i montaż sygnalizacji świetlnej. Ich zdaniem oferta autobusowa na terenie gminy nie jest wystarczająca, brakuje częstych połączeń do Bydgoszczy, autobusów z centrum Solca Kujawskiego do Chrośnej oraz autobusu wozącego dzieci ze szkół na basen. Dość często odnotowano odpowiedzi dotyczące budowy mostu na Wiśle – zdaniem dzieci i młodzieży powinien powstać most na rzece lub prom, który rzeczywiście by działał (wiele z nich chce likwidacji promu). Wśród pomysłów usprawnienia systemu komunikacji pojawił się pomysł rozbudowy ścieżek rowerowych, w tym budowa ścieżki do Bydgoszczy oraz propozycja wypożyczalni rowerów/hulajnóg miejskich. Młodszym dzieciom brakuje w gminie tramwajów, co zapewne wynika z tego, że tramwaje funkcjonują w Bydgoszczy i Toruniu, zatem dzieci chciałyby taki system transportu także w swojej gminie.

„Solec Kujawski mógłby być miastem moich marzeń, gdyby naprawili wszystkie drogi, chodniki, ścieżki rowerowe”

„Częstsze autobusy do Bydgoszczy”

„Autobus, który zawoziłby uczniów na basen”

„Mały bus, który będzie kursował między osiedlem leśnym a toruńskim co ułatwi życie np. osobom starszym oraz młodzieży”

W odpowiedziach uczniów nie zabrakło także odniesień do deficytów infrastruktury szkolnej. Bardzo często pojawiły się głosy, że w szkołach brakuje tzw. kącika ciszy – miejsca, gdzie uczniowie mogą posiedzieć w ciszy, poczytać książki, odrobić lekcje lub porozmawiać szeptem. W świetlicach szkolnych zazwyczaj panuje duży hałas, co przeszkadza dzieciom, które wolałyby spędzić tam czas w ciszy i spokoju. Wiele uczniów podało konkretne rozwiązania – ich zdaniem należy wydzielić osobne pomieszczenia, w jednym zorganizować strefę zabawy, w drugim strefę ciszy. Uczniowie narzekają na zbyt małe stołówki i niewygodne krzesła w salach lekcyjnych, które ich zdaniem należy wymienić. Część uczniów wskazała, że brakuje im poradni psychologicznej w szkole. Ponadto niektórym nie podobają się białe ściany w szkołach, które według nich powinny zostać przemalowane na jakieś stonowane, pastelowe kolory, aby nie było „biało jak w szpitalu”.

„Żeby świetlica miała dwie części, jedną do zadań, a drugą do czytania książek”
„Fajnie by było gdyby w świetlicy wydzielono strefę ciszy i zabawy”
„Pokój do którego uczniowie na przerwie mogą przyjść posiedzieć w ciszy, odrobić lekcje, poczytać książkę, zjeść śniadanie i porozmawiać szeptem”
„Pokój odpoczynku dla uczniów”
„Żeby w szkole była większa stołówka”

Poza wymienionymi kategoriami, w których uczniowie chcieliby coś zmienić, pojawiły się też głosy sugerujące potrzebę budowy szpitala w gminie. Co ciekawe, znacznie częściej taką potrzebę zaznaczały dzieci uczęszczające do klas 1-3 niż starsze roczniki. Ponadto niektórzy uczniowie twierdzą, że w gminie przydałoby się schronisko dla zwierząt.

Podsumowując, uczniowie szkół podstawowych z Solca Kujawskiego mają generalnie dobre zdanie na temat zamieszkiwanej gminy. Wskazali największe deficyty gminy z ich punktu widzenia, które odnoszą się nie tylko do spraw szkolnych, lecz dotyczą całej gminy. Uczniowie zaproponowali szereg pomysłów, które według nich powinny zostać zrealizowane, aby Gmina Solec Kujawski stała się przyjaźniejsza dla dzieci i młodzieży. Część z pomysłów jest trudna do zrealizowania, głównie ze względu na duże koszty inwestycji, jednakże wiele z zaproponowanych rozwiązań może zostać wprowadzona w przyszłości.

Wnioski ze spotkania z młodzieżą ze szkół ponadpodstawowych

W ramach diagnozy przeprowadzono spotkanie z młodzieżą z Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Solcu Kujawskim – uczniami liceum, technikum i szkoły branżowej w wieku około 16-17 lat. Wśród mocnych stron gminy młodzież wskazała m.in.: poczucie bezpieczeństwa, spokój, ofertę Soleckiego Centrum Kultury, ofertę OSiR, ścieżki rowerowe, obecność lasów w otoczeniu oraz dobre skomunikowanie z Bydgoszczą i Toruniem. Wskazane atuty gminy pokrywają się z tym, co wskazywali uczniowie szkół podstawowych oraz dorośli.

Zdaniem starszej młodzieży brakuje miejsc spotkań – nad Wisłą, skateparku, ciekawej kawiarni. Podobnie jak inne grupy wiekowe, wskazywali na niedobór elementów małej architektury w przestrzeni publicznej – brak ławek, altan, wiat, gdzie można usiąść ze znajomymi, konieczność poprawy bezpieczeństwa drogowego (przejścia dla pieszych, sygnalizacje świetlne, spójna sieć ścieżek drogowych itp.) oraz zbyt wcześnie zamykane obiekty sportowe typu orlik. Problemem jest słaba komunikacja lokalna, niedziałający prom, brak tanich barów mlecznych w centrum gminy, niska dostępność do usług medycznych oraz brak podstawowych sklepów na terenach wiejskich.

Starsza młodzież wskazała także problemy, które nie wybrzmiały wśród dorosłych mieszkańców i młodszych grup wiekowych. Ich zdaniem na terenie gminy brakuje toalet publicznych np. w parku. Realnym problemem jest partycypacja społeczna – młodzież nie czuje, że ma wpływ na to, co się dzieje w gminie, dlatego proponują organizację spotkań dyskusyjnych dla młodzieży. Część z nich chciałaby się udzielać w wolontariacie, ale na terenie gminy nie ma takiej możliwości. Większość młodzieży obecnej na spotkaniu planuje wyjechać z gminy m.in. na studia – nie chcą zostawać w gminie, czego powodem jest mało atrakcyjna oferta mieszkaniowa. Młodzież zgłasza problemy z lokalnym rynkiem nieruchomości - brakuje mieszkań na wynajem, a dostępne mieszkania są dla nich za drogie, nie ma także mieszkań komunalnych. Nieatrakcyjna oferta mieszkaniowa w połączeniu z chęcią wyprowadzenia się od rodziców i niezbyt atrakcyjnym rynkiem pracy powoduje, że większość młodych ludzi chce opuścić gminę na stałe.

Z uwagi na wzmożoną migrację młodych osób, którzy nie wiążą swojej przyszłości z Gminą Solec Kujawski, głos młodzieży wchodzącej w dorosłe życie jest szczególnie istotny. Gmina powinna inwestować w mieszkania komunalne i przeznaczone na tani wynajem, gdyż dostępność cenowa mieszkań jest ważnym czynnikiem, który biorą pod uwagę młodzi ludzie planując zamieszkać w danym miejscu. Można przypuszczać, że zainteresowanie przystępnym cenowo wynajmem mieszkań w Solcu Kujawskim byłoby wysokie, z uwagi na atrakcyjne położenie gminy – w pobliżu dwóch dużych miast, które oferują wiele miejsc pracy oraz umożliwiają podjęcie studiów wyższych.

1.6 Analiza SWOT

Analiza danych zastanych i opinii uzyskanych od mieszkańców gminy umożliwiły zidentyfikowanie mocnych i słabych stron Gminy Solec Kujawski. W celu usystematyzowania zebranych informacji na bazie wypracowanych wniosków z diagnozy strategicznej przeprowadzono analizę SWOT, w ramach której wyodrębniono:

Uwarunkowania wewnętrzne			
S	Strengths	Mocne strony	cechy w pozytywny sposób wyróżniające gminę na tle innych jednostek osadniczych, stanowiące jednocześnie potencjał do dalszego rozwoju
W	Weaknesses	Słabe strony	cechy negatywne, ograniczające rozwój gminy
Uwarunkowania zewnętrzne			
O	Opportunities	Szanse	korzystne tendencje w otoczeniu zewnętrznym gminy, które właściwie wykorzystane mogą stanowić istotny impuls rozwojowy
T	Threats	Zagrożenia	niekorzystne zjawiska, które mogą być poważną barierą rozwoju dla gminy

Silne strony

Atrakcyjne położenie – w pobliżu Bydgoszczy i Torunia, dwóch dużych miast będących stolicami województwa

Bliskość ważnych szlaków komunikacyjnych – drogi krajowej nr 10 (przyszła S10), nr 25, autostrady A1

Uwarunkowania przyrodnicze – Puszcza Bydgoska, potencjał rzeki Wisła

Uzbrojone tereny inwestycyjne, działalność Parku Przemysłowego

Wzrost liczby podmiotów gospodarczych o 8,7% w latach 2018-2022

Obecność większych przedsiębiorstw z branży przemysłowo-produkcyjnej

Zmodernizowana linia kolejowa nr 18, dobra oferta przewozów kolejowych

Wysokie poczucie bezpieczeństwa i zintegrowanie gminy – tożsamość lokalna

S

Słabe strony

Spadek liczby mieszkańców o 1,8% w latach 2013-2022

Negatywne tendencje demograficzne – starzenie się lokalnej społeczności, ujemne saldo migracji, ujemny przyrost naturalny

Wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze skierowane do seniorów i osób z niepełnosprawnościami

Konieczność rozwoju oferty medycznej – mieszkańcy źle oceniają dostęp do lekarzy, szczególnie specjalistów

Niska atrakcyjność oferty mieszkaniowej – brak mieszkań na tani wynajem, co zniechęca młodzież do pozostania na terenie gminy

Słabo rozwinięty transport autobusowy – zbyt mała liczba autobusów do Bydgoszczy/Torunia, brak połączeń z Inowrocławiem

Brak komunikacji wewnętrznej – uciążliwość głównie dla seniorów, dzieci i młodzieży

Silne strony

Obecność kilku muzeów, w tym Muzeum Ziemi posiadające jedną z największych kolekcji skamieniałości w Polsce

JuraPark w Solcu Kujawskim – popularny park rozrywki

Spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej o 17,4% w latach 2018-2023

Infrastruktura sportowa – m.in. hala sportowo-widowiskowa, stadion sportowy, Park Wodny

Prężnie działający UTW, rosnące zainteresowanie ofertą UTW wśród seniorów

Dostępność terenów pod infrastrukturę rekreacyjną – tereny nad Wisłą i po byłej nasycalni podkładów kolejowych

S

Słabe strony

Infrastruktura drogowa – nawierzchnie dróg i chodników wymagające remontu

Deficyty lokalnego rynku pracy – trudności w znalezieniu satysfakcjonującej pracy na terenie gminy, problemy przedsiębiorców z pozyskaniem pracowników

Niska jakość powietrza spowodowana głównie niską emisją pochodzącą z tzw. „kopciuchów”

Deficyt miejsc spędzania czasu wolnego dla dorosłych i młodziży, nieatrakcyjna oferta gastronomiczna, silna konkurencja ze strony oferty w Bydgoszczy

Zaśmiecanie okolicy, wandalizm – uwagę na ten problem zwracali zarówno dorośli mieszkańcy, jak i dzieci oraz młodzież

Szanse

Pozyskanie dofinansowania z funduszy unijnych na realizację zaplanowanych projektów

Inwestycje w ramach Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego

Budowa Platformy Multimodalnej Bydgoszcz-Solec Kujawski

Powstanie drogi ekspresowej S10

Budowa mostu na Wiśle

Nowe inwestycje gospodarcze wynikające z dogodnego położenia gminy

Rozwój odnawialnych źródeł energii

S

Zagrożenia

Dalszy spadek liczby mieszkańców wynikający m.in. z migracji młodych do większych ośrodków (głównie Bydgoszczy)

Silna konkurencja ze strony Bydgoszczy – ryzyko stania się typową „gminą-sypialnią” dla większego miasta

W

Niepewna sytuacja geopolityczna związana z wojną na Ukrainie

Ryzyko powodziowe ze strony Wisły oraz zagrożenia naturalne wynikające ze zmian klimatu – susze, gwałtowne wiatry

Zniszczenie części Puszczy Bydgoskiej, związane z budową drogi ekspresowej

2. Część strategiczna

2.1 Wizja i misja rozwoju gminy w perspektywie 2030 roku

W celu określenia głównego kierunku, w jakim będzie zmierzała polityka rozwojowa Gminy Solec Kujawski, sformułowano misję stanowiącą nadrzędny cel przyświecający działaniom samorządu, lokalnej społeczności i innym interesariuszom. Jest to swego rodzaju deklaracja, określająca główne intencje i wartości, którymi kieruje się gmina w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego.

**Misja
rozwoju gminy
Solec Kujawski
na lata 2023-2030+**

**Tworzenie atrakcyjnych warunków do życia,
pracy i samorozwoju
w gminie Solec Kujawski**

Podstawą do określenia głównych założeń strategicznych i wypracowania interwencji były wyniki prac diagnostycznych oraz badań ilościowych i jakościowych przeprowadzonych wśród jej mieszkańców. W rezultacie prac, poza misją rozwoju Gminy Solec Kujawski sformułowano również wyobrażenie, jakie władza, społeczność lokalna oraz inni interesariusze mają co do jej przyszłości. Wizja ta stanowi zobrazowanie docelowego stanu rozwoju gminy w wyniku realizacji zaplanowanych w Strategii działań.

**Wizja
Gminy Solec Kujawski
w roku 2030**

Gmina Solec Kujawski to atrakcyjna alternatywa dla wielkomiejskiego tempa życia – oferuje swoim mieszkańcom spokój i wspiera harmonijny rozwój małych, lokalnych społeczności, dbając przy tym o zapewnienie im wysokiej jakości usług i szerokiego wachlarza możliwości rozwoju zawodowego. Dzięki racjonalnemu wykorzystaniu potencjałów gminy związanych z jej położeniem, Solec Kujawski stanowi ważny punkt na mapie regionu i prężnie rozwija się pod kątem społeczno-gospodarczym.

2.2 Cele strategiczne rozwoju gminy

Rozdział odnosi się do art. 10e. ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności *cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym*.

Aby osiągnąć pożądaną obraz Gminy Solec Kujawski i spełnić oczekiwania szerokiej grupy interesariuszy, wypracowano trzy cele strategiczne, obejmujące kluczowe sfery funkcjonowania gminy: społeczną, gospodarczą i przestrzenno-środowiskową.

SFERA SPOŁECZNA

Cel 1.

Budowanie atrakcyjnej oferty gminnej zapewniającej wysoką jakość życia

Podstawowym założeniem dla interwencji w sferze społecznej jest zapewnienie obecnym i potencjalnym, nowym mieszkańcom gminy Solec Kujawski wysokiej jakości życia poprzez rozwijanie oferty usług publicznych oraz wspieranie lokalnej społeczności jako kluczowego zasobu budującego wartość gminy. Biorąc pod uwagę opinie osób biorących udział w badaniach diagnostycznych, mieszkańcy cenią sobie w gminie przede wszystkim spokój, bezpieczeństwo i wygodę wynikającą ze specyfiki małych ośrodków – aspekty te stanowią zatem punkt wyjścia do budowania marki miasta i gminy Solec Kujawski jako atrakcyjnej alternatywy dla wielkomiejskiego tempa życia i postępującej globalizacji. Bliskość podstawowych usług w pobliżu miejsca zamieszkania oraz dogodne warunki do samorozwoju i spędzania czasu wolnego według indywidualnych preferencji są głównym elementem polityki gminy ukierunkowanej na zapewnienie wysokiej jakości życia oraz wspieranie harmonijnego rozwoju lokalnej społeczności, która wciąż w zasięgu ręki ma szeroki wachlarz możliwości, jakie stwarza oferta pobliskiej Bydgoszczy.

SFERA GOSPODARCZA

Cel 2.

Wzmacnianie konkurencyjności lokalnej gospodarki i poprawa sytuacji na rynku pracy

Działania w sferze gospodarczej skupione są na poprawie konkurencyjności lokalnej gospodarki przede wszystkim poprzez wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy i wzmocnienie jej funkcji turystycznych. Ważnym kierunkiem działań jest również wspieranie uczestników rynku pracy – zarówno pracowników, jak i pracodawców, przedsiębiorców – w celu optymalnego wykorzystania potencjału ludzkiego i społecznego. Realizacja skoordynowanych działań w tym zakresie przełoży się na dywersyfikację struktury gospodarczej gminy, a tym samym podniesienie poziomu dostępności różnorodnych miejsc pracy. Pozwoli to z kolei na zwiększenie możliwości rozwoju zawodowego mieszkańców i ograniczenie zjawiska migracji, przede wszystkim odpływu młodych ludzi.

**SFERA PRZESTRZENNO-
ŚRODOWISKOWA****Cel 3.****Zrównoważony rozwój funkcjonalno-przestrzenny gminy i jej adaptacja do zmian klimatu**

Jednym z kluczowych uwarunkowań rozwojowych gminy Solec Kujawski jest jej położenie i związany z nim potencjał w zakresie wzmocnienia funkcji osiedleńczych, turystycznych i gospodarczych. Łatwy dostęp do usług wyższego rzędu oraz szerokiego rynku pracy Bydgoszczy i Torunia, przy jednoczesnym spokoju i klimacie charakterystycznym dla mniejszych miejscowości stanowią o dobrych warunkach do życia, atrakcyjnych dla lokalnej społeczności. Z kolei dostępność cennych zasobów przyrodniczych w postaci Puszczy Bydgoskiej i rzeki Wisły stwarza możliwości do rozszerzania oferty spędzania czasu wolnego oraz budowania katalogu produktów turystycznych. Aspekty te z jednej strony stanowią potencjał dla gminy, jednak z drugiej ograniczają dalszy rozwój przestrzenny, co związane jest z koniecznością ich ochrony przez presją urbanizacyjną. Kolejnym takim elementem jest powstająca droga ekspresowa S10, której charakter i przebieg mogą oddziaływać na obniżenie poziomu spójności przestrzennej gminy oraz poziomu integracji w sferze społecznej ze względu na fakt odseparowania części terenów wiejskich od miasta Solec Kujawski.

Uwarunkowania te stanowią kluczowe wyzwanie rozwojowe stojące przed gminą Solec Kujawski na najbliższe lata. Z tego względu interwencja strategiczna zakłada realizację działań skupionych na racjonalnym gospodarowaniu przestrzenią i dążeniu do integracji przestrzenno-funkcjonalnej obszaru gminy zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Istotnym elementem działań będzie również adaptacja gminy do postępujących zmian klimatu, co jest szczególnie istotne w dobie kryzysu klimatycznego i zidentyfikowanych w gminie problemów związanych z niedostateczną jakością powietrza.

Co istotne, wszystkie przedstawione powyżej sfery są wobec siebie komplementarne i wzajemnie na siebie oddziałują. Z tego względu interwencja strategiczna zakłada realizację zintegrowanych działań uwzględniających różnorodne aspekty rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego oraz zakładających wielokierunkowy rozwój Gminy Solec Kujawski.

2.3 Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

§

Rozdział odnosi się do art. 10e. ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności *kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych*.

Poniżej przedstawiono schemat interwencji strategicznej uwzględniający cele strategiczne wraz z kierunkami działań podejmowanych dla ich osiągnięcia.

SFERA SPOŁECZNA	SFERA GOSPODARCZA	SFERA PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWA
Cel strategiczny 1.	Cel strategiczny 2.	Cel strategiczny 3.
Budowanie atrakcyjnej oferty gminnej zapewniającej wysoką jakość życia	Wzmacnianie konkurencyjności lokalnej gospodarki i poprawa sytuacji na rynku pracy	Zrównoważony rozwój funkcjonalno-przestrzenny gminy i jej adaptacja do zmian klimatu
Kierunki działań do celu nr 1	Kierunki działań do celu nr 1	Kierunki działań do celu nr 1
↓	↓	↓
1.1. Łatwo dostępne usługi publiczne wysokiej jakości i efektywna polityka społeczna 1.2. Szeroki wachlarz możliwości spędzania czasu wolnego w Gminie Solec Kujawski 1.3. Spójna, aktywna i zaangażowana społeczność lokalna	2.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i budowanie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej	3.1. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią i wysoki standard przestrzeni publicznych 3.2. Rozwinięta sieć komunikacyjna 3.3. Wysoka jakość środowiska naturalnego i adaptacja gminy do zmian klimatu

Zgodnie z założeniem, aby osiągnąć rezultaty określone w wizji rozwoju gminy Solec Kujawski, niezbędne będzie podjęcie działań ukierunkowanych na realizację poszczególnych celów strategicznych. Poniżej przedstawiono charakterystykę kierunków działań oraz wskazano kluczowe z punktu widzenia samorządu, mieszkańców i przedsiębiorców związanych z gminą przedsięwzięcia.

SFERA SPOŁECZNA	Cel strategiczny 1.	Budowanie atrakcyjnej oferty gminnej zapewniającej wysoką jakość życia
Uwarunkowania rozwojowe		Interwencja strategiczna
↓		↓
Zmniejszająca się liczba mieszkańców i niekorzystne prognozy demograficzne (depopulacja, starzenie się społeczeństwa)		
Konkurencyjność Bydgoszczy / Współpraca międzygminna w ramach Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz oraz ZIT Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego	Łatwo dostępne usługi publiczne wysokiej jakości i efektywna polityka społeczna	
Dobrze rozwinięta sieć placówek edukacyjnych		
Niedostateczny poziom dostępności usług medycznych		
Niedostatecznie rozwinięta oferta spędzania czasu wolnego skierowana przede wszystkim do dzieci i młodzieży	Szeroki wachlarz możliwości spędzania czasu wolnego w Gminie Solec Kujawski	
Wysoki poziom zaangażowania mieszkańców w sprawy gminy	Spójna, aktywna i zaangażowana społeczność lokalna	

Kierunek działań 1.1	Łatwo dostępne usługi publiczne wysokiej jakości i efektywna polityka społeczna

Rozwój oferty usług publicznych ma kluczowe znaczenie dla poprawy jakości życia mieszkańców, wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego oraz budowania zaufania społecznego. Dostępność wysokiej jakości usług takich jak opieka zdrowotna i pomoc społeczna, edukacja czy usługi komunalne jest niezwykle istotna pod względem zapewnienia dogodnych warunków do życia, co z kolei oddziałuje na atrakcyjność gminy nie tylko pod kątem osiedleńczym, ale także inwestycyjnym. Dzięki wspieraniu rozwoju usług publicznych oraz realizacji spójnej, efektywnej polityki społecznej, zostaną zaspokojone podstawowe potrzeby mieszkańców, co zapewni im dogodne warunki do życia i samorozwoju zgodnie z indywidualnymi preferencjami.

Kluczowe przedsięwzięcia:

- Rozwijanie oferty edukacyjnej oraz podnoszenie jej jakości i atrakcyjności, m.in. poprzez rozbudowę/modernizację infrastruktury oświaty, inwestycje w infrastrukturę zwiększającą komfort pracy i bezpieczeństwo uczniów, rozwijanie edukacji włączającej, doposażenie szkół w multimedialne pomoce naukowe
- Rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych oraz kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży – wyrównawczych, rozwijających zainteresowania, stymulujących rozwój umiejętności
- Rozwój infrastruktury i pełnienie zadań na rzecz ludności wymagającej wsparcia, w tym zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, w tym m.in. utworzenie hospicjum, modernizacja Środowiskowego Domu Samopomocy poprzez eliminację barier architektonicznych utrudniających funkcjonowanie osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprzez zwiększenie przestrzeni w istniejącym już domu
- Utworzenie Klubu Samopomocy dla seniorów w świetlicach wiejskich i zwiększenie liczby dostępnych miejsc w Klubie Samopomocy "Stokrotka"
- Utworzenie Dziennego Domu Pobytu dla seniorów i/lub osób z niepełnosprawnościami oraz osób z różnego rodzaju schorzeniami i zaburzeniami wraz z zapewnieniem dowozu na miejsce
- Rozwój oferty usług opiekuńczych w celu wsparcia rodzin, m.in. poprzez utworzenie publicznego żłobka
- Rozwój mieszkalnictwa – stworzenie atrakcyjnej oferty mieszkaniowej i wypracowanie strategii promocyjnej zachęcającej do osiedlania się w gminie
- Wspieranie osób wymagających pomocy w zakresie codziennego funkcjonowania lub przystosowania do samodzielnego życia poprzez tworzenie mieszkań chronionych i wspomaganych
- Zwiększanie dostępności do wysokiej jakości usług zdrowotnych – dążenie do zapewnienia specjalistycznej opieki medycznej na terenie gminy, w tym zapewnienia specjalistycznej opieki psychologicznej i psychiatrycznej
- Udzielanie pomocy rodzinom oraz osobom samotnym w celu poprawy ich sytuacji życiowej oraz rozwiązywania problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych
- Wdrażanie programów profilaktycznych dotyczących najważniejszych zagrożeń dla młodzieży, w tym problemów zdrowia psychicznego, zagrożeń związanych z używkami
- Wspieranie dostępu do usług elektronicznych i usprawnianie przepływu informacji
- Podnoszenie potencjału technicznego i organizacyjnego instytucji kultury, w tym rozwój oferty Soleckiego Centrum Kultury i Muzeum Soleckiego

Kierunek działań 1.2**Szeroki wachlarz możliwości spędzania czasu wolnego w Gminie Solec Kujawski**

Zapewnienie mieszkańcom szerokich możliwości spędzania czasu wolnego zgodnie z ich indywidualnymi preferencjami stanowi jeden z kluczowych kierunków sprzyjających poprawie jakości życia w gminie. Mowa tu nie tylko o udostępnianiu odpowiedniej infrastruktury, ale również organizacji wydarzeń angażujących lokalną społeczność i wspierających ich uczestnictwo w życiu kulturalnym czy sportowym gminy. Oferta kulturalna, sportowo-rekreacyjna czy edukacyjna stanowi ważny aspekt sprzyjający samorozwojowi, a tym samym oddziałujący na dobrostan człowieka. Z tego względu interwencja strategiczna na najbliższe lata zakłada poprawę jakości i dostępności oferty kulturalno-rozrywkowej oraz jej rozwój zgodnie z potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców wszystkich grup wiekowych i społecznych. Ponadto, istotnym elementem zaplanowanych działań jest wspieranie rozwoju zaplecza sportowego i rekreacyjnego, nie tylko na potrzeby mieszkańców gminy, ale również odwiedzających ją turystów. W tym celu zostanie wykorzystany potencjał istniejącej infrastruktury, która zostanie zmodernizowana i uzupełniona o nowe elementy. Dzięki odnowie i zagospodarowaniu przestrzeni publicznych powstaną nowe tereny turystyczno-rekreacyjne służące wypoczynkowi i rekreacji oraz stanowiące miejsca spotkań, tak bardzo pożądane przez dzieci i młodzież. Elementem uzupełniającym interwencję będzie organizacja wydarzeń animujących czas wolny mieszkańców w każdym wieku, w tym m.in. gier terenowych, spacerów edukacyjnych, warsztatów opartych na zasobach przyrodniczych i kulturowych gminy.

Kluczowe przedsięwzięcia:

- Zagospodarowanie Skweru gen. Antoniego Hedy-Szarego w Solcu Kujawskim na cele rekreacyjno-wypoczynkowe i turystyczne
- Zagospodarowanie terenów po byłej Nasycalni Podkładów Kolejowych w Solcu Kujawskim - stworzenie stref do organizowania imprez plenerowych i uprawiania sportu oraz rekreacji dla mieszkańców i turystów
- Zagospodarowanie terenów nadwiślańskich w Solcu Kujawskim – stworzenie stref do rekreacji i turystyki wodnej wraz z niezbędną infrastrukturą
- Rozwój sieci ścieżek, szlaków i tras rowerowych
- Poprawa standardu infrastruktury kulturalno-edukacyjnej i jej rozbudowa
- Remont i modernizacja placów zabaw wraz z wymianą zdegradowanych urządzeń i zapewnieniem bezpieczeństwa dzieci oraz budowa nowych placów zabaw
- Poprawa standardu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i jej rozbudowa
- Rozwój oferty zajęć dodatkowych w szkołach i uzupełnianie jej o zajęcia rozwijające indywidualne zainteresowania dzieci i młodzieży
- Remont, modernizacja i zagospodarowanie obiektów i przestrzeni na potrzeby dzieci i młodzieży, dorosłych oraz seniorów – tworzenie miejsc spotkań dla mieszkańców, w tym m.in. na istniejących i nowopowstających osiedlach

Kierunek działań 1.3**Spójna, aktywna i zaangażowana społeczność lokalna**

Poziom zadowolenia ze swojego miejsca zamieszkania zależy nie tylko od dostępu do podstawowych usług i infrastruktury, ale również od możliwości zaspokojenia jednej z kluczowych potrzeb człowieka, jaką jest przynależność do grupy. Jest to potrzeba bycia częścią społeczności, bycia akceptowanym i tworzenia więzi interpersonalnych. W celu zaspokajania tych potrzeb, samorząd lokalny podejmuje się działań ukierunkowanych na wspieranie uczestnictwa mieszkańców w życiu gminnym oraz tworzenie warunków do budowania i wzmacniania więzi społecznych, a także więzi z miejscem zamieszkania. Istotnym elementem takich działań jest podnoszenie świadomości lokalnej społeczności na temat regionu oraz wspieranie poczucia tożsamości mieszkańców. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywa wykorzystanie potencjału regionalnych tradycji do integracji mieszkańców wokół wspólnego dziedzictwa kulturowego. Ponadto, kluczowe jest wzmacnianie dialogu na drodze samorząd-mieszkańcy w celu trafnego identyfikowania potrzeb społeczności i skutecznego ich zaspokojenia.

Kluczowe przedsięwzięcia:

- Wzmacnianie dialogu samorządu z mieszkańcami
- Promocja lokalnej kultury m.in. poprzez organizację warsztatów bazujących na dziedzictwie historyczno-kulturowym gminy
- Rozwijanie systemu informowania mieszkańców o wydarzeniach mających miejsce w gminie
- Organizacja wydarzeń integrujących lokalną społeczność – w tym m.in. imprez plenerowych, koncertów, pikników rodzinnych, turniejów międzyszkolnych
- Rozwijanie oferty i wzmacnianie potencjału technicznego i organizacyjnego Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz wykorzystanie jego potencjału do aktywizacji środowiska seniorów
- Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i wykluczeniu społecznemu
- Wzmocnienie współpracy samorządu ze stowarzyszeniami, fundacjami i organizacjami pozarządowymi oraz podnoszenie ich potencjału technicznego i organizacyjnego

SFERA GOSPODARCZA	Cel strategiczny 2.	Wzmacnianie konkurencyjności lokalnej gospodarki i poprawa sytuacji na rynku pracy
	Uwarunkowania rozwojowe	Interwencja strategiczna
↓ Zmniejszająca się liczba mieszkańców i niekorzystne prognozy demograficzne (depopulacja, starzenie się społeczeństwa) Konkurencyjność Bydgoszczy Zaliczenie gminy Solec Kujawski do gmin szczególnie predysponowanych do rozwoju wielkopowierzchniowych przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu ponadlokalnym Usługowo-przemysłowo-rolniczy charakter gminy Dostępność atrakcyjnych terenów inwestycyjnych Działalność Parku Przemysłowego Wysoka dostępność komunikacyjna gminy Atrakcyjność turystyczna gminy wynikająca z walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz zasobów materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego		↓ Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i budowanie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej

Kierunek działań 2.1	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i budowanie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej

Jako kluczowy kierunek mający na celu wzmocnienie konkurencyjności lokalnej gospodarki i poprawę sytuacji na rynku pracy, gmina obiera rozwój oferty inwestycyjnej oraz wspieranie lokalnych przedsiębiorców. Przyciąganie nowych inwestorów oraz tworzenie dogodnych warunków do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej w gminie jest istotne dla dywersyfikacji dostępnych miejsc pracy oraz poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy. Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej będzie natomiast możliwe zarówno poprzez rozwijanie niezbędnej infrastruktury, jak również dzięki rozszerzeniu oferty wsparcia inwestorów na kluczowych etapach inwestycyjnych. Ze względu na fakt, iż gmina Solec Kujawski zaliczana jest do gmin szczególnie predysponowanych do rozwoju wielkopowierzchniowych przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu ponadlokalnym, interwencja związana z wykorzystaniem tego potencjału jest silnie skorelowana również z przedsięwzięciami zaplanowanymi w ramach celu strategicznego 3, gdzie uwzględniono projekty kluczowe przewidziane w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+, w tym budowę Węzła Logistycznego Bydgoszcz.

Ponadto, gmina Solec Kujawski zamierza wykorzystać ogromny potencjał do rozwoju funkcji turystycznych. Wykorzystanie walorów przyrodniczych oraz zasobów materialnego i niematerialnego dziedzictwa historyczno-kulturowego do rozwoju oferty turystycznej również przełoży się na dywersyfikację struktury gospodarczej i stymulowanie lokalnego rynku pracy.

Kluczowe przedsięwzięcia:

- Rozwój infrastruktury i oferty inwestycyjnej na terenie Parku Przemysłowego
- Realizacja planów dotyczących powstania Platformy Multimodalnej Bydgoszcz-Solec Kujawski oraz umożliwienie wdrożenia jej założeń (projekt kluczowy przewidziany do realizacji w ramach Strategii Przyspieszenia 2030+, zadanie administracji rządowej)
- Przygotowanie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej w postaci ulg i zachęt dla przedsiębiorców oraz zapewnienie wsparcia przedsiębiorcom na kluczowych etapach procesu inwestycyjnego i w kwestiach proceduralnych
- Organizacja i wspieranie organizacji szkoleń, kursów i warsztatów rozwijających kompetencje uczestników rynku pracy
- Wsparcie mieszkańców w zakresie zakładania i rozwijania działalności gospodarczej, promocja postawy przedsiębiorczej oraz samozatrudnienia
- Wspieranie współpracy szkół z lokalnymi przedsiębiorcami w zakresie stopniowego wprowadzania młodzieży na rynek pracy i dostosowania jej kompetencji do potrzeb pracodawców
- Działania ukierunkowane na rozwój nowoczesnego rolnictwa ekologicznego i sektora przetwórstwa rolno-spożywczego oraz wspieranie sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych i promocja lokalnych producentów rolnych
- Tworzenie marki turystycznej Solca Kujawskiego – budowa katalogu produktów lokalnych, promocja walorów historyczno-kulturowych i przyrodniczo-krajobrazowych gminy
- Rozwój infrastruktury turystycznej w gminie
- Rozwój sieci pieszych i rowerowych szlaków oraz tras turystycznych prezentujących walory gminy
- Wspieranie przedsiębiorców z branży turystycznej i okołoturystycznej, w tym wspieranie rozwoju lokali gastronomicznych i obiektów noclegowych

SFERA PRZESTRZENNO-SRODOWISKOWA	Cel strategiczny 3.	Zrównoważony rozwój funkcjonalno-przestrzenny gminy i jej adaptacja do zmian klimatu
Uwarunkowania rozwojowe		Interwencja strategiczna
↓		↓
Położenie gminy w pobliżu dużych ośrodków miejskich – Bydgoszczy i Torunia		
Koncentracja funkcji mieszkaniowych i usługowych w mieście Solec Kujawski		
Niewykorzystany potencjał cennych zasobów – dostępnej przestrzeni, walorów przyrodniczych, istniejącej infrastruktury		Racjonalne gospodarowanie przestrzenią i wysoki standard przestrzeni publicznych
Bariery funkcjonalno-przestrzenne w postaci drogi krajowej nr 10 i powstającej drogi S10 oraz przebiegu rzeki Wisły		
Wysoka dostępność komunikacyjna gminy		
Brak komunikacji wewnątrzgminnej		
Zaliczenie gminy Solec Kujawski do gmin szczególnie predysponowanych do rozwoju wielkopowierzchniowych przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu ponadlokalnym		Rozwinięta sieć komunikacyjna
Współpraca międzygminna w ramach Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz oraz w ramach ZIT Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego		
Obecność cennych zasobów przyrodniczych – Puszczy Bydgoskiej i rzeki Wisły oraz konieczność ich ochrony		Wysoka jakość środowiska naturalnego i adaptacja gminy do zmian klimatu
Niezadawalająca jakość powietrza, przede wszystkim w okresie grzewczym		
Postępujące zmiany klimatu i związane z nimi ryzyko występowania gwałtownych zjawisk pogodowych		

Kierunek działań 3.1

Racjonalne gospodarowanie przestrzenią i wysoki standard przestrzeni publicznych

Racjonalne, odpowiedzialne planowanie przestrzenne pozwala na zrównoważony rozwój gminy, uwzględniający aspekty ekologiczne, społeczne i ekonomiczne. Odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni publicznych w gminie Solec Kujawski, ochrona przyrody oraz rewitalizacja zdegradowanych

obszarów mogą przyczynić się do poprawy jakości struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz środowiska naturalnego. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią umożliwi efektywne wykorzystanie dostępnych zasobów, takich jak grunty czy infrastruktura, co wpłynie na skuteczność realizowanej polityki gminy oraz jej zdolność do odpowiedzi na potrzeby mieszkańców przy jednoczesnym poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Szczególną rolę w strukturze przestrzenno-funkcjonalnej miasta (i innych terenów zabudowanych) odgrywa tzw. zielona infrastruktura w postaci drzew, krzewów i roślinności niskiej, której ochrona, pielęgnowanie i rozwijanie stanowi istotny element działań ukierunkowanych na poprawę standardu przestrzeni, możliwości rekreacji i wypoczynku mieszkańców, a także dostosowanie do zmian klimatu. Jednym z kluczowych działań w zakresie racjonalnego wykorzystania przestrzeni, jest tworzenie Lasów Społecznych – przy czym wraz z realizacją działań związanych z doбором odpowiednich obszarów lasów oraz sposobu ich zagospodarowania, szczególnie istotne jest angażowanie w ten proces mieszkańców oraz współpraca z Nadleśnictwem Solec Kujawski. Ze względu na cenne walory przyrodnicze konieczne jest bowiem podnoszenie świadomości funkcjonowania trwale zrównoważonej gospodarki leśnej i wiedzy ekologicznej mieszkańców, w tym poprzez tworzenie miejsc zagospodarowanych pod kątem rekreacji, ale również stanowiących miejsca służące edukacji leśnej.

Kluczowe przedsięwzięcia:

- Opracowywanie i uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu efektywnego wykorzystania dostępnej przestrzeni i zachowania ładu przestrzennego
- Rozwój mieszkalnictwa - uzbrajanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową i tworzenie atrakcyjnej oferty mieszkaniowej
- Kształtowanie atrakcyjnych, funkcjonalnych przestrzeni publicznych, w tym m.in. ożywienie rynku w Solcu Kujawskim i funkcjonalne połączenie go ze strefą nadbrzeżną Wisły
- Połączenie funkcjonalne i komunikacyjne miasta z terenami wiejskimi, wzmacnianie powiązań funkcjonalno-przestrzennych między wszystkimi miejscowościami gminy
- Utrzymanie ładu przestrzennego poprzez ograniczanie konfliktów przestrzennych i przeciwdziałanie niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy
- Modernizacja i rewitalizacja zdegradowanych przestrzeni i obiektów, w tym remonty i odnowienie budynków wraz z nadaniem im nowych funkcji
- Podnoszenie jakości istniejących terenów zielonych i parkowych, pielęgnowanie zieleni, odtwarzanie i uzupełnianie nasadzeń zieleni niskiej i wysokiej na terenie miasta oraz tworzenie enklaw zieleni sprzyjających rekreacji i wypoczynkowi mieszkańców
- Współpraca z Nadleśnictwem Solec Kujawski m.in. w zakresie wyznaczania obszarów lasów o zwiększonej funkcji społecznej, wdrażania założeń Lasów Społecznych oraz organizacji wydarzeń i akcji edukacyjnych z zakresu wiedzy ekologicznej i edukacji leśnej
- Uzupełnianie przestrzeni publicznej o elementy małej architektury, w tym ławki, wiaty i inne miejsca odpoczynku skierowane m.in. do seniorów i innych osób ze szczególnymi potrzebami
- Rozbudowa zaplecza technicznego i infrastruktury dla utrzymania porządku i czystości w gminie oraz realizacji zadań związanych z utrzymaniem i pielęgnacją zieleni

- Poprawa standardu i dostępności przestrzeni publicznych oraz obiektów użyteczności publicznej, w tym budynku Urzędu Miejskiego w Solcu Kujawskim, eliminacja barier architektonicznych utrudniających funkcjonowanie osób ze szczególnymi potrzebami
- Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem miejsc, w których czas spędzają dzieci i młodzież
- Zachowanie, konserwacja i udostępnianie obiektów zabytkowych na cele społeczne, kulturalne i turystyczne

Kierunek działań 3.2

Rozwinięta sieć komunikacyjna

Dostępność komunikacyjna jest jednym z kluczowych elementów warunkujących wielokierunkowy rozwój gminy – możliwość łatwego, szybkiego dojazdu do i z gminy przekłada się bowiem na jej atrakcyjność osiedleńczą, turystyczną i inwestycyjną. Priorytetowym wyzwaniem w tym zakresie jest rozbudowa i podnoszenie standardu infrastruktury drogowej i kolejowej, a także rozwijanie alternatywnych do transportu samochodowego form komunikacji. W związku z planowanymi inwestycjami na skalę regionalną i krajową, przewidzianymi w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+, w planach strategicznych uwzględniono również wykorzystanie rzeki Wisły do realizacji funkcji transportowych oraz budowę platformy multimodalnej Bydgoszcz-Solec Kujawski. Inwestycje te są niezwykle istotne ze względu na postępujący wzrost zapotrzebowania na transport i ograniczone możliwości w zakresie podnoszenia przepustowości infrastruktury transportu drogowego w regionie.

Z uwagi na postępujący rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej, coraz większego znaczenia nabiera również infrastruktura rowerowa oraz transport zbiorowy. W celu zapewnienia szerokiej możliwości przemieszczania się i komunikacji, zarówno wewnątrz, jak i międzygminnej, wśród kluczowych zadań na najbliższe lata zaplanowano również rozbudowę sieci ścieżek i dróg dla rowerów oraz pilotażową organizację komunikacji zbiorowej w gminie Solec Kujawski. Szczególną rolę w tym zakresie odegra współpraca z gminami Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego ukierunkowana na stworzenie spójnej sieci infrastruktury rowerowej oraz oferty transportowej, co wzmocni powiązania międzygminne oraz zapewni mieszkańcom Obszaru możliwości sprawnego poruszania się i korzystania z oferty w regionie.

Kluczowe przedsięwzięcia:

- Budowa, modernizacja, przebudowa i rozbudowa sieci dróg gminnych
- Podejmowanie działań ukierunkowanych na pilotażową organizację transportu wewnątrzgminnego

- Realizacja działań wspierających budowę mostu drogowego na Wiśle w rejonie Solec Kujawski – Czarnowo (projekt kluczowy przewidziany do realizacji w ramach Strategii Przyspieszenia 2030+, zadanie administracji rządowej)
- Realizacja działań wspierających budowę linii kolejowej Trzciniec – Port Lotniczy Bydgoszcz – Solec Kujawski (projekt kluczowy przewidziany do realizacji w ramach Strategii Przyspieszenia 2030+, zadanie administracji rządowej i Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego)
- Budowa ścieżek i dróg dla rowerów w Solcu Kujawskim jako uzupełnienie istniejącej miejskiej infrastruktury rowerowej
- Zapewnienie dostępności komunikacyjnej Parku Przemysłowego
- Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Kierunek działań 3.3

Wysoka jakość środowiska naturalnego i adaptacja gminy do zmian klimatu

W odniesieniu do zaplanowanych działań związanych z rozwojem oferty czasu wolnego w gminie Solec Kujawski czy wzmocnieniem jej funkcji turystycznych, jako jeden z kluczowych kierunków rozwoju na najbliższe lata wyznaczono również ochronę środowiska naturalnego i jego elementów – przede wszystkim gleby, wody i powietrza. Ze względu na ponadprzeciętne walory przyrodnicze gminy, zachowanie tych cennych zasobów oraz adaptacja obszaru do postępujących zmian klimatu są niezwykle istotne dla jego zrównoważonego rozwoju. Racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi stanowiącymi potencjał do rozwoju gminy pod kątem społecznym (tereny zieleni jako miejsca integracji i spędzania czasu wolnego) i turystycznym pozwoli na osiągnięcie wymiernych rezultatów na wielu płaszczyznach, w tym nie tylko na poziomie lokalnym, ale również regionalnym. Ze względu na ponadlokalny charakter zjawisk związanych ze zmianami klimatu oraz zagrożeń środowiskowych, niezbędne jest podejmowanie działań również we współpracy z sąsiednimi gminami (np. w ramach Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz czy w ramach ZIT Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego), co przełoży się na skalę i trwałość efektów podejmowanych działań. Z uwagi na fakt, iż gmina Solec Kujawski znajduje się w obszarze charakteryzującym się niedoborem wody dla rolnictwa, szczególnie istotnym elementem działań ukierunkowanych na ochronę środowiska i adaptację gminy do zmian klimatu są wszelkie przedsięwzięcia mające na celu minimalizowanie ryzyka wystąpienia suszy oraz przeciwdziałanie skutkom jego wystąpienia, a także ochrona, oszczędność, zwiększanie zasobów i poprawa jakości zasobów wody. Celem działań adaptacyjnych jest również poprawa komfortu i jakości życia mieszkańców, zatem ważnym elementem interwencji jest ograniczanie występowania zjawiska tzw. miejskiej wyspy ciepła. Z tego względu na najbliższe lata zaplanowano szereg działań ukierunkowanych na utrzymanie i ochronę terenów zieleni, ochronę bioróżnorodności, ochronę gatunkową roślin i zwierząt oraz ochronę przed gatunkami inwazyjnymi. Należy zaznaczyć, iż działania ukierunkowane na ochronę środowiska i adaptację gminy do zmian klimatu powinny występować w

każdym obszarze funkcjonowania gminy oraz obejmować zarówno sferę funkcjonalno-przestrzenną, jak i społeczno-gospodarczą.

- Realizacja działań na rzecz ograniczania deficytu wody oraz wspieranie retencji wodnej (małej, glebowej, krajobrazowej), w tym rozwój szarej i błękitno-zielonej infrastruktury oraz promowanie retencjonowania wody wśród mieszkańców
- Projektowanie rozwiązań tworzących korytarze ekologiczne i kliny napowietrzające, łączenie terenów zieleni w zintegrowany system, ze szczególnym uwzględnieniem terenów przybrzeżnych rzeki Wisły
- Zwiększanie powierzchni asymilacyjnej zieleni w mieście przez stosowanie pionowych i powierzchniowych rozwiązań w zazielenianiu przestrzeni, tworzenie korzystnych warunków dla owadów i innych przedstawicieli świata zwierząt np. poprzez wprowadzanie roślin kwitnących, miododajnych odpornych na warunki panujące na terenie miasta (brak opadów, zasolenie)
- Rozwój gospodarki opartej na OZE i wspieranie inteligentnego zarządzania energią
- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i poprawa ich efektywności energetycznej, w tym montaż instalacji OZE w budynkach
- Rozszerzenie i upowszechnienie systemu wsparcia dla mieszkańców chcących wymienić źródło ciepła na ekologiczne (m.in. systemy dopłat do wymiany źródła ciepła)
- Likwidacja istniejących oraz zapobieganie powstawaniu nowych dzikich wysypisk śmieci, w tym poprzez odpowiednią regulację odbioru odpadów z terenu gminy
- Wdrażanie rozwiązań dla zapewnienia termicznego komfortu mieszkańców i ograniczenia miejskiej wyspy ciepła np. poprzez wprowadzanie zieleni wysokiej i niskiej w pasach drogowych, zakładanie mat rozchodnikowych jako alternatywa dla trawników
- Prowadzenie działań informacyjnych z zakresu edukacji ekologicznej i kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców, m.in. poprzez promocję oszczędzania wody, informowanie o szkodliwości wykorzystania do ogrzewania wyrobów do tego niewłaściwych oraz angażowanie mieszkańców w akcje proekologiczne, np. akcję wspólnego sprzątnięcia gminy
- Współpraca z Nadleśnictwem Solec Kujawski w zakresie edukacji przyrodniczej lokalnej społeczności i promocji działań z tym związanych w oparciu o priorytetowe funkcje trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (ochronne, produkcyjne, społeczne)
- Promocja przestrzegania zasad Dobrej Praktyki Rolniczej, m.in. stosowania nieszkodliwych nawozów i środków ochrony roślin oraz ich odpowiedniego składowania w pobliżu cieków wodnych
- Rozwijanie wydajnej i zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej poprzez rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej oraz urządzeń wodno-kanalizacyjnych, w tym wyposażanie w infrastrukturę sieciową terenów zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę – m.in. rozbudowa i modernizacja Stacji Uzdantniania Wody w Przytubiu, budowa magistrali wodociągowej
- Rozwijanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi, w tym rozbudowa zaplecza technicznego i infrastruktury dla gospodarki odpadami
- Realizacja działań ukierunkowanych na poprawę warunków bezpieczeństwa, w tym zapobieganie m.in. zagrożeniom powodziowym i pożarowym

- Prowadzenie działań ukierunkowanych na przywracanie właściwego środowiska naturalnego na terenach zdegradowanych
- Modernizacja bazy lokalowej OSP, zapewnienie nowoczesnego sprzętu dla OSP oraz utrzymanie wysokiego stopnia gotowości bojowej
- Realizacja działań wspierających wdrożenie koncepcji kaskadyzacji Wisły (stopień wodny na Wiśle)

2.4 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Rozdział odnosi się do art. 10e ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.

W odniesieniu do zaplanowanej interwencji strategicznej dla gminy Solec Kujawski wypracowano model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia w niej polityki przestrzennej. Jako nadrzędny cel (misję rozwoju) w perspektywie 2030 roku zdefiniowano tworzenie atrakcyjnych warunków do życia, pracy i samorozwoju w gminie Solec Kujawski. Zgodnie z założeniem, aby osiągnąć zakładane rezultaty wyrażone w wizji rozwoju, niezbędne będzie podjęcie działań ukierunkowanych zarówno na zapewnienie wysokiej jakości życia lokalnej społeczności, jak i odpowiednie kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. W tym celu sformułowano kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów i rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej, które przedstawiono również w formie graficznej za pomocą modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej. Model ten przedstawia długookresową strategiczną wizję rozwoju gminy. Wynika on z wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań, zdiagnozowanych potrzeb i potencjału gminy z uwzględnieniem jej specyfiki i zróżnicowania.

Analiza kluczowych uwarunkowań objęła m.in. obecną strukturę funkcjonalno-przestrzenną oraz kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa kujawsko-pomorskiego.

System przyrodniczy

Na terenie gminy występują obszary szczególnie cenne przyrodniczo:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej część wschodnia i zachodnia,
- Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – Dolina Dolnej Wisły (PLB040003),
- Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 – Dybowska Dolina Wisły (PLH040011),
- Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 – Solecka Dolina Wisły (PLH040003),
- Rezerwat przyrody łązyn.

Ponadto w granicach gminy występują:

- 43 użytki ekologiczne,
- 18 pomników przyrody (w tym pomniki wieloobektowe).

Zgodnie z opracowaniem mapy korytarzy ekologicznych Instytutu Biologii Ssaków PAN w Białowieży z 2012 roku, przez teren gminy przebiegają dwa korytarze ekologiczne: Dolina dolnej Wisły (GKPN-10A,

GKPnC-10B) oraz Puszcza Bydgoska (GKPnC-14). Korytarze te są istotne dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

System osadniczy

W hierarchii sieci osadniczej województwa kujawsko-pomorskiego, miasto Solec Kujawski zostało wskazane jako ośrodek lokalny, który stanowi miejsce koncentracji działalności skierowanych na obsługę mieszkańców gminy.

System transportowy

Przez teren gminy Solec Kujawski przebiega następująca infrastruktura transportowa obsługująca kluczowe zewnętrzne relacje transportowe województwa kujawsko-pomorskiego:

- projektowana droga ekspresowa S10 (relacji Szczecin – Naruszewo),
- droga krajowa 10 (relacji Lubieszyn – Płońsk),
- planowana linia kolejowa Trzciniec – Solec Kujawski łącząca linie kolejowe nr 18 i 131 z łącznicą linii nr 201 wraz z przystankami obsługującymi Port Lotniczy w Bydgoszczy,
- linia kolejowa nr 18 (relacji Kutno-Piła) stanowiąca fragment szprychy nr 1 Centralnego Portu Komunikacyjnego: Warszawa – CPK – Płock – Włocławek – Toruń – Bydgoszcz – Kołobrzeg/Koszalin,
- Międzynarodowa Droga Wodna E40 łącząca Morze Bałtyckie z Morzem Czarnym,
- Węzeł Logistyczny Bydgoszcz.

Przedstawione powyżej elementy infrastruktury transportowej obsługują następujące kierunki:

- Trójmiasto (ośrodki miejskie i porty), a dalej Skandynawia oraz Azja Południowo-Wschodnia (jedynie w ujęciu towarowym) – obsługiwane m.in. Międzynarodową Drogą Wodną E40,
- Centralny Port Komunikacyjny, Warszawa, Łódź, Metropolia Górnośląska, Ukraina, Węgry, Kraje Bałkańskie – obsługiwane m.in. drogą ekspresową S10, linią kolejową nr 18 oraz MDW E40,
- Szczecin, Europa Zachodnia – obsługiwane ciągami: drogą ekspresową S10 i linią kolejową nr 18,
- Środkowe i Zachodnie Pomorze – obsługiwane m.in. linią kolejową nr 18.

Pozostałą sieć komunikacyjną gminy tworzą drogi:

- drogi wojewódzkie nr 204, 249, 394, 397,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

Kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa

Solec Kujawski położony jest w obrębie makroobszaru inwestycyjnego wraz z Bydgoszczą i Nakłem nad Notecią. Jest to rejon skupienia funkcjonujących stref gospodarczych, parków przemysłowych i obszarów inwestycyjnych oferujących rezerwy terenowe. Makroobszary inwestycyjne charakteryzują się bardzo dobrą dostępnością komunikacyjną i potencjalną dostępnością przestrzeni inwestycyjnej o zróżnicowanych walorach.

Według koncepcji rozwoju przestrzeni inwestycyjnych województwa kujawsko-pomorskiego przedstawionej w Strategii Przyspieszenia 2030+, Solec Kujawski zaliczono do gmin szczególnie predysponowanych do rozwoju wielkopowierzchniowych przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu ponadlokalnym.

Kolejnym kluczowym elementem jest Węzeł Logistyczny Bydgoszcz. Będzie to węzeł o znaczeniu ponadregionalnym, tworzony przez Terminal Intermodalny Bydgoszcz Emilianowo na linii kolejowej nr 201 oraz platformę multimodalną Bydgoszcz-Solec Kujawski na rzece Wiśle. Województwo kujawsko-pomorskie posiada wciąż niewykorzystany duży potencjał logistyczny. Wynika on z położenia regionu na przecięciu głównych szlaków komunikacyjnych kraju oraz dynamicznego rozwoju portów morskich w Gdańsku i Gdyni.

Wraz z rozwojem Parku Przemysłowo-Technologicznego, Węzła Logistycznego oraz Portu Lotniczego planowana jest budowa linii kolejowej Trzciniec – Solec Kujawski. Budowa linii kolejowej łączącej linie nr 18 i 131 z łącznicą do linii nr 201 stworzy spójny układ transportu kolejowego oraz doprowadzi do połączenia strategicznych elementów, mających wieloaspektowe znaczenie dla rozwoju gospodarki województwa.

Obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej identyfikowane na poziomie krajowym

Solec Kujawski nie wpisuje się w OSI krajowe.

Polityka terytorialna oraz obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej identyfikowane na poziomie regionalnym

Zgodnie z założeniami polityki terytorialnej województwa wynikających z poziomów hierarchicznych sieci osadniczej, gmina Solec Kujawski przynależy do Stołecznego Obszaru rozwojowego (poziom I), MOF Bydgoszczy (poziom II) oraz OPPT Bydgoszczy (poziom IV).

Solec Kujawski wpisuje się w trzy rodzaje OSI na poziomie regionalnym:

- OSI „Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Bydgoszczy i Torunia”,
- OSI obszarów cechujących się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa,
- Obszar poprzemysłowego wielkogabarytowego skażenia środowiska.

Na potrzeby prowadzenia polityki terytorialnej, w tym zawiązywania partnerstwa ZIT, gmina została zaliczona do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Bydgoszczy (który w klasyfikacji Obszarów Strategicznej Interwencji zalicza się do Miejskiego obszaru funkcjonalnego Bydgoszczy i Torunia).

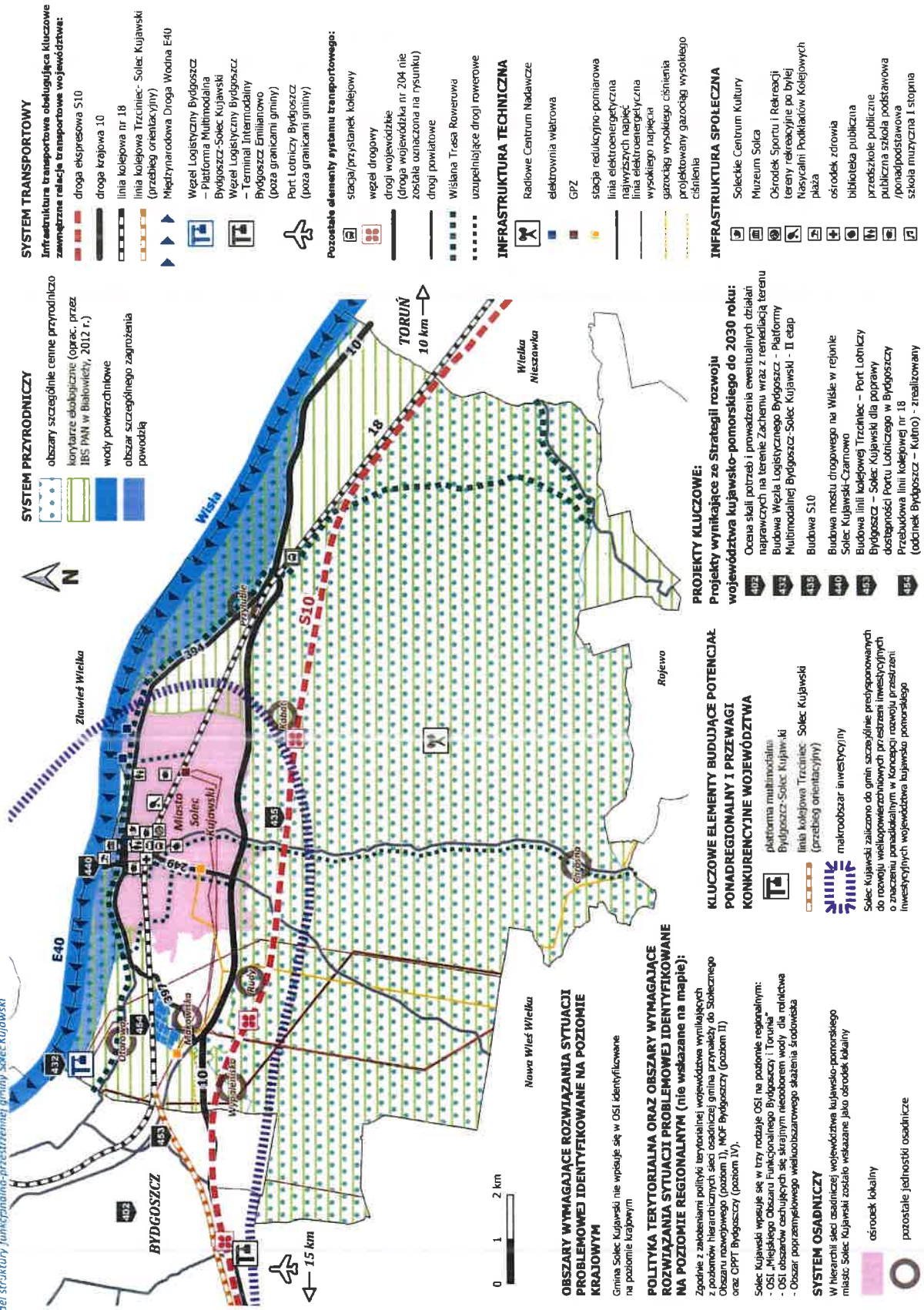
Projekty kluczowe

W Strategii Przyspieszenia 2030+ wskazano następujące projekty kluczowe niezbędne dla przyspieszenia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego dotyczące gminy i miasta Solec Kujawski:

Cel główny: Dostępna przestrzeń i czyste środowisko:

- Nr 402 – Ocena skali potrzeb i prowadzenia ewentualnych działań naprawczych na terenie Zachemu wraz z remediacją terenu – projekt realizowany poza granicami Solca Kujawskiego, jednakże istotny dla funkcjonowania gminy,
- Nr 432 – Budowa Węzła Logistycznego Bydgoszcz - Platformy Multimodalnej Bydgoszcz-Solec Kujawski - II etap,
- Nr 435 – Budowa S10,
- Nr 440 – Budowa mostu drogowego na Wiśle w rejonie Solec Kujawski-Czarnowo,
- Nr 453 – Budowa linii kolejowej Trzciniec – Port Lotniczy Bydgoszcz – Solec Kujawski dla poprawy dostępności Portu Lotniczego w Bydgoszczy,
- Nr 454 – Przebudowa linii kolejowej nr 18 (odcinek Bydgoszcz – Kutno) – projekt zrealizowany.

Rysunek 1. Modeli struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Solec Kujawski

SYSTEM PRZYRODNICZY

- obszary szczególnie cenne przyrodniczo
- korytarze ekologiczne (oprac. przez IBS PAN w Białymstoku, 2012 r.)
- wody powierzchniowe
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią

SYSTEM TRANSPORTOWY

- Infrastruktura transportowa obsługująca kluczowe zewnętrzne relacje transportowe województwa:
- droga ekspresowa S10
 - droga krajowa 10
 - linia kolejowa nr 18
 - linia kolejowa Trzciniec - Solec Kujawski (przebieg orientacyjny)
 - Mężytnarodowa Droga Wodna E40
 - Wzrost Logistyczny Bydgoszcz - Platforma Multimodalna Bydgoszcz-Solec Kujawski
 - Wzrost Logistyczny Bydgoszcz - Terminal Intermodalny Bydgoszcz Emilianowo (poza granicami gminy)
 - Port Lotniczy Bydgoszcz (poza granicami gminy)

Pozostałe elementy systemu transportowego:

- stacja/przystanek kolejowy
- wzrost drogowy
- drogi wojewódzkie (droga wojewódzka nr 204 nie została oznaczona na rysunku)
- drogi powiatowe
- Wiślana Trasa Rowerowa
- uzupełniające drogi rowerowe

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

- Radiołowe Centrum Nadawcze
- elektrownia wibrowa
- GPZ
- stacja redukcyjno-pomiarowa
- linia elektroenergetyczna najwyższych napięć
- linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia
- gazociąg wysokiego ciśnienia
- projektowany gazociąg wysokiego ciśnienia

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

- Soleckie Centrum Kultury
- Muzeum Solec
- Osrodek Sportu i Rekreacji
- tereny rekreacyjne po byłej Nasycałni Podklatków Kolejowych
- plaza
- osrodek zdrowia
- biblioteka publiczna
- przedszkole publiczne
- publiczna szkoła podstawowa /ponadpodstawowa
- szkoła muzyczna I stopnia

PROJEKTY KLUCZOWE: Projekty wynikające ze Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku:

- 432 Ocena skali potrzeb i prowadzenia ewentualnych działań naprawczych na terenie Zacheimu wraz z renowacją terenu
- 433 Budowa Wezła Logistycznego Bydgoszcz - Platformy Multimodalnej Bydgoszcz-Solec Kujawski - II etap
- 435 Budowa S10
- 440 Budowa mostu drogowego na Wiśle w rejonie Solec Kujawski-Czarnowo
- 443 Budowa linii kolejowej Trzciniec - Port Lotniczy Bydgoszcz - Solec Kujawski dla poprawy dostępności Portu Lotniczego w Bydgoszczy
- 445 Przebudowa linii kolejowej nr 18 (odcinek Bydgoszcz - Kutno) - zrealizowany

KLUCZOWE ELEMENTY BUDUJĄCE POTENCJAŁ PONADREGIONALNY I PRZEWAGI KONKURENCYJNE WOJEWÓDZTWA

- platforma multimodalna Bydgoszcz-Solec Kujawski
- linia kolejowa Trzciniec - Solec Kujawski (przebieg orientacyjny)
- makroobszar inwestycyjny
- Solec Kujawski, ze względu na gmin szczególnie przystosowanych do rozwoju wielkopowierzchołkowych przedsięwziętych do rozwoju uniwersyteckiego w kierunku rozwoju przetranszacji inwestycyjnych województwa kujawsko-pomorskiego

OBSZARY WYMAGAJĄCE ROZWIĄZANIA SITUACJI PROBLEMOWEJ IDENTYFIKOWANE NA POZIOMIE KRAJOWYM

Gmina Solec Kujawski nie wpisuje się w OSI identyfikowane na poziomie krajowym

POLITYKA TERYTORIALNA ORAZ OBSZARY WYMAGAJĄCE ROZWIĄZANIA SITUACJI PROBLEMOWEJ IDENTYFIKOWANE NA POZIOMIE REGIONALNYM (nie wskazane na mapie):

Zgodnie z założeniami polityki terytorialnej województwa wyróżniających z poziomów hierarchicznych sieci osiedlenia gmina przynależy do Sołectwego Obszaru rozwojowego (poziom I), "MCP-Bydgoszcz (poziom II) oraz CPPI Bydgoszcz (poziom IV).

- Solec Kujawski wpisuje się w trzy rodzaje OSI na poziomie regionalnym:
 - OSI "Miejski Obszar funkcjonalny Bydgoszcz i Toruń"
 - OSI obszarach, których siecią jest ekonomicznych wody dla rolnictwa
 - Obszar papirusiowego wielkoobszarowego składowania ładu

SYSTEM OSADNICZY

W hierarchii sieci osiedlenia województwa kujawsko-pomorskiego miasto Solec Kujawski zostało wskazane jako ośrodek lokalny

- ośrodek lokalny
- pozostałe jednostki osadnicze

Źródło: opracowanie własne

2.5 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Solec Kujawski

§

Rozdział odnosi się do art. 10e ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.

Głównym wyzwaniem planowania rozwoju funkcjonalno-przestrzennego gminy jest prawidłowe rozpoznanie, klasyfikacja i uporządkowanie dostępnych zasobów przestrzeni, a następnie umiejętne ich wykorzystanie w całym procesie. W celu maksymalizacji korzyści i osiągnięcia oczekiwanych rezultatów, należy zapewnić komplementarność realizowanych działań i zadbać o to, aby wynikały one z identyfikowanych w gminie aktualnych i prognozowanych problemów i potrzeb. Kluczowe jest również zachowanie spójności z założeniami krajowej i wojewódzkiej polityki przestrzennej, określonymi między innymi w obowiązującej Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+³.

Nadrzędną zasadą polityki przestrzennej jest zasada **zachowania ładu przestrzennego**, przejawiająca się prowadzeniem efektywnej i racjonalnej polityki przestrzennej i planistycznej na wszystkich poziomach planowania przestrzennego, umożliwiając uzyskanie harmonijnej całości oraz uwzględniając w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Łączy się z nią również zasada zrównoważonego rozwoju, oznaczająca taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności oraz obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Zasada ta pozwala kształtować ład przestrzenny, zapewniając utrzymanie właściwych relacji estetycznych, funkcjonalnych i ekonomicznych zarówno pomiędzy różnymi sposobami zagospodarowania terenów zurbanizowanych, jak i w relacjach pomiędzy układem przyrodniczym i antropogenicznym.

Poniżej określono kluczowe kierunki zmian i zasady w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Solec Kujawski, w odniesieniu do wypracowanej w ramach Strategii wizji jej rozwoju w perspektywie 2030 r.

³ Załącznik do uchwały nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 r.

I KIERUNKI ZMIAN

1. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej:

- Rozwój funkcji mieszkaniowej i działalności produkcyjno-usługowej jako funkcji podstawowych oraz rolnictwa i leśnictwa oraz turystyki jako funkcji uzupełniających.
- Koncentracja funkcji przemysłowej w strefie Parku Przemysłowego.
- Rozwój zabudowy przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska przyrodniczego oraz z uwzględnieniem zasad służących adaptacji do zmian klimatu.
- Rozwój głównej struktury osadniczej gminy w nawiązaniu do istniejących układów przestrzennych i koncentracja zabudowy oraz uzupełnianie jej ciągów, w tym poprzez modernizację, przebudowę i nadawanie nowych funkcji nieużytkowanym budynkom i lokalom oraz przestrzeniom.
- Uwzględnianie w procesie zagospodarowywania terenów potrzeb i oczekiwań lokalnej społeczności, w tym osób ze szczególnymi potrzebami oraz dążenie do niwelowania barier architektonicznych i komunikacyjnych ograniczających dostęp do przestrzeni i obiektów tej grupy społecznej.
- Tworzenie zintegrowanego systemu zieleni w mieście poprzez odtwarzanie i uzupełnianie nasadzeń zieleni niskiej i wysokiej oraz tworzenie enklaw zieleni sprzyjających rekreacji i wypoczynkowi mieszkańców.
- Ograniczanie lokalizacji nowej zabudowy na terenach szczególnie cennych przyrodniczo i atrakcyjnych krajobrazowo oraz w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią przedstawionych graficznie na modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.
- Sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarach potencjalnych terenów rozwojowych oraz już zainwestowanych w celu wprowadzenia zasad kształtowania przestrzeni.

2. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

Systemy komunikacji

- Kształtowanie systemu komunikacyjnego i sieci dróg z uwzględnieniem komunikacyjnych powiązań międzygminnych i regionalnych oraz realizowanych i/lub planowanych do realizacji projektów kluczowych o charakterze ponadlokalnym, regionalnym i krajowym wynikających ze Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia przyspieszenia 2030+;

- Budowa drogi ekspresowej S10 (projekt przedstawiony graficznie na modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej numerem 435),
 - Budowa linii kolejowej Trzciniec – Port Lotniczy Bydgoszcz (projekt przedstawiony graficznie na modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej numerem 453),
 - Budowa Węzła Logistycznego Bydgoszcz – Platformy Multimodalnej Bydgoszcz – Solec Kujawski (projekt przedstawiony graficznie na modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej numerem 432),
 - Budowa mostu drogowego na Wiśle w rejonie Solec Kujawski-Czarnowo (projekt przedstawiony graficznie na modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej numerem 440).
- Modernizacja dróg gminnych oraz realizacja działań ukierunkowanych na usprawnienie ruchu drogowego i zapewnienie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.
 - Planowanie nowych odcinków dróg w sposób minimalizujący negatywne oddziaływanie ruchu drogowego na jakość i komfort życia mieszkańców oraz jakość środowiska naturalnego.
 - Rozwijanie infrastruktury rowerowej jako infrastruktury uzupełniającej sieć komunikacyjną.
 - Uwzględnianie możliwości wykorzystania rzeki Wisły do pełnienia funkcji transportowej na skalę lokalną, krajową i międzynarodową.

Infrastruktura techniczna

- Modernizacja, wymiana i rozbudowa istniejących obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej oraz sukcesywny rozwój nowych obiektów, urządzeń i sieci uzbrojenia technicznego.
- Sukcesywne uzbrajanie terenów przeznaczonych pod zabudowę w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną i elektroenergetyczną.

Infrastruktura społeczna

- Dalszy rozwój usług publicznych ukierunkowany na koncentrację usług podstawowych i centrotwórczych (publicznych i komercyjnych) w mieście Solec Kujawski, stanowiącym główny ośrodek administracyjno-usługowy gminy oraz wskazanym jako ośrodek lokalny województwa kujawsko-pomorskiego (przedstawiony graficznie na modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej).
- Dążenie do zapewnienia dobrej dostępności czasowej i przestrzennej podstawowych usług.
- Rozwijanie oferty edukacyjnej oraz podnoszenie jej jakości i atrakcyjności.
- Dalszy rozwój terenów zieleni wraz z ofertą sportowo-rekreacyjną na terenach zabudowy mieszkaniowej i w najbliższym jej otoczeniu.

- Rozwijanie sieci ścieżek i tras rowerowych oraz tras spacerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

II ZASADY

1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu:

- Należy dążyć do utrzymania istniejącej ochrony obszarów o wysokich wartościach przyrodniczych i kulturowych oraz obejmowania ochroną najcenniejszych obszarów i obiektów przyrodniczych.
- Inwestycje dotyczące zasobów wód powierzchniowych powinny być realizowane z ukierunkowaniem na zwiększenie retencji wód.
- Stosowanie ekologicznych technologii i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym wprowadzanie systemów ogrzewania opartych na odnawialnych źródłach energii w nowych inwestycjach mieszkaniowych oraz modernizacja istniejących systemów poprzez sukcesywną eliminację przestarzałych instalacji grzewczych na korzyść rozwiązań przyjaznych dla środowiska.
- Należy dążyć do zachowania istniejącej zieleni wysokiej, właściwego zagospodarowania ciągów ekologicznych i klinów napowietrzających, wprowadzania zróżnicowanych form zieleni oraz łączenia ich w zintegrowany system, ze szczególnym uwzględnieniem terenów przybrzeżnych rzeki Wisły.
- Wdrażanie rozwiązań dla zapewnienia termicznego komfortu mieszkańców i ograniczenia zjawiska tzw. miejskiej wyspy ciepła.
- Ochrona wód gruntowych i powierzchniowych oraz gleby, m.in. poprzez prowadzenie polityki zapewniającej odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, właściwe składowanie i unieszkodliwianie odpadów stałych.
- Minimalizowanie ryzyka wystąpienia suszy i przeciwdziałanie skutkom jego wystąpienia oraz realizacja działań na rzecz ograniczania deficytu wody oraz wspieranie retencji wodnej (małej, glebowej, krajobrazowej).
- Stosowanie przy realizacji nowej zabudowy oraz zabudowy istniejącej poddawanej remontom, przebudowie, rozbudowie i nadbudowie materiałów lokalnych, tradycyjnych, harmonijnie wkomponowanych w otoczenie.
- Ochrona śródleśnych łąk, bagien i nieużytków przed zalesieniem w celu zachowania różnorodności biologicznej i krajobrazowej.
- Zachowanie rygoru ochrony korytarzy ekologicznych przedstawionych graficznie na modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

- W odniesieniu do stref ochrony konserwatorskiej wyznaczonych w granicach gminy należy dążyć do zachowania zabudowy historycznej, jej konserwacji, rewaloryzacji, rekonstrukcji, zachowania towarzyszącej historycznej zieleni komponowanej oraz nie wprowadzać obiektów dyszharmonizujących. W strefach ochrony konserwatorskiej należy dostosowywać współczesne funkcje oraz nie należy wprowadzać funkcji uciążliwych.
- Należy odpowiednio zabezpieczać i właściwie eksponować obiekty/zespoły zabytkowe, zachowując przy tym ich indywidualne sylwety oraz chroniąc przed powstawaniem dominant widokowych poprzez zachowywanie historycznych relacji przestrzennych.
- Wszelkie działania dotyczące obiektów i obszarów posiadających wpis do rejestru zabytków winny być prowadzone w oparciu o wytyczne właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków i zgodnie z zatwierdzoną dokumentacją.
- Należy dążyć do ograniczania negatywnego wpływu turystyki na środowisko naturalne, historyczne, kulturowe i społeczne gminy, m.in. poprzez odpowiednie kanalizowanie ruchu turystycznego i właściwe udostępnianie zasobów kulturowych i przyrodniczych.
- Należy przeciwdziałać degradacji otoczenia obiektów zabytkowych przez dewastację i nieodpowiednie użytkowanie.

3. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, 1506, 1597 i 1688):

Obiekty handlu wielkopowierzchniowego na terenie gminy należy lokalizować zgodnie z zasadami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz z uwzględnieniem wymogów przepisów szczególnych dla tego rodzaju inwestycji.

4. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego:

- Inwestycje celu publicznego mogą być lokalizowane w gminie Solec Kujawski na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, podejmowanych zgodnie z procedurą, którą określają aktualne przepisy.
- Należy dążyć do zachowania zgodności pomiędzy inwestycją celu publicznego a intensywnością i formami zagospodarowania otaczającego obszaru.
- Należy dążyć do minimalizowania zagrożeń powodowanych przez inwestycję celu publicznego.

5. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW:

- Należy dążyć do ograniczania wielkopowierzchniowych inwestycji w rejonie występowania stanowisk roślin chronionych lub ich zabezpieczenia zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody.

6. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

- Należy ograniczać lokalizację inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ewentualna lokalizacja inwestycji zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko winna uwzględniać potencjalnie szkodliwy wpływ na otoczenie.
- W stosunku do istniejących i projektowanych inwestycji mogących oddziaływać na środowisko należy dążyć do ograniczenia ich uciążliwości do granic użytkowania oraz stosować środki techniczne minimalizujące negatywne oddziaływanie prowadzonej działalności na środowisko i zdrowie ludzi.

7. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- Lasy należy użytkować zgodnie z ich funkcją wiodącą. Ewentualnej zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne dokonuje się po uzyskaniu niezbędnych zgód zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Rozwój funkcji społecznych lasów powinien następować równolegle z podnoszeniem świadomości funkcjonowania trwale zrównoważonej gospodarki leśnej i wiedzy ekologicznej mieszkańców.
- Należy zachowywać i odtwarzać walory lasu poprzez prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej polegającej na integrowaniu celów gospodarczych z aktywną ochroną przyrody.
- Rolniczą przestrzeń produkcyjną należy kształtować zgodnie z jej potencjalnymi walorami i predyspozycjami: zasadami ochrony terenów o wysokich wartościach dla rolnictwa, zagrożeniami wynikającymi z przyczyn naturalnych oraz położeniem w stosunku do terenów zainwestowanych, a także racjonalnie wykorzystywać, z uwzględnieniem dostosowania kierunków produkcji rolnej, technologii produkcji i poziomu jej intensywności do walorów przyrodniczych danego obszaru.
- Należy promować rolnictwo ekologiczne o charakterze biologicznym z zastosowaniem takich metod produkcji, które zapewniają realizację ekonomicznych celów rolników, a przy tym nie obciążają środowiska naturalnego.
- Użytki zielone należy chronić przed degradacją i dewastacją poprzez użytkowanie rolnicze zgodne z ich naturalnym przeznaczeniem – zachowywanie użytków w stanie naturalnym, nie przeznaczając ich na grunty orne, ani pod zabudowę.

8. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji:

- Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji należy dostosowywać do współczesnych standardów funkcjonalno-przestrzennych oraz wzmacniać efektywność eksploatacyjną infrastruktury technicznej w sposób nie oddziałujący znacząco na środowisko.
- Istniejące tereny eksploatacji kruszywa należy eksploatować zgodnie z uzyskaną koncesją oraz rekultywować według ustaleń zatwierdzonej dokumentacji rekultywacyjnej.

2.6 Rezultaty planowanych działań

§

Rozdział odnosi się do art. 10e ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia.

Poniżej przedstawiono katalog wskaźników, które będą podlegały monitoringowi w celu określenia poziomu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+. Dzięki monitoringowi możliwa będzie ocena rezultatów planowanych działań oraz stwierdzenie, czy wyznaczone w strategii cele strategiczne zostały osiągnięte.

Dla każdego ze wskaźników określono oczekiwaną tendencję, a więc sposób, w jaki będzie się zmieniała wartość wskaźnika (wzrost/spadek) w wyniku realizacji założeń Strategii. Dla niektórych wskaźników możliwe było określenie wartości bazowej – są to bowiem dane odnotowywane rokrocznie w statystyce publicznej (BDL GUS). Dzięki temu ich monitoring będzie ciągły i pozwoli na porównanie jego wyników w dłuższej perspektywie (również w latach poprzedzających wdrożenie Strategii). Dla pozostałych wskaźników nie przyjęto wartości bazowych ze względu na fakt, iż do momentu opracowania Strategii (2023 r.), w jej ramach nie zostały podjęte działania umożliwiające ich określenie – realizacja zadań, których dotyczą dane wskaźniki, rozpocznie się bowiem dopiero po przyjęciu Strategii i od tego momentu prowadzony będzie monitoring.

Cel strategiczny 1. Oczekiwane rezultaty	Budowanie atrakcyjnej oferty gminnej zapewniającej wysoką jakość życia	
Kierunki działań	Nazwa wskaźnika	Źródło danych monitoringowych
	• Poprawa sytuacji demograficznej i społecznej gminy • Poprawa dostępności do wysokiej jakości usług publicznych • Wzrost poziomu integracji mieszkańców • Aktywizacja mieszkańców i podniesienie poziomu ich partycypacji w procesach rozwojowych gminy • Poprawa dostępności do atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego skierowanej do mieszkańców wszystkich grup wiekowych	Oczekiwana tendencja zmian wartości wskaźnika
1.1. Łatwo dostępne usługi publiczne wysokiej jakości i efektywna polityka społeczna	Współczynnik skolarzacji brutto w szkołach podstawowych	93,6%
1.2. Szeroki wachlarz możliwości spędzania czasu wolnego w Gminie Solec Kujawski	Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	90,6%
1.3. Spójna, aktywna i zaangażowana społeczność lokalna	Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	84
	Liczba uczestników imprez organizowanych przez ośrodki kultury	10 849
	Liczba zmodernizowanych lub nowo zagospodarowanych terenów rekreacyjnych	-
	Liczba podjętych inicjatyw na rzecz integracji społecznej	-
	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców	29

Cel strategiczny 1.	Wzmacnianie konkurencyjności lokalnej gospodarki i poprawa sytuacji na rynku pracy			
Oczekiwane rezultaty	• Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej gminy i wzmocnienie jej konkurencyjności w regionie • Stworzenie dogodnych warunków do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej • Dywersyfikacja dostępnych miejsc pracy • Rozwój funkcji turystycznych gminy, a tym samym dywersyfikacja lokalnej gospodarki			
kierunki działań	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa (2022 r.)	Oczekiwana tendencja zmian wartości wskaźnika	Źródło danych monitoringowych
2.1.1	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców	1 064	Wzrost	BDL GUS
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i budowanie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców	781	Wzrost	BDL GUS
	Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	1,9%	Spadek	BDL GUS
	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój oferty turystycznej gminy	-	Wzrost	Urząd Miejski w Solcu Kujawskim

Cel strategiczny 3.	Zrównoważony rozwój funkcjonalno-przestrzenny gminy i jej adaptacja do zmian klimatu				
Oczekiwane rezultaty	• Poprawa standardu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy • Podniesienie atrakcyjności osiedleńczej gminy • Zwiększenie dostępności wysokiej jakości przestrzeni publicznych • Poprawa dostępności komunikacyjnej i zapobieganie zjawisku wykluczenia komunikacyjnego • Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym • Ochrona przyrody i zachowanie bioróżnorodności, poprawa jakości powietrza i wód powierzchniowych • Zwiększenie odporności gminy na negatywne skutki zmian klimatu	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa (2022 r.)	Oczekiwana tendencja zmian wartości wskaźnika	Źródło danych monitoringowych
Kierunki działań					
3.1. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią i wysoki standard przestrzeni publicznych	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem Liczba przebudowanych i/lub nowo zagospodarowanych przestrzeni publicznych Liczba zmodernizowanych/zrewitalizowanych obiektów użyteczności publicznej Udział powierzchni terenów zieleni w ogólnej powierzchni gminy	3,6%	Wzrost	BDL GUS	
3.2. Rozwinięta sieć komunikacyjna	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem Liczba przebudowanych i/lub nowo zagospodarowanych przestrzeni publicznych Liczba zmodernizowanych/zrewitalizowanych obiektów użyteczności publicznej Liczba zrealizowanych inwestycji związanych z przystosowaniem gminy do zmian klimatu Liczba przeprowadzonych akcji informacyjno-promocyjnych z zakresu ekologii	3,6%	Wzrost	BDL GUS	
3.3. Wysoka jakość środowiska naturalnego i adaptacja gminy do zmian klimatu			Wzrost	Urząd Miejski w Solcu Kujawskim	
			Wzrost	Urząd Miejski w Solcu Kujawskim	
			Wzrost	Urząd Miejski w Solcu Kujawskim	
			Wzrost	Urząd Miejski w Solcu Kujawskim	

3. System wdrażania Strategii

§

Rozdział odnosi się do art. 10e ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych, a także ramy finansowe i źródła finansowania (art. 10e ust. 9 pkt. 3).

System zarządzania strategią jest oparty o trzy główne elementy:

- Formułowanie i aktualizowanie strategii;
- Wdrażanie strategii;
- Monitoring i ewaluacja rezultatów strategii.

Realizacja założeń strategii wymaga zaangażowania wielu podmiotów o różnych kompetencjach. Podział realizacji poszczególnych zadań wynika z maksymalizacji efektywności zarządzania, jest on także konieczny ze względu na zróżnicowany zakres odpowiedzialności poszczególnych podmiotów.

3.1 Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja Strategii

Realizacja strategii

- Przygotowanie projektu – Burmistrz Solca Kujawskiego przy współpracy struktur Urzędu Miejskiego w Solcu Kujawskim, w uzgodnieniu z Radą Miejską (zmiany zapisów w dokumencie także w oparciu o uzasadnione propozycje i wnioski mieszkańców, organizacji społecznych oraz przedsiębiorców).
- Wybór zadań do realizacji w ramach Strategii – Burmistrz przy współpracy struktur Urzędu Miejskiego i instytucji samorządowych.
- Nawiązywanie współpracy z partnerami dla realizacji działań i projektów wymagających zaangażowania innych organizacji i instytucji (administracji różnego szczebla, organizacji społecznych, przedsiębiorstw, instytucji otoczenia biznesu) oraz działania lobbingsowe na rzecz strategicznych kierunków rozwoju w wymiarze ponadlokalnym – Burmistrz Solca Kujawskiego.
- Opracowanie rocznych i wieloletnich programów branżowych oraz inwestycyjnych w ramach których realizowane będą założenia strategiczne – wyspecjalizowane komórki Urzędu Miejskiego oraz inne instytucje samorządowe (jednostki organizacyjne).
- Zatwierdzenie i zapewnienie finansowania dla rocznych oraz wieloletnich programów branżowych i inwestycyjnych, w ramach których będą realizowane cele strategiczne i kierunki działań – merytoryczne komórki Urzędu Miejskiego, Rada Miejska.
- Zabezpieczenie środków w budżecie na realizację zadań wynikających z kierunków działań poprzez umieszczenie konkretnych zadań w budżecie oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej – Skarbnik Gminy Solec Kujawski, Burmistrz Solca Kujawskiego, Rada Miejska.
- Przygotowanie wniosków o uzyskanie finansowania zewnętrznego dla projektów wynikających z założeń strategii – Burmistrz Solca Kujawskiego przy współpracy struktur Urzędu Miejskiego wraz z jednostkami organizacyjnymi.
- Nadzór nad realizacją projektów rozliczenia, raporty – merytoryczne komórki Urzędu Miejskiego.

Procedura monitorowania

- Monitoring bieżący będzie realizowany corocznie.
- Celem tej procedury jest uzyskanie kompletnej informacji dotyczącej rezultatów działań przyjętych do realizacji.
- Monitoringowi podlega katalog wskaźników umieszczonych w rozdziale Rezultaty planowanych działań.
- Wynikiem prowadzonego monitoringu będzie zestawienie wskaźników dla poszczególnych kierunków działań, których realizacja została podjęta w ramach każdego z celów strategicznych zapisanych w Strategii.

Ewaluacja

- Rekomenduje się przeprowadzenie dwóch przeglądów strategicznych w okresie obowiązywania strategii – w 2027 r. (ewaluacja on-going) i 2030 r. (ewaluacja ex-post).
- Ewaluacja ma na celu uzyskanie odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób założenia i cele przekładane są na realne działania oraz wskazanie konieczności dokonania korekt (aktualizacji). Dzięki temu możliwe jest podnoszenie jakości działań, udoskonalenie bieżącej interwencji czy podejmowanie decyzji dotyczących aktualizacji/modyfikacji dokumentu.
- Wynikiem przeprowadzenia przeglądu będzie szczegółowe sprawozdanie zawierające podsumowanie zestawień wyników uzyskanych w ramach monitoringu wraz z oceną poziomu realizacji poszczególnych celów strategicznych oraz kierunków działań.
- Raporty ewaluacyjne są prezentowane Radzie Miejskiej przez Burmistrza Solca Kujawskiego wraz z rekomendacjami korekt, aktualizacji oraz uzupełnienia zawartości dokumentu.

Aktualizacja

- Zmiany w Strategii Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+ dokonywane będą uchwałą Rady Miejskiej na wniosek Burmistrza.
- Przed podjęciem uchwały wymagane jest wydanie stosownej opinii przez komisję ds. opracowania strategii.
- Aktualizacja dokonywana będzie w uzasadnionych przypadkach, w szczególności w związku ze zmianami uwarunkowań rozwoju (m.in. społecznych, gospodarczych, prawnych, przestrzennych czy politycznych) na terenie gminy, bądź w jej otoczeniu.
- Ocena realizacji strategii na podstawie danych zawartych w raportach ewaluacyjnych zostanie dokonana w latach 2027 i 2030. Jej celem będzie porównanie założonych w strategii oddziaływań i efektów jej wdrażania z faktycznie osiągniętymi efektami. Na tej podstawie formułowane będą zalecenia w zakresie aktualizacji na kolejne lata wdrażania Strategii.
- Decyzja o aktualizacji dokumentu będzie dokonywana przez Burmistrza Solca Kujawskiego we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego. Burmistrz przedstawiać ją będzie do przyjęcia Radzie Miejskiej.

3.2 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+ jest nadrzędnym dokumentem planistycznym obowiązującym w gminie. Przedstawia kierunki jej rozwoju w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Wśród dokumentów wykonawczych funkcjonujących w gminie (lub będących w trakcie opracowywania) można wymienić m.in.: dokumenty z zakresu planowania przestrzennego – studium (plan ogólny), miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, gminne programy wspierania polityki społecznej, programy ochrony środowiska.

Zawarte w strategii cele i kierunki działań należy realizować przy pomocy dokumentów wykonawczych, które powinny być sporządzane według poniższych zasad:

- dokumenty wykonawcze powinny być napisane możliwie przejrzystym językiem, zrozumiałym dla osób niebędących specjalistami w danej dziedzinie oraz zawierać podstawowe informacje o dokumencie i wyjaśnienie trudnych pojęć oraz wykaz użytych skrótów,
- każdy dokument wykonawczy powinien zostać poddany konsultacjom zgodnie z wytycznymi dotyczącymi prowadzenia konsultacji, wskazanymi w ustawach i obowiązujących przepisach, jak i wytycznymi obowiązującymi w gminie,
- w każdym dokumencie wykonawczym stanowiącym instrument realizacji założeń Strategii powinno znaleźć się co najmniej odniesienie do konkretnego celu strategicznego i kierunku działań,
- każdy dokument wykonawczy musi posiadać przypisaną komórkę organizacyjną jako wiodącą, odpowiadającą za całościową realizację.

3.3 Finansowanie Strategii

Skuteczna realizacja założeń Strategii Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+ wymagać będzie dywersyfikacji źródeł finansowania poszczególnych przedsięwzięć. Obowiązkiem samorządu gminy jest poszukiwanie wszelkich źródeł, narzędzi i metod realizacji zaplanowanych przedsięwzięć, w tym pozyskiwanie dofinansowania ze źródeł zewnętrznych.

Do potencjalnych źródeł finansowania zadań wskazanych w strategii należą:

- Środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego – regionalne, powiatowe oraz środki własne gminy;
- Środki budżetu państwa;
- Środki funduszy celowych;
- Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027;
- Inne środki z budżetu Unii Europejskiej z programów takich jak m.in:
 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS) - dotyczące finansowania projektów przyczyniających się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu;
 - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) - fundusze te mogą zostać wykorzystane na realizację projektów badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz takich, które będą zwiększać konkurencyjność lokalnej gospodarki;
 - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) - odnoszą się do finansowania projektów związanych z poprawą sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy, zwiększeniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnieniem opieki nad dziećmi, podnoszeniem jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracją społeczną, rozwojem usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia;
 - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) - dedykowane dla projektów związanych z rozwojem cyfryzacji, w tym z rozwojem e-usług oraz wzmocnieniem cyberbezpieczeństwa w przedsiębiorstwach i JST;
 - Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE) - fundusze przeznaczone na szkolenia dla beneficjentów korzystających ze środków Funduszy Europejskich, działania informacyjno-promocyjne oraz rozwój systemu informatycznego umożliwiającego aplikowanie i rozliczanie projektów unijnych.
- Inne środki publiczne.

Ponadto, do współfinansowania projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych lub w formule partnerstwa publiczno-prywatnego mogą zostać wykorzystane środki prywatne. Biorąc pod

uwagę wydatki inwestycyjne Gminy Solec Kujawski w ciągu ostatnich pięciu lat, czyli w okresie od 2018 r. do 2022 r., szacuje się, że łączna wartość wydatków ponoszonych na realizację Strategii w okresie jej obowiązywania (w latach 2024-2030) wyniesie około 116,5 mln zł⁴. Szacunki będą precyzowane w oparciu o Wieloletnią Prognozę Finansową.

4 Analiza ex-ante

Głównym celem ewaluacji ex-ante jest kompleksowa ocena zasadności projektu strategii i trafności zaplanowanych w jej ramach działań z punktu widzenia potrzeb i oczekiwań gminy oraz interesariuszy jej rozwoju.

W ramach niniejszej ewaluacji analizie poddano zgodność Strategii Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+ z wymogami ustawowymi, które definiują jej zakres. Zbadano również kompletność dokumentu oraz dokonano jego oceny pod kątem trafności i poprawności poszczególnych zapisów, ich spójności wewnętrznej i zewnętrznej, a także potencjalnej efektywności celów i kierunków interwencji. Poniżej zestawiono wnioski z przeprowadzonej ewaluacji.

Kompletność

Strategia Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+ zawiera wszystkie obligatoryjne elementy wskazane w art. 10e ust. 3 pkt 1-9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.), uwzględniając przy tym kwestie społeczne, gospodarcze oraz przestrzenne, które wynikają z przepisów.

Obligatoryjne elementy strategii rozwoju gminy	Rozdział Strategii Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+
Wnioski z diagnozy przeprowadzonej na potrzeby strategii	1.5 Wnioski z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej gminy
Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	2.2 Cele strategiczne rozwoju gminy
Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych	2.3 Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	2.4 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	2.5 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Solec Kujawski

⁴ Wartość oszacowana na podstawie wydatków majątkowych inwestycyjnych poniesionych przez gminę Solec Kujawski w latach 2018-2022 (dane BDL GUS)

Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia	2.6 Rezultaty planowanych działań
Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1834), wraz z zakresem planowanych działań	1.3 Komplementarność
System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	3.1 Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja Strategii
	3.2 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych
Ramy finansowe i źródła finansowania	3.3 Finansowanie Strategii

Ponadto, w Strategii zawarto misję i wizję rozwoju Gminy Solec Kujawski w perspektywie roku 2030, które w świetle przepisów nie są obligatoryjnymi elementami strategii rozwoju. Ich uwzględnienie jest jednak zasadne z punktu widzenia zachowania logiki i spójności wypracowanej interwencji strategicznej, gdyż wizja i misja stanowią wprowadzenie do poziomu planów strategicznych i operacyjnych, wyznaczając ogólny kierunek rozwoju Gminy.

Mając na uwadze powyższe stwierdza się, że dokument Strategii Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+ jest kompletny.

Trafność i spójność

Podstawą do wypracowania interwencji strategicznej obejmującej cele strategiczne i kierunki działań podejmowanych dla ich osiągnięcia były wnioski z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej Gminy Solec Kujawski. Dzięki analizie danych zastanych oraz wyników badania jakościowego i ilościowego możliwe było zidentyfikowanie problemów i wyzwań stojących przed gminą oraz określenie kluczowych potencjałów i szans sprzyjających jej dalszemu rozwojowi. Oparcie założeń Strategii na wnioskach z diagnozy pozwoliło na wypracowanie trafnej interwencji stanowiącej odpowiedź na realne problemy występujące w gminie.

Wnioski z diagnozy przedstawiono w podziale na kluczowe sfery funkcjonowania gminy – społeczną, gospodarczą i przestrzenną, co pozwoliło na zachowanie spójności opracowania na poziomie diagnostycznym i strategicznym. W odniesieniu do zidentyfikowanych problemów i potencjałów rozwojowych dotyczących każdej ze sfer sformułowano cel strategiczny wraz z kierunkami działań, których realizacja ma przyczynić się do poprawy sytuacji związanej z jakością życia, stanem lokalnej gospodarki czy strukturą funkcjonalno-przestrzenną gminy Solec Kujawski. Dla każdego z celów określono podstawowe założenia, a na poziomie kierunków działań wskazano kluczowe

uwarunkowania rozwojowe gminy oraz zdefiniowano odpowiadającą im interwencję w formie tabelarycznej. Dzięki takiemu podejściu możliwa jest ocena trafności zaplanowanych w ich ramach działań. Zakłada się, że ich realizacja poszczególnych kierunków przyczyni się do niwelowania zidentyfikowanych na drodze diagnozy słabych stron gminy i wykorzystania jej mocnych stron, co świadczy o ich trafnym zdefiniowaniu i dopasowaniu do obecnych barier i szans rozwojowych gminy. Analiza Strategii wykazała, iż w dokumencie zachowano właściwą logikę powiązań pomiędzy jej kluczowymi elementami – diagnozą, misją i wizją, celami strategicznymi i kierunkami działań podejmowanych dla ich osiągnięcia.

Ponadto, Strategia Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+ jest komplementarna wobec nadrzędnych dokumentów strategicznych i planistycznych, wyznaczających cele rozwojowe dotyczące zarówno najbliższego otoczenia Gminy Solec Kujawski, jak i całego kraju. Szczególne znaczenie mają tutaj założenia Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ oraz wyznaczone w jej ramach Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), w które wpisuje się Gmina Solec Kujawski. Powiązania te wykazano w rozdziale 1.3 wraz z przedstawieniem kierunków interwencji i zakresem planowanych działań w odniesieniu do OSI na poziomie regionalnym. Spójność Strategii z nadrzędnymi dokumentami umożliwi realizację założeń finansowania z funduszy Unii Europejskiej i ma duże znaczenie w kontekście możliwości realizacji celów rozwojowych.

Skuteczność i efektywność

Strategia Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+ określa system wdrażania, gdzie przedstawiono zasady formułowania i aktualizowania strategii, wdrażania jej założeń oraz monitoringu i ewaluacji rezultatów realizowanych w jej ramach działań. Zakłada się, że dzięki wypracowaniu systemu, określeniu odpowiedzialności za poszczególne etapy prac nad Strategią oraz zidentyfikowaniu potencjalnych źródeł finansowania, możliwe będzie osiągnięcie wysokiego poziomu skuteczności i efektywności realizacji Strategii.

Podsumowanie

Analiza ex-ante Strategii Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+ wykazała, że realizacja jej założeń jest możliwa i przyniesie konkretne rezultaty. Analiza dokumentu pozwoliła określić, że dokument jest kompletny, poprawnie sformułowany oraz charakteryzuje się spójnością i trafnością założeń strategicznych. Ważnym aspektem było również uwzględnienie przewidywanej efektywności i skuteczności działań, które mają na celu realizację celów oraz metod ich wdrażania i zapewnienia odpowiednich zasobów.

Na drodze ewaluacji ex-ante stwierdzono:

- **trafność** celów strategicznych i planowanych działań w kontekście zidentyfikowanych problemów i wyzwań Gminy Solec Kujawski,
- przewidywaną **skuteczność i efektywność** działań na rzecz realizacji celów,
- **spójność** wewnętrzną strategii między jej częścią diagnostyczną a strategiczną oraz zewnętrzną między założeniami strategii a założeniami dokumentów wyższego rzędu lub równorzędnymi.

W związku z powyższym rekomenduje się uchwalenie dokumentu.

Załącznik nr 1 Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej

Analiza danych statystycznych

Demografia

W latach 2013-2022 liczba mieszkańców Gminy Solec Kujawski uległa zmniejszeniu o 1,8%. W 2022 r. gminę zamieszkiwało 16 450 osób, z czego 93,3% zamieszkiwało obszar miejski. Biorąc pod uwagę prognozę demograficzną GUS do 2030 r., liczba mieszkańców gminy zmaleje o kolejne 4,4% względem 2022 r. do poziomu 15 730 osób.

W strukturze ludności gminy w latach 2018-2022 zaszły zmiany związane ze starzeniem się społeczności. W 2022 r. udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym wyniósł 21,4% - o 1,5 pp. więcej niż w 2018 r. Udział ten był wyższy niż w powiecie bydgoskim (17,8%), lecz niższy w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego (23,1%). Udział osób w wieku produkcyjnym wyniósł w gminie 59,7%, czyli o 1,9 pp. mniej niż w 2018 r. W analizowanym okresie odnotowano jednakże nieznaczny wzrost udziału osób w wieku przedprodukcyjnym (o 0,3%), co jest zjawiskiem pozytywnym. Przyrost naturalny w gminie utrzymywał się jednak na poziomie ujemnym. W 2022 r. w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wyniósł -5,3 – ujemny wskaźnik dotyczył zarówno obszaru miejskiego, jak i wiejskiego. Ponadto był niższy w porównaniu do powiatu (-0,7) i województwa (-4,5).

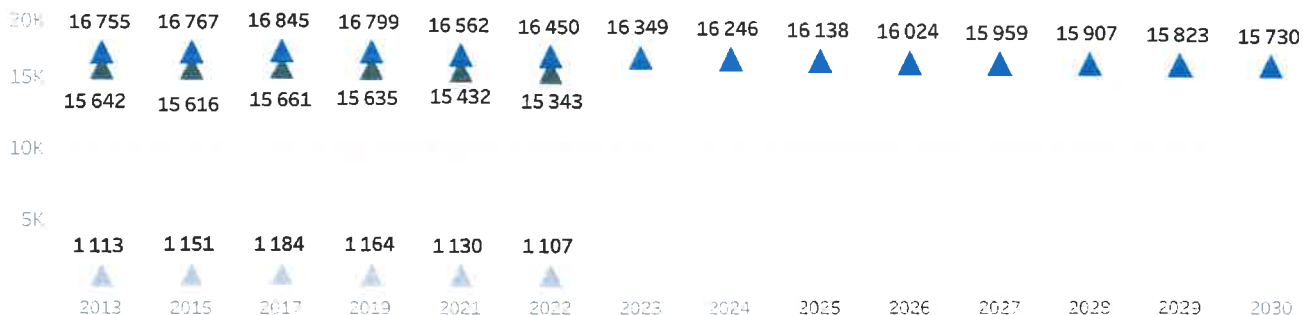
Starzenie się społeczności lokalnej pokazuje także odsetek liczby osób w wieku 65 lat w populacji gminy ogółem, który wyniósł 18,3% w 2022 r. (o 1,8 pp. więcej niż w 2018 r.). Na obszarze wiejskim gminy odsetek ten był znacznie niższy (15,0%) niż w mieście (18,6%). Był także wyższy w porównaniu do powiatu (14,9%), lecz niższy na tle województwa (19,6%).

Saldo migracji w gminie pozostawało ujemne. W 2022 r. w przeliczeniu na 1 000 ludności wyniosło -1,9. W szczególności niskie saldo notowano na obszarze wiejskim – w tym samym roku wyniosło -10,6, podczas, gdy w mieście było to -1,3. Mieszkańcy przenoszą się do większych ośrodków miejskich takich jak Bydgoszcz i Toruń, a także do innych gmin położonych w obszarze funkcjonalnym Bydgoszczy. Saldo migracji dla gminy było niższe niż w województwie (-0,9) oraz znacząco niższe w porównaniu do powiatu bydgoskiego (13,5).

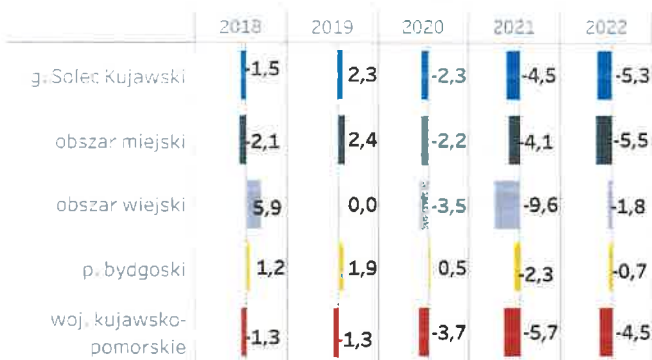
Wśród gmin Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego, najwyższe saldo migracji na 1 000 mieszkańców w 2022 r. odnotowano w Gminie Osielesko (42,4), Gminie Białe Błota (22,7), Gminie Dobrcz (17,1). Gmina Solec Kujawski graniczy z Miastem Bydgoszcz (podobnie jak dwie gminy o najwyższym saldzie migracji), jednakże nie przekłada się to na przyrost liczby mieszkańców.

DEMOGRAFIA

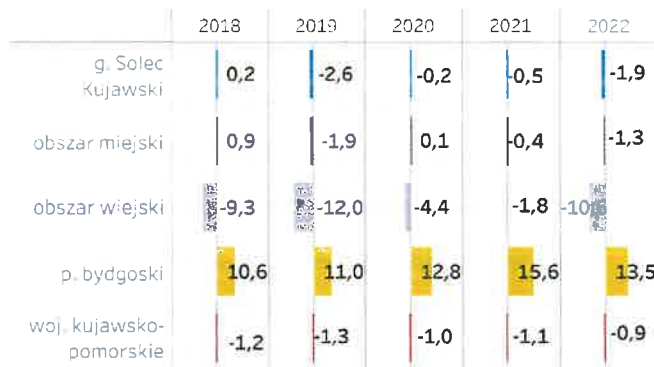
Liczba ludności w latach 2012-2030 (1)

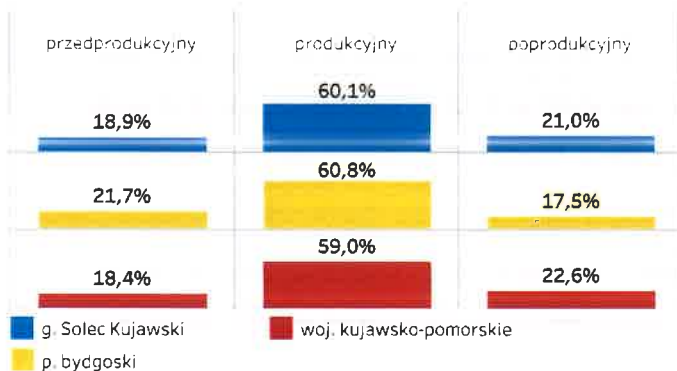
Przyrost naturalny na 1 000 ludności (1)

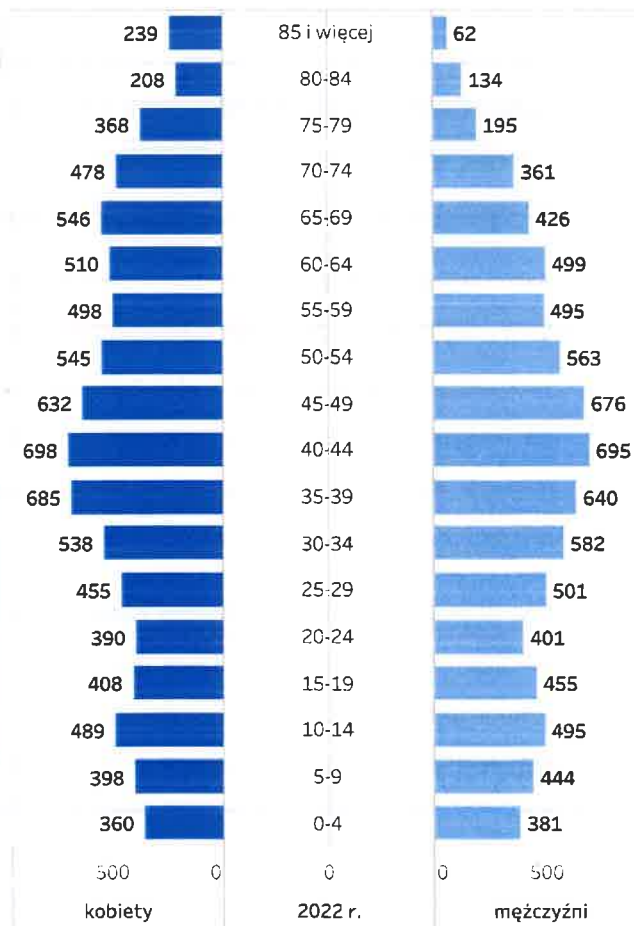
Saldo migracji na 1 000 ludności (1)

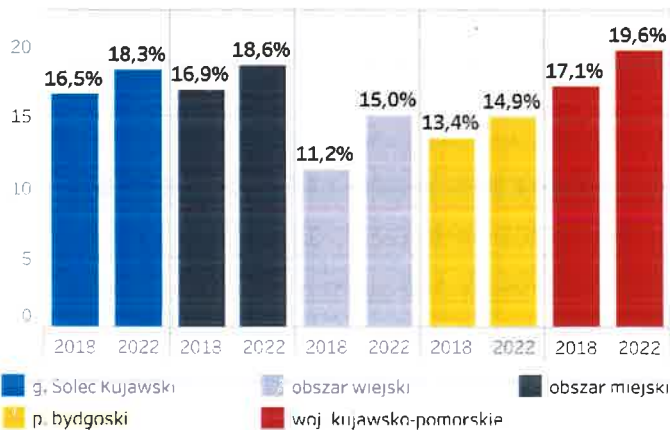
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w 2022 r. (1)

Piramida wieku (1)

Odsetek osób w wieku 65 lat w liczbie mieszkańców ogółem (1)

źródło danych:

1 - GUS BDL

Edukacja i kultura

W gminie działają dwa przedszkola publiczne i dwa prywatne, które w 2022 r. zapewniały opiekę 90,6% dzieci w wieku 3-6 lat – to o 9,8 pp. więcej niż w 2018 r. Odsetek ten był większy niż w powiecie (83,2%) i województwie (89,4%). W 2022 r. do przedszkoli publicznych uczęszczało łącznie 321 dzieci, natomiast do prywatnych 309 dzieci⁵.

Zadania z zakresu edukacji podstawowej realizują dwie szkoły publiczne: Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki oraz Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie, które zlokalizowane są w Solcu Kujawskim. W 2023 r. wyniki uzyskane przez uczniów z egzaminów ósmoklasisty były zbliżone do średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego, natomiast były wyraźnie niższe w porównaniu do średniej dla powiatu bydgoskiego.

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Solcu Kujawskim oferuje kształcenie na poziomie ponadpodstawowym. Zespół składa się z trzech szkół:

- Liceum Ogólnokształcącego – o profilu wojskowym, biologicznym i humanistycznym,
- Technikum – umożliwiającego naukę w zawodzie technik mechatronik,
- Branżowa Szkoła I Stopnia – oferuje naukę w klasie wielozadaniowej.

W 2023 r. uczniowie ZSOiZ w Solcu Kujawskim uzyskali znacznie wyższe wyniki egzaminów maturalnych z matematyki na poziomie podstawowym, niż średnia dla powiatu i województwa. Wyniki z egzaminu z języka angielskiego były wyższe niż w powiecie, lecz niższe w porównaniu do województwa. Najgorzej wypadł egzamin z języka polskiego, gdzie uczniowie ZSOiZ uzyskali średni wynik niższy niż w powiecie i województwie.

W gminie działa ponadto Szkoła Muzyczna I stopnia im. Fryderyka Chopina umożliwiająca podjęcie nauki w cyklu czteroletnim bądź sześcioletnim. Szkoła kształci w kilku specjalnościach: gry na fortepianie, skrzypcach, kontrabasie, wiolonczeli, akordeonie, gitarze, perkusji, klarnecie, saksofonie, flecie poprzecznym. W 2022 r. do szkoły uczęszczało 117 uczniów.

Na terenie gminy brak szkół wyższych, jednakże mieszkańcy zainteresowani podjęciem studiów mają do wyboru ofertę studiów m.in. w Bydgoszczy i Toruniu. Warto zaznaczyć, że bliskość tych dwóch miast umożliwia studiowanie bez konieczności przeprowadzki.

Upowszechnianiem kultury na terenie gminy zajmuje się głównie Soleckie Centrum Kultury (SCK), które jest organizatorem i współorganizatorem różnych wydarzeń. SCK oferuje zajęcia muzyczne, plastyczne,

⁵ Raport o stanie gminy za 2022 r.

teatralne dla różnych grup wiekowych – dzieci, młodzieży, dorosłych, a także seniorów. Przy SCK działa ponadto Kino Kultura, którego oferta skierowana jest głównie do dzieci.

Na terenie gminy działają cztery świetlice wiejskie, będące miejscem spotkań dla mieszkańców. W świetlicach działają Koła Gospodyń Wiejskich: Chrośna, Kujawska, Otorowo-Makowiska, Przytubie, zrzeszające po kilkadziesiąt członkiń. KGW pełnią ważną rolę w gminie, zajmując się pielęgnowaniem dawnych tradycji i aktywizacją społeczną mieszkańców.

W 2022 r. centra kultury i świetlice zorganizowały 279 imprez, które przyciągnęły 10,8 tys. osób. Liczba imprez i ich uczestników była zróżnicowana w latach 2018-2022. Szczególnie niewiele uczestników imprez odnotowano w latach 2020-2021, na co wpływ miała pandemia COVID-19 i związane z nią obostrzenia.

Drugim istotnym podmiotem działającym w zakresie kultury jest Biblioteka Publiczna w Solcu Kujawskim, mieszcząca się w budynku Centrum Aktywności i Edukacji. W 2022 r. liczba czytelników w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wyniosła 90 – mniej niż wskaźnik dla województwa (103), lecz więcej w porównaniu do powiatu bydgoskiego (84). Księgozbiór bibliotek na 1 000 mieszkańców systematycznie wzrastał, wynosząc 2,9 tys. w 2022 r. podczas, gdy w powiecie było to 2,3 tys. a województwie 3,4 tys.

W bibliotece organizowane są zajęcia Uniwersytetu Trzeciego Wieku, który zrzesza blisko 150 słuchaczy. UTW oferuje wykłady tematyczne, lektoraty z języków obcych, zajęcia z obsługi komputera, zajęcia gimnastyczne i taneczne. Ponadto słuchacze mają możliwość uczestnictwa w różnego rodzaju wycieczkach krajowych i zagranicznych. W ostatnich latach wzrasta zainteresowanie tą formą spędzania czasu wśród seniorów.

W gminie funkcjonuje także Klub Seniora „Niezapominajka”, którego celem jest rozwijanie różnych form uczestnictwa w życiu kulturalnym i towarzyskim osób starszych, poprzez organizację m.in.: kół zainteresowań, wycieczek, spotkań towarzyskich, wykładów tematycznych skierowanych do seniorów.

Istotną rolę w zakresie edukacji i aktywizacji mieszkańców odgrywa również Nadleśnictwo Solec Kujawski, które nie tylko sprawuje zarząd nad większością terenów leśnych, ale również prowadzi szeroką działalność promocyjno-informacyjną. Jednostka ta prowadzi zajęcia z zakresu edukacji leśnej (np. w placówkach oświatowych, organizacjach itp.), wystawia stoisko promocyjno-edukacyjne na wydarzeniach i imprezach, organizuje lub współorganizuje imprezy sportowe, turystyczno-krajoznawcze na terenach leśnych, a także czynnie uczestniczy w przedsięwzięciach organizowanych przez Gminę Solec Kujawski, tym samym popularyzuje działania przyrodnicze i proekologiczne na jej terenie.

Na terenie gminy znajduje się Muzeum Solca im. księcia Przemysła, będące muzeum regionalnym, w którym gromadzone są eksponaty związane z historią Solca Kujawskiego i najbliższej okolicy. Do zadań muzeum należy gromadzenie i udostępnianie dla zwiedzających przedmiotów materialnych oraz upowszechnianie wiedzy historycznej. W muzeum organizowane są wystawy stałe i czasowe. Ponadto w gminie działa Muzeum Ziemi im. Karola Sabatha (JuraPark Solec), posiadające jedną z największych kolekcji skamieniałości w Polsce. W muzeum znajduje się także Jurajski Ogród Botaniczny, ścieżka dydaktyczna JuraPark, park rozrywki, park miniatur. W Muzeum Ziemi organizowane są rekonstrukcje historyczne. Pomniejszymi muzeami prowadzącymi działalność na terenie gminy jest Muzeum Ochotniczych Straży Pożarnych oraz Mini Muzeum PRL.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2022 r. muzea na terenie gminy odwiedziło blisko 2 tys. osób. Najmniej zwiedzających odnotowano w latach 2020-2021, ze względu na wystąpienie pandemii COVID-19. Liczba zwiedzających na 1 000 mieszkańców wyniosła 120 w 2022 r., co było wartością znacznie wyższą od powiatu bydgoskiego (17), lecz mniejszą niż wartość dla województwa kujawsko-pomorskiego (630).

W gminnej ewidencji zabytków znajdują się 202 obiekty – 121 w mieście oraz 81 na terenie wiejskim gminy. Największą grupę zabytków stanowią domy mieszkalne w Solcu Kujawskim pochodzące z przełomu XIX w. i XX w. Wśród obiektów o największym znaczeniu dla gminy należy wymienić:

- ratusz w Solcu Kujawskim – powstały końcem XIX w., obecnie siedziba Urzędu Miejskiego,
- kościół pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika – wzniesiony początkiem XX w.,
- willa Wegnera – wybudowana na przełomie XIX w. i XX w., obecnie siedziba Szkoły Muzycznej,
- kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa – ceglany obiekt wybudowany w połowie XIX w.,
- dawny dworzec PKP – wzniesiony w XIX w., do 2016 r. obsługiwał podróżnych.

Na terenie gminy znajdują się pozostałości osadnictwa holenderskich menonitów – cmentarz menonicko-ewangelicki w Przytubiu i ślady zabudowy mieszkalnej we wsi Otorowo i Przytubie.

Upowszechnianiem kultury fizycznej i promocją sportu zajmuje się Ośrodek Sportu i Rekreacji w Solcu Kujawskim. Ośrodek zarządza kompleksem sportowym, który obejmuje:

- halę sportowo-widowiskową – oddaną do użytku w 2000 r., uznawaną za jedną z najbardziej funkcjonalnych obiektów sportowych w województwie. Na terenie hali organizowane są imprezy sportowe o randze wojewódzkiej, ogólnopolskiej, a także międzynarodowej. Obiekt jest przystosowany do rozgrywania zawodów w różnych dyscyplinach sportowych m.in.: koszykówki, piłki ręcznej, siatkówki, badmintonu, karate, tenisa ziemnego. W hali mieści się duże boisko z możliwością podziału na trzy, trybuny obejmujące 864 miejsca oraz zaplecze. Ponadto obiekt posiada 45 miejsc noclegowych.

- stadion sportowy wraz z boiskiem treningowym – usytuowany na terenie Parku Miejskiego, obok hali i Parku Wodnego, boisko pokrywa naturalna murawa, a na stadionie może zasiąść około 2 tys. widzów. Obok boiska głównego usytuowane jest boisko treningowe przystosowane do rozgrywania spotkań ligowych.
- Park Wodny – kryta pływalnia, w skład której wchodzi basen sportowy (głębokość wody 1,2-1,8 m), niecka rekreacyjno-szkoleniowa (głębokość 0,8-1,2 m), brodzik dla najmłodszych dzieci, zjeżdżalnie, wanny z hydromasażem, sauny na podczerwień, komnata solna. Jest to jeden z najnowocześniejszych obiektów basenowych w regionie.

Na terenie gminy znajduje się 16 ha terenów po byłej nasycalni podkładów kolejowych, które zostały zrehabilitowane w latach 2013-2016. Obecnie planowane jest tam utworzenie centrum sportowo-rekreacyjnego Nasycalnia Sportu, w którym znajdzie się m.in.: skatepark, pumptrack, place zabaw.

Z obiektów OSiR korzystają sportowcy z lokalnych klubów sportowych ćwiczący w sportach takich jak m.in.: piłka nożna, badminton, siatkówka, lekkoatletyka, tenis stołowy. Oprócz tego z obiektów korzystali także amatorzy i pomniejsze stowarzyszenia o charakterze sportowym.

W latach 2018-2023 OSiR organizował szereg imprez sportowych – w 2023 r. było to 145 imprez, z czego 30 o zasięgu ogólnopolskim. W analizowanym okresie najmniej imprez zorganizowano w 2020 r. (78), co miało związek z pandemią COVID-19. Imprezy organizowane były głównie dla dzieci i młodzieży m.in.: w biegach przełajowych, koszykówce, siatkówce, tenisie stołowym.

Według danych GUS w 2023 r. w gminie funkcjonowały 3 noclegowe obiekty turystyczne, które dysponowały łącznie 167 miejscami. Liczba miejsc noclegowych wzrosła o 46% względem 2018 r. Należy jednak zaznaczyć, że dane GUS obejmują wyłącznie obiekty posiadające co najmniej 10 miejsc noclegowych – rzeczywista liczba obiektów turystycznych jest prawdopodobnie większa.

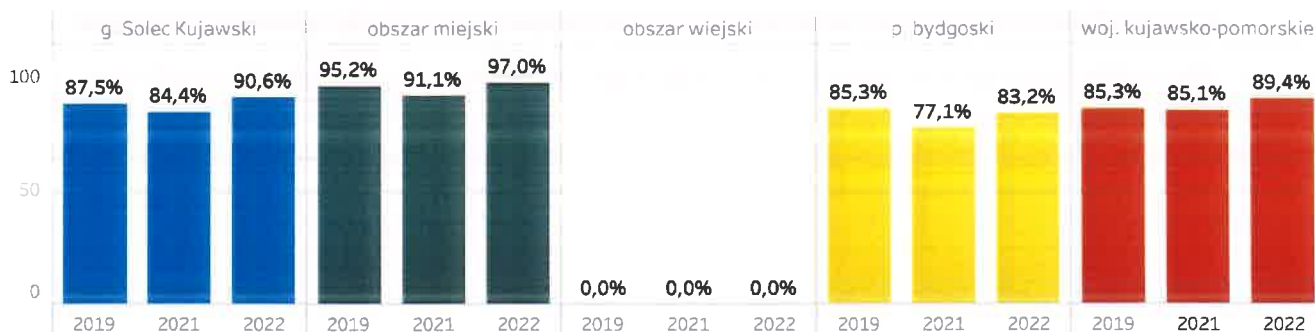
Jedną z miar aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców są podmioty trzeciego sektora funkcjonujące na terenie gminy. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji ogółem wyniosła 47 w 2022 r. – o blisko 15% więcej niż w 2018 r. W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców było to 29 dla gminy ogółem – na obszarze miejskim wskaźnik wyniósł 30, a na terenie wiejskim 9. Wskaźnik ten był nieco wyższy w powiecie (30) i województwie (39).

Gmina co roku uchwała *Program Współpracy Gminy Solec Kujawski z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi dotyczy różnych obszarów działalności, m.in. sportu i rekreacji, działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami, upowszechniania kultury. W latach 2018-2022 liczba organizacji, które uzyskały wsparcie finansowe od gminy

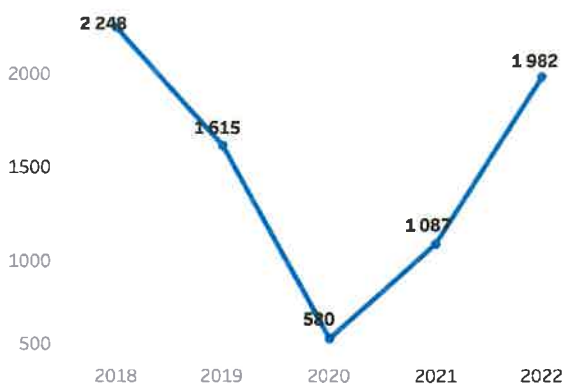
na realizację działań społecznych utrzymywała się na podobnym poziomie (23 w 2022 r.). Kwota wsparcia udzielana organizacjom pozarządowym wzrosła w tym czasie o 16,1% - jednakże udział kwot przeznaczonych na wsparcie organizacji w wydatkach ogółem nieco zmalał, wynosząc 0,65% w 2022 r.

KULTURA I EDUKACJA

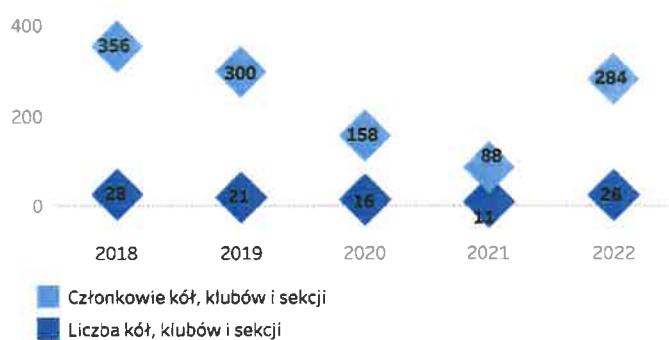
Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (1)

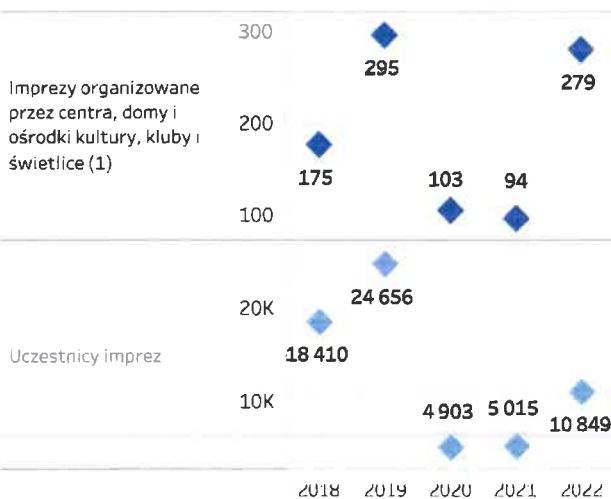
Zwiedzający muzea ogółem na terenie gminy (1)

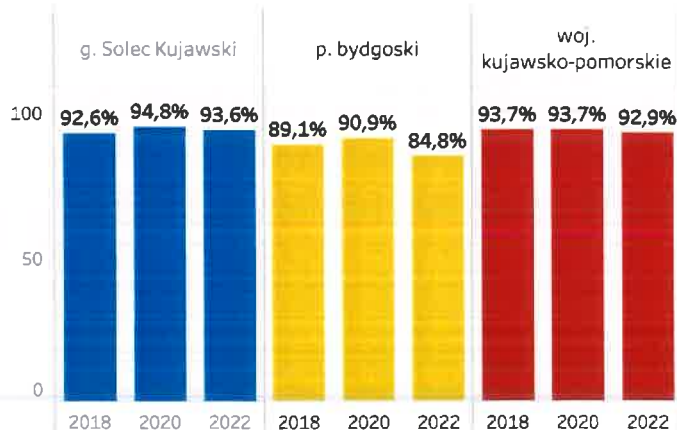
Liczba kół, klubów, sekcji i ich członkowie (1)

Zwiedzający muzea na 1 000 mieszkańców (1)

Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych (1)

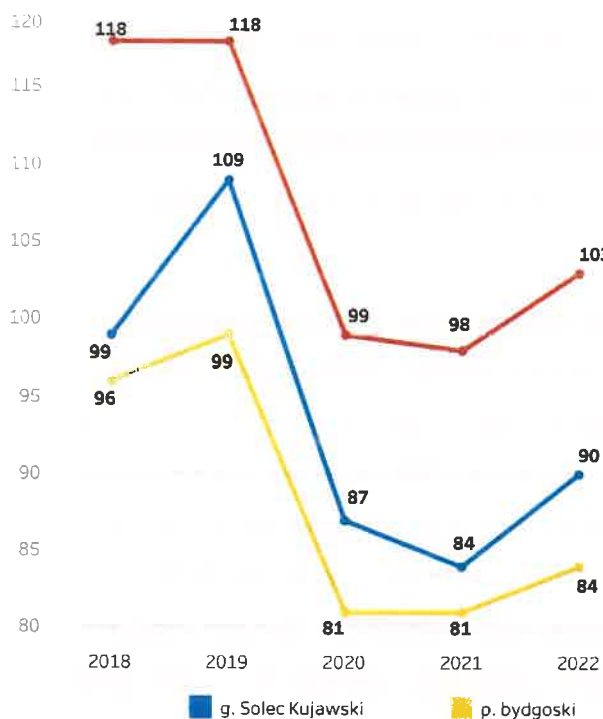
źródło danych:

1 - GUS BDL

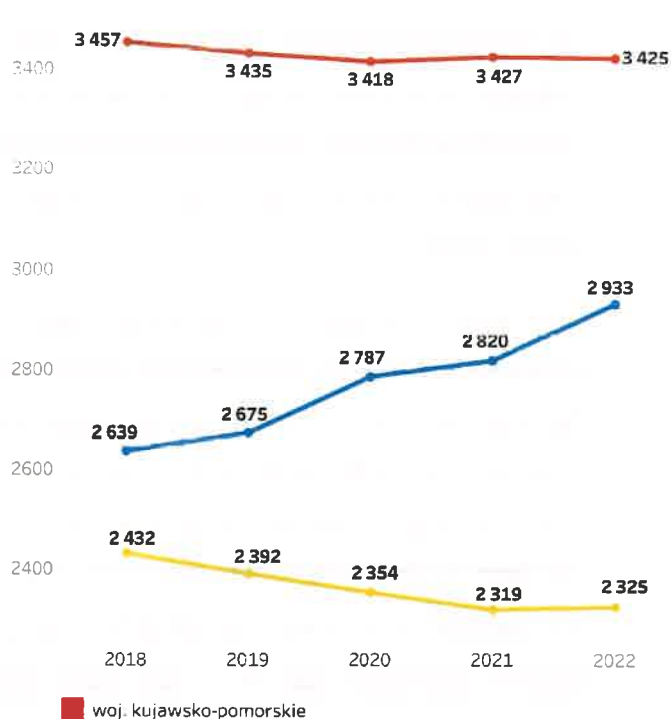
g. Solec Kujawski woj. kujawsko-pomorskie p. bydgoski

KULTURA I EDUKACJA

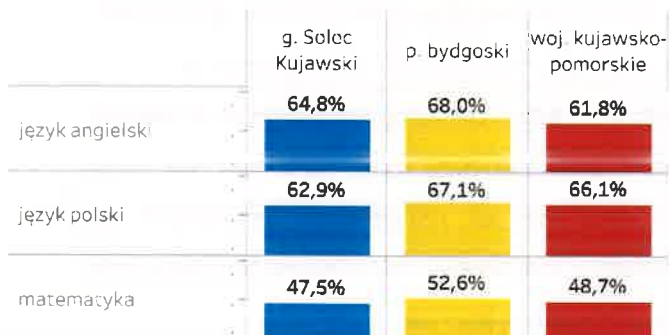
Czytelnicy bibliotek na 1 000 mieszkańców (1)

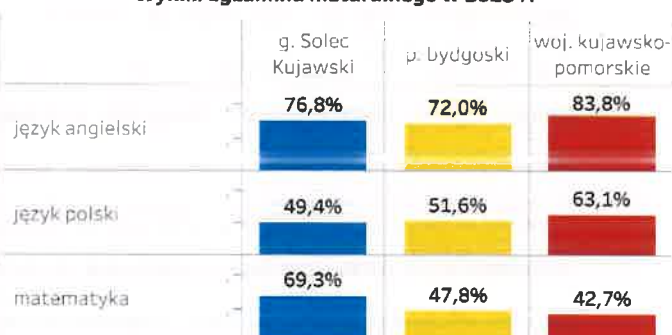
Księgozbiór bibliotek na 1 000 mieszkańców (1)

Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2023 r. (2)

Wyniki egzaminu maturalnego w 2023 r. (2)

Wydatki budżetu gminy (1)

		2018	2019	2020	2021	2022
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	wydatki w rozdziale 92109 - Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	2,5 mln zł	1,8 mln zł	1,8 mln zł	1,7 mln zł	2,5 mln zł
	wydatki w rozdziale 92116 - Biblioteki	0,4 mln zł	0,5 mln zł	0,5 mln zł	0,5 mln zł	0,6 mln zł
Oświata i wychowanie	wydatki w rozdziale 80101 - Szkoły podstawowe	10,0 mln zł	12,9 mln zł	14,4 mln zł	15,7 mln zł	23,2 mln zł
	wydatki w rozdziale 80104 - Przedszkola	3,9 mln zł	5,0 mln zł	6,5 mln zł	6,8 mln zł	7,1 mln zł
	wydatki w rozdziale 80113 - Dowożenie uczniów do szkół	0,2 mln zł	0,2 mln zł	0,1 mln zł	0,1 mln zł	0,3 mln zł
	wydatki w rozdziale 80110 - Gimnazja	3,6 mln zł	1,1 mln zł	0,0 mln zł	0,0 mln zł	0,0 mln zł

źródło danych:

1 - GUS BDL

2 - <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>

Pomoc społeczna

Na terenie gminy funkcjonuje jeden żłobek niepubliczny. W 2022 r. odsetek dzieci objętych opieką żłobkową wyniósł 8,4%, co było wartością niższą w porównaniu do powiatu bydgoskiego (18,8%) oraz województwa kujawsko-pomorskiego (15,7%). Liczba miejsc w żłobkach na 1 000 dzieci w wieku do lat 3 wyniosła w tym czasie 158, a zatem także mniej niż w powiecie i województwie, gdzie wskaźnik ten wyniósł kolejno 220 i 202.

Główną instytucją funkcjonującą w obszarze pomocy społecznej na terenie gminy jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim⁶ zlokalizowany w czterech budynkach na terenie gminy. Do głównych zadań MGOPS należy m.in.: wspieranie osób w kryzysie, diagnozowanie i proponowanie rozwiązań problemów społecznych, przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych, podejmowanie działań przeciwdziałających przemocy w rodzinie, organizowanie usług opiekuńczych, w tym usług specjalistycznych. Ponadto, w oparciu o ustawę o pomocy społecznej w gminie funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS), który jest jednostką organizacyjną Gminy. Dom jest ośrodkiem wsparcia dziennego typu A – dla osób przewlekłe psychicznie chorych, B - dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych i typ D – dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi, zapewniającym 37 miejsc pobytu osobom z zaburzeniami psychicznymi, które zamieszkują na terenie miasta i gminy Solec Kujawski. Misją ŚDS jest świadczenie dziennych usług opiekuńczych w zakresie wsparcia terapeutycznego, edukacyjnego, opieki i podstawowych usług bytowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi; podtrzymywanie i rozwijanie ich umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu tej grupy osób poprzez integrację społeczną. Cele i zadania Domu realizowane są poprzez:

- 1) trening funkcjonowania w codziennym życiu,
- 2) trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów;
- 3) trening umiejętności spędzania wolnego czasu;
- 4) poradnictwo psychologiczne;
- 5) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych;
- 6) trening poznawczy;
- 7) pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych;
- 8) terapia ruchowa;
- 9) trening relaksacyjny;
- 10) podtrzymywanie umiejętności szkolnych;
- 11) przygotowanie do podjęcia pracy.

Poza Środowiskowym Domem Samopomocy, w gminie znajdują się trzy ośrodki wsparcia dziennego:

⁶ Od 1 kwietnia 2024 r. zostanie przekształcony w Centrum Usług Społecznych w Solcu Kujawskim.

- Warsztat Terapii Zajęciowej przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim – dysponuje sześcioma pracownikami: rękodzieła, stolarską, rzemiosła twórczego, krawiecką, gospodarstwa domowego, technik biurowych. Uczestnicy warsztatów korzystają także z zajęć ruchowych oraz wsparcia psychologicznego.
- Świetlica Środowiskowa – jej celem jest wspieranie funkcjonowania rodzin z dziećmi. Świetlica zapewnia opiekę i pomoc dzieciom i młodzieży zagrożonym wykluczeniem społecznym, wspiera rodziny i opiekunów dzieci poprzez łagodzenie i likwidację kryzysu w rodzinie, kształtuje umiejętność organizowania czasu wolnego.
- Klub Samopomocy „Stokrotka” – ma na celu integrację osób starszych oraz z niepełnosprawnościami. W 2022 r. klub działał dla 15 osób potrzebujących wsparcia w dziennym funkcjonowaniu. Uczestnicy klubu mają możliwość uczestniczenia w zajęciach integracyjnych, spotkaniach tematycznych, w wyjściach do muzeum, kina itp., ponadto mają dostęp do sali rehabilitacyjnej.

MGOPS sprawuje nadzór nad trzema mieszkaniami chronionymi wspieranymi, które znajdują się w budynku MGOPS przy Placu Jana Pawła II 4. MGOPS dysponuje także niewielką, bezpłatną wypożyczalnią sprzętu rehabilitacyjnego.

W latach 2018-2023 kwota świadczeń udzielonych w ramach zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej wzrosła o 33% - w 2023 r. wydano 1,63 mln zł. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w tym samym okresie zmalała o 17,4% do poziomu 528 w 2023 r. Struktura rodzin objętych pomocą pozostawała podobna w latach 2018-2023 – w 2023 r. rodziny emerytów i rencistów stanowiły 25,6% rodzin wymagających pomocy, 25,6% stanowiły rodziny z dziećmi, natomiast 8,7% rodziny niepełne. Malejąca liczba rodzin korzystających z pomocy może świadczyć o poprawiającej się sytuacji ekonomicznej mieszkańców oraz o efektywności działań aktywizacyjnych prowadzonych przez MGOPS.

W latach 2018-2023 najwięcej rodzin pobierało świadczenia ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę oraz niepełnosprawność. W analizowanym okresie zauważa się przede wszystkim spadek liczby rodzin wymagających pomocy ze względu na ubóstwo i bezrobocie – kolejno o 22,1% i 33,3%.

Wśród rodzajów zasiłków, najczęściej przyznawano zasiłek okresowy – pobierały go 74 osoby w 2023 r. W okresie 2018-2023 zauważalnie zmalała liczba osób pobierających zasiłek celowy (o 51,9%) oraz okresowy (38,8%). Liczba osób korzystających z zasiłków stałych pozostawała na podobnym poziomie przez cały okres 2018-2023. Największe kwoty przeznaczano na zasiłki stałe - w 2023 r. było to 288,7 tys. zł, następnie na zasiłki okresowe (214,3 tys. zł w 2023 r.), a najmniej na zasiłki celowe (16,5 tys. zł w 2023 r.).

W 2023 r. więcej rodzin pobierało świadczenia pieniężne (212), niż niepieniężne (168). Zarówno w pierwszym jak i drugim przypadku liczba rodzin pobierających świadczenia zmalała – kolejno o 26,4% i 42,5%. W okresie 2018-2023 zauważono także spadek liczby osób w rodzinach korzystających z różnych form świadczeń.

W latach 2018-2023 liczba osób korzystających z usług opiekuńczych utrzymywała się na podobnym poziomie, ponad 100 osób na rok. W latach 2018-2020 liczba udzielonych świadczeń z zakresu usług opiekuńczych wzrosła, natomiast od 2020 liczba ta zaczęła maleć – w 2023 r. wyniosła niecałe 22 tys. W tym czasie znacząco wzrosła natomiast kwota udzielanych świadczeń opiekuńczych – w 2023 r. było to 734 tys. zł, czyli o 115,7% więcej w porównaniu do 2018 r.

Liczba beneficjentów pomocy społecznej na 10 tys. ludności w 2022 r. wyniosła 366 w Gminie Solec Kujawski – więcej niż w powiecie bydgoskim (313), lecz znacznie mniej w porównaniu do wskaźnika dla województwa kujawsko-pomorskiego (517).

W ciągu ostatnich lat wzrasta potrzeba pomocy skierowanej do seniorów. W celu zapewnienia odpowiedniej opieki osobom starszym, MGOPS realizował programy takie jak „Opieka 75+” – poprawa dostępności do usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej oraz programy wspierające opiekę na odległość: „Kujawsko-Pomorska Teleopieka” i „Korpus Wsparcia Seniorów”, w ramach których osoby starsze otrzymały opaski monitorujące ich parametry życiowe, pozwalające na szybkie wezwanie pomocy.

W latach 2018-2023 wzrosła zarówno liczba korzystających jak i liczba godzin wsparcia udzielonego w ramach programu „Opieka 75+”. W 2023 r. wsparcia udzielono 35 osobom, w wymiarze 3,5 tys. godzin. W latach 2020-2023 realizowano program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, współfinansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. W analizowanym okresie osoby z niepełnosprawnościami skorzystały łącznie z 7 395 godzin pracy asystenta, z czego najwięcej w 2022 r. (blisko 2 tys.). Dane wskazują na rosnące zainteresowanie tego typu programami skierowanymi do seniorów i osób z niepełnosprawnościami, co wynika m.in. z postępującego starzenia się lokalnej społeczności.

W 2022 r. w zasobie gminy znajdowały się 504 mieszkania komunalne, z czego 103 przeznaczonych było na najem socjalny. W 2022 r. złożono 85 wniosków na najem mieszkania komunalnego – nieco mniej niż w 2021 r. (103)⁷.

Ochrona zdrowia

⁷ Ocena zasobów pomocy społecznej Gminy Solec Kujawski za 2022 rok

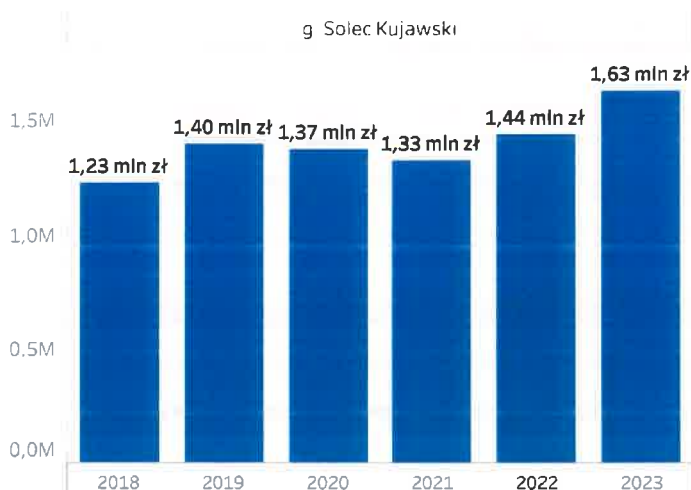
Na terenie gminy funkcjonują dwa podmioty świadczące usługi z zakresu ochrony zdrowia: NZOZ Przychodnia Rodzinna w Solcu Kujawskim oraz SOLMED Sp. z o.o. Ponadto mieszkańcy gminy korzystają ze świadczeń udzielanych w placówkach na terenie Bydgoszczy, takich jak m.in.:

- Wielospecjalistyczny Szpital Miejski Im. Dr E. Warmińskiego SPZOZ,
- Wojewódzki Szpital Obserwacyjno-Zakaźny Im. Tadeusza Browicza w Bydgoszczy,
- Wojewódzki Szpital Dziecięcy Im. J. Brudzińskiego w Bydgoszczy - dzieci do 18 roku życia,
- Centrum Medyczne BART – MED.

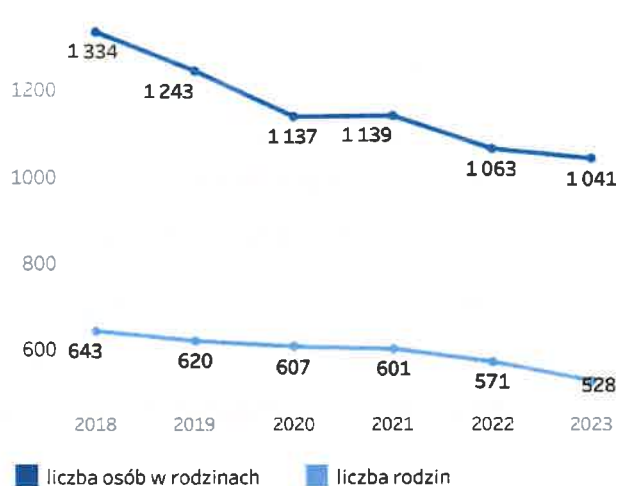
W latach 2018-2022 liczba udzielonych porad lekarskich wzrosła o 16,8%, wynosząc ponad 80 tys. w 2023 r. Zwiększona liczba udzielanych porad może świadczyć zarówno o lepszej dostępności do usług medycznych, jak i pogarszającym się stanie zdrowia mieszkańców, związanym ze starzeniem się lokalnej społeczności.

POMOC SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA

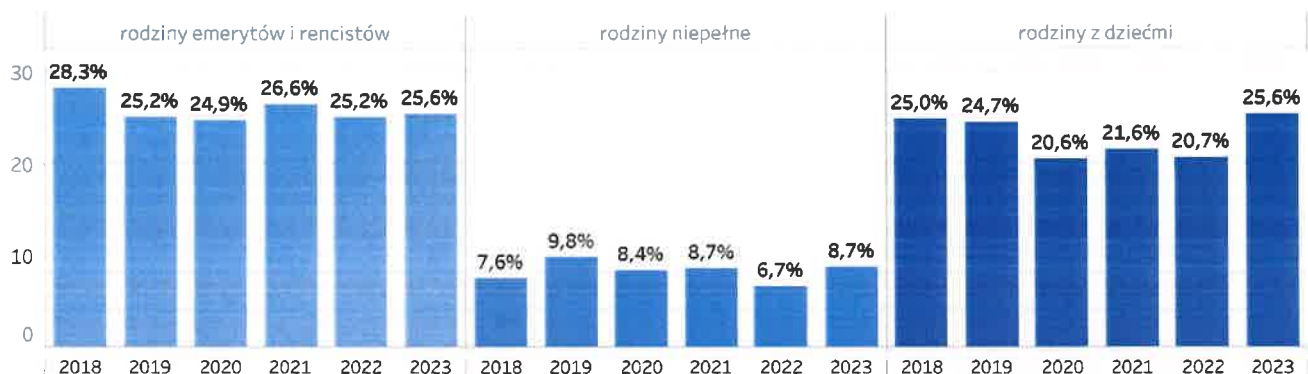
Kwota udzielonych świadczeń w ramach zadań własnych gminy (1)

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną (1)

Udział rodzin według wybranych kategorii objętych pomocą społeczną (1)

Powody przyznania pomocy społecznej - liczba rodzin w 2023 r. (2)

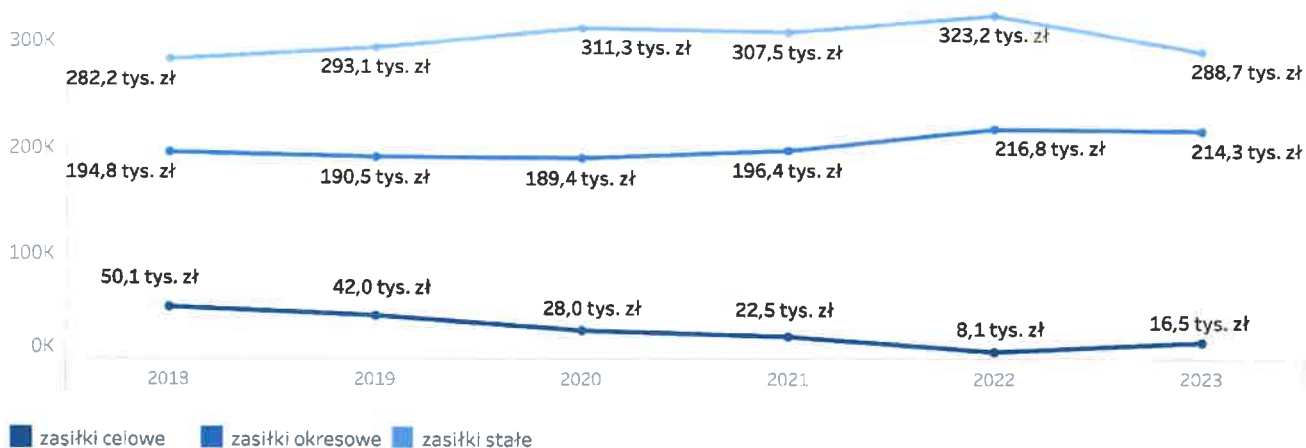
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
długotrwała lub ciężka choroba	284	259	244	245	207	210
niepełnosprawność	165	164	171	179	156	168
ubóstwo	199	202	186	182	161	155
bezradność w spr. opiek.-wych. i prowadzenia gospodarstwa do..	120	115	95	105	87	111
bezrobocie	123	120	93	88	71	82
bezradność, w tym: rodziny niepełne	47	63	55	57	38	48
potrzeba ochrony macierzyństwa	39	45	41	46	37	43
potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym: wielodzietność	39	42	36	41	35	41
alkoholizm	43	55	37	34	25	23
bezdolność	19	21	12	12	11	15
bezradność, w tym: rodziny wielodzietne	35	39	27	20	15	10
narkomania	3	2	2	2	7	4
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu ka..	3	2	3	2	4	3
sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	2	3
zdarzenie losowe	1	2	2	3	5	1
przemoc w rodzinie	1	1	7	1	3	1

źródło danych:

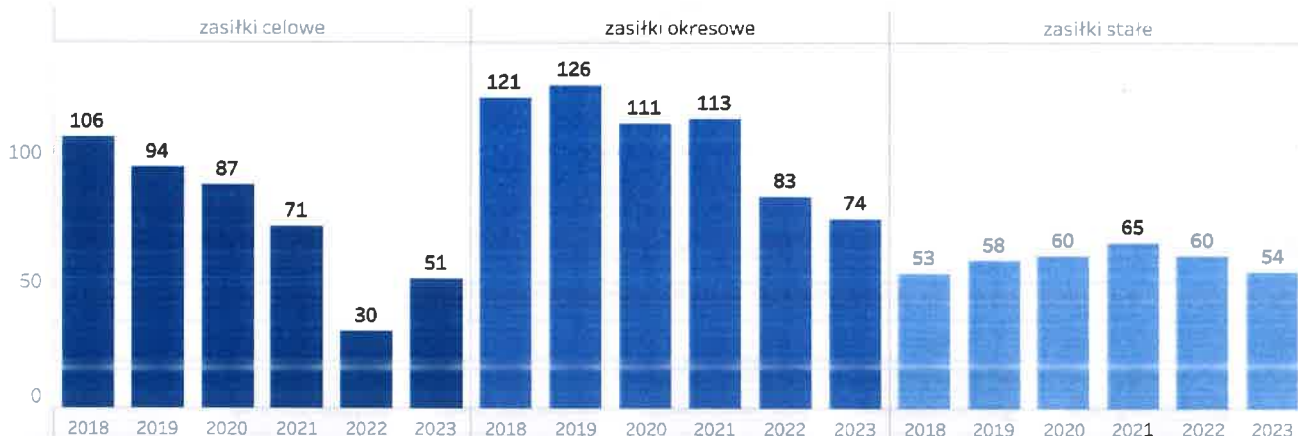
1 - MGOPS w Solcu Kujawskim

POMOC SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA

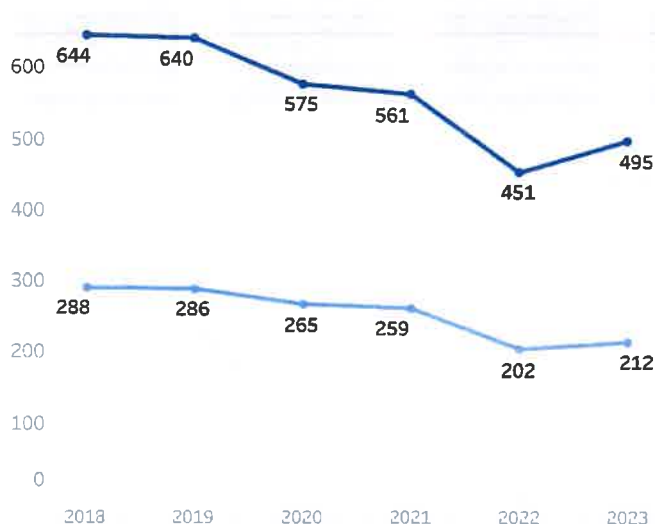
Kwota przyznanych zasiłków - wybrane kategorie (1)

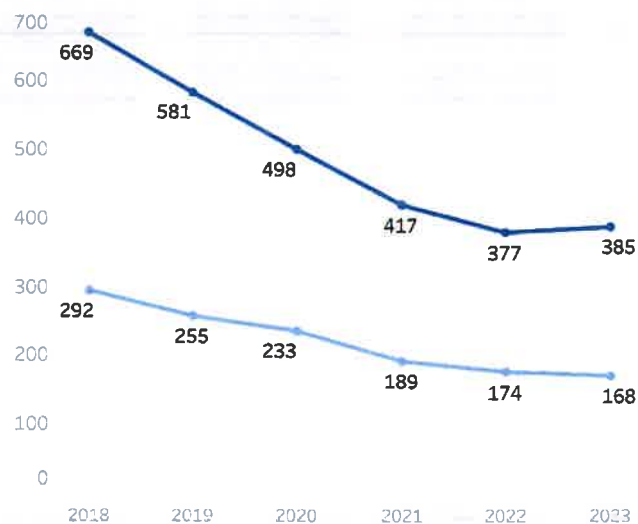
Liczba osób pobierających zasiłki (1)

Świadczenia pieniężne (1)

Świadczenia niepieniężne (1)

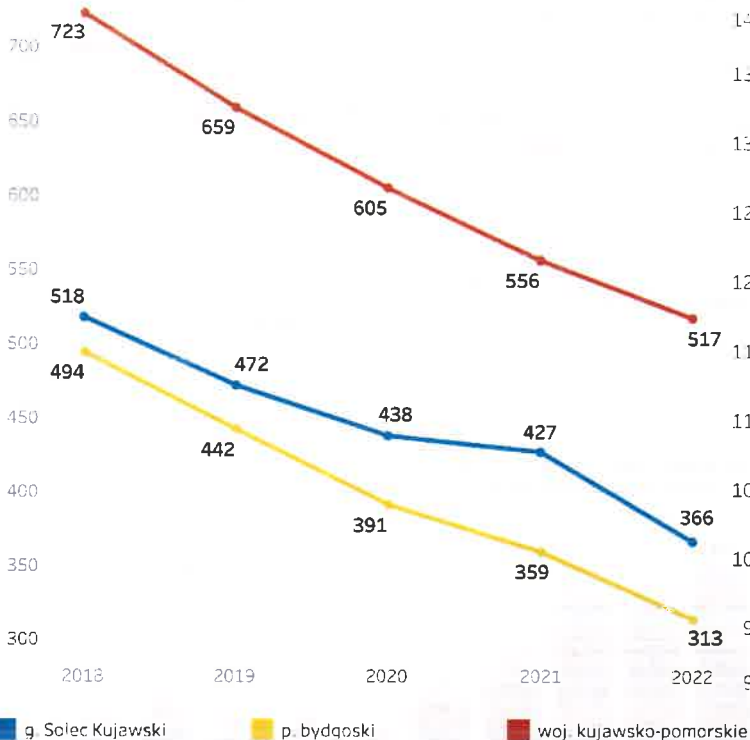

źródło danych:

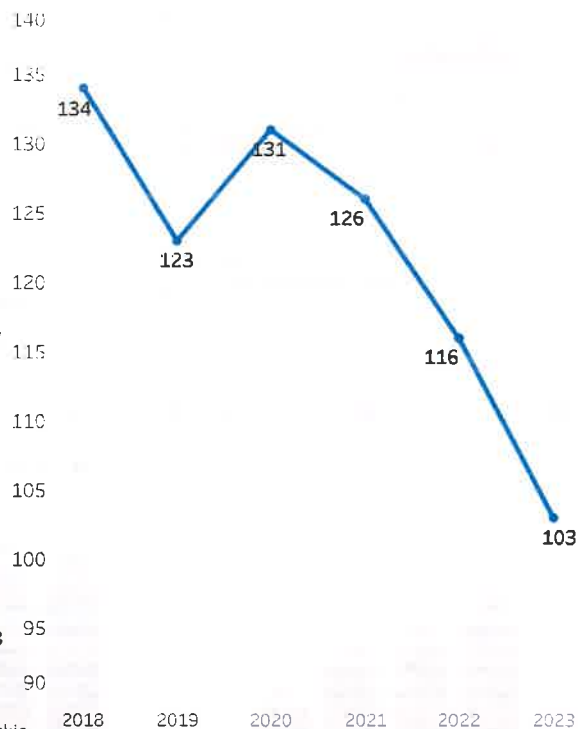
1 - MGOPS w Solcu Kujawskim

POMOC SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA

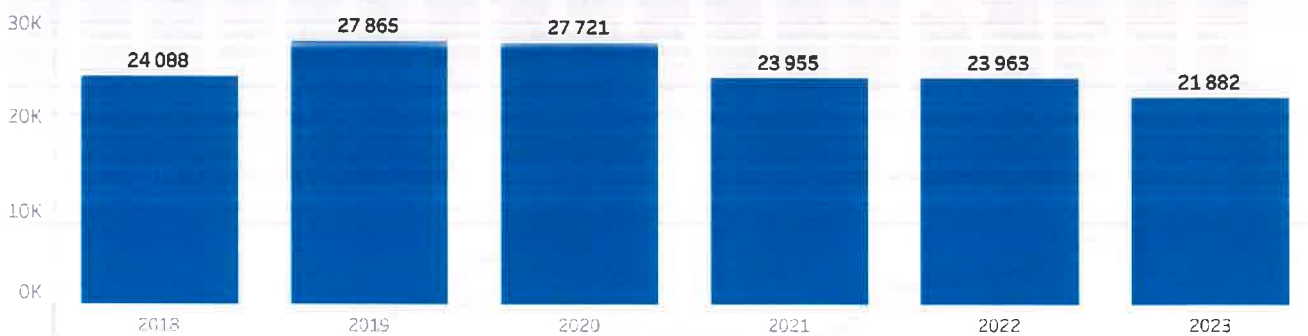
Beneficjenci pomocy społecznej na 10 tys. ludności (2)

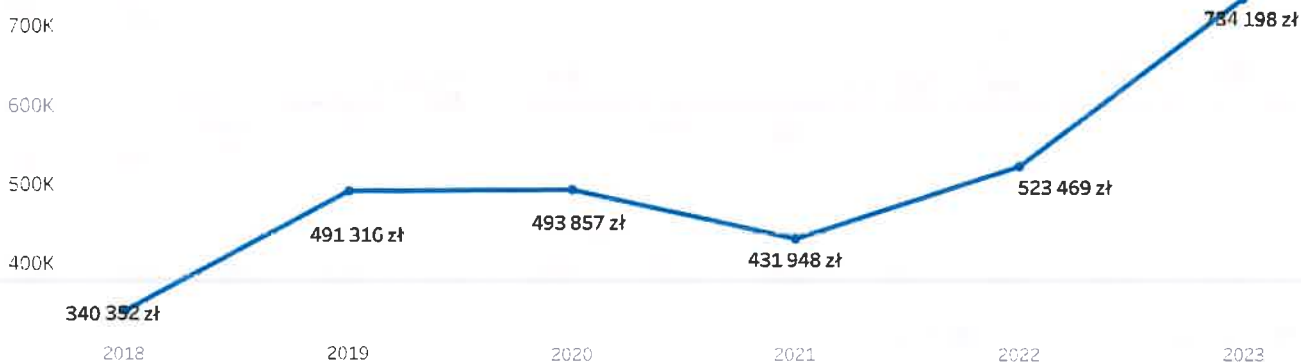
Usługi opiekuńcze - liczba osób korzystających z usług (1)

Usługi opiekuńcze - liczba udzielonych świadczeń (1)

Usługi opiekuńcze - kwota świadczeń (1)

[źródło danych:](#)

1 - MGOPS w Sołcu Kujawskim

Bezpieczeństwo

Na terenie gminy znajduje się Komisariat Policji w Solcu Kujawskim. W latach 2018-2021 liczba stwierdzonych przestępstw wzrosła o 54,1%⁸. Warto podkreślić, że ogólna wykrywalność przestępstw przez Komisariat Policji w Solcu Kujawskim była zawsze wyższa niż średnia dla Komendy Miejskiej Policji w Bydgoszczy – w 2021 r. wyniosła 80,8%, gdy dla KMP w Bydgoszczy 73,9%. Dane te świadczą o stosunkowo wysokiej skuteczności lokalnej policji.

W latach 2018-2021 liczba wypadków i kolizji drogowych była zróżnicowana – w 2021 r. odnotowano 6 wypadków i 188 kolizji. W tym samym czasie zmalała liczba ofiar śmiertelnych i rannych w wypadkach.

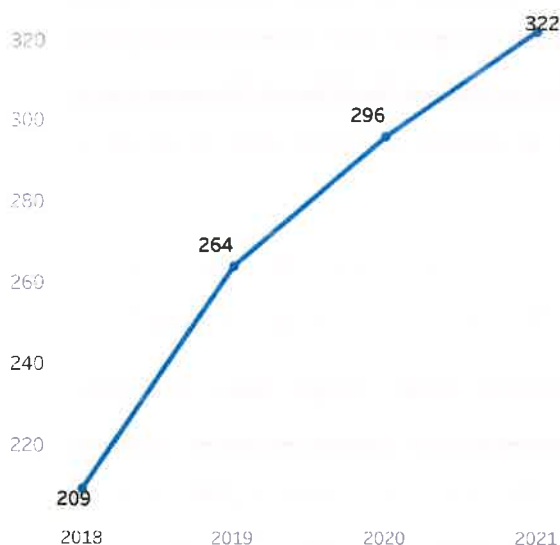
W gminie funkcjonuje jedna jednostka ochotniczej straży pożarnej. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w okresie 2018-2022 liczba zdarzeń wymagających udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej wzrosła o 23,6% - w 2022 r. wyniosła 293. Na wzrost liczby zdarzeń ogółem wpłynął wzrost liczby miejscowych zagrożeń o 39%. Liczba pożarów uległa natomiast spadkowi o 18,8%.

W okresie 2018-2022 wśród przyczyn pożarów dominowały podpalenia umyślne, jednakże ich liczba w ostatnich latach uległa zmniejszeniu o 34,1%. W przypadku miejscowych zagrożeń wśród sklasyfikowanych zagrożeń znalazły się silne wiatry. Liczba zdarzeń spowodowanych huraganami wzrosła o 368% - zauważa się stopniowy wzrost incydentów wynikających z silnych wiatrów. Można założyć, że w przyszłości wraz ze zmianami klimatu negatywne zjawiska atmosferyczne będą się nasilać. Drugim najczęstszym powodem miejscowych zagrożeń było niezachowanie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym – liczba zagrożeń tego typu zmalała o 32,6% w latach 2018-2022.

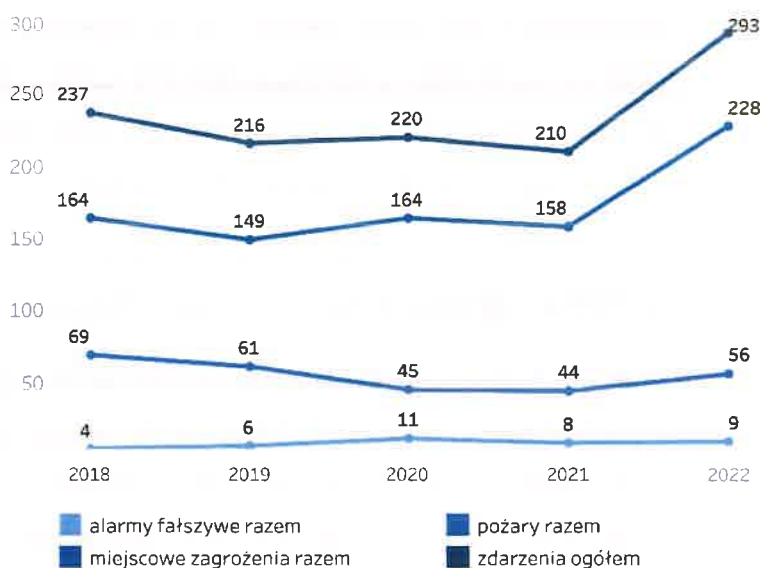
⁸ Informacja o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie powiatu bydgoskiego za lata 2018-2021

BEZPIECZEŃSTWO

Liczba stwierdzonych przestępstw (1)

Zdarzenia wymagające udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej (2)

Przyczyny pożarów (3)

	2018	2019	2020	2021	2022
Podpalenia umyślne	41	42	24	13	27
Wady i nieprawidłowa eksploatacja urządzeń grzewczych	4	5	6	9	7
Wady urządzeń i instalacji elektrycznych	3	4	3	5	6
Inne	4	1	5	2	6
Nieostrożność przy posługiwaniu się ogniem otwartym	7	3	5	7	4
Wady pojazdów	7	3	2	5	3
Nieustalone	3	3	0	2	2
Nieprzestrzeżenie reżimów technologicznych, wady urządzeń	0	0	0	1	1

Przyczyny miejscowych zagrożeń (3)

	2018	2019	2020	2021	2022
Huragany, silne wiatry	22	21	36	34	103
Inne	69	70	77	77	72
Niezachowanie zasad bezpieczeństwa ruchu środków transportu	43	48	42	21	29
Nietypowe zachowania się zwierząt	13	1	5	12	8
Gwałtowne opady i wyładowania atmosferyczne	2	1	1	2	7
Wady urządzeń ogółem, nieprawidłowa eksploatacja	9	3	3	8	4
Nieustalone	0	0	2	1	2
Nieumyślne lub celowe działanie człowieka	3	3	3	0	2
Wady pojazdów	3	2	0	3	1

źródło danych:

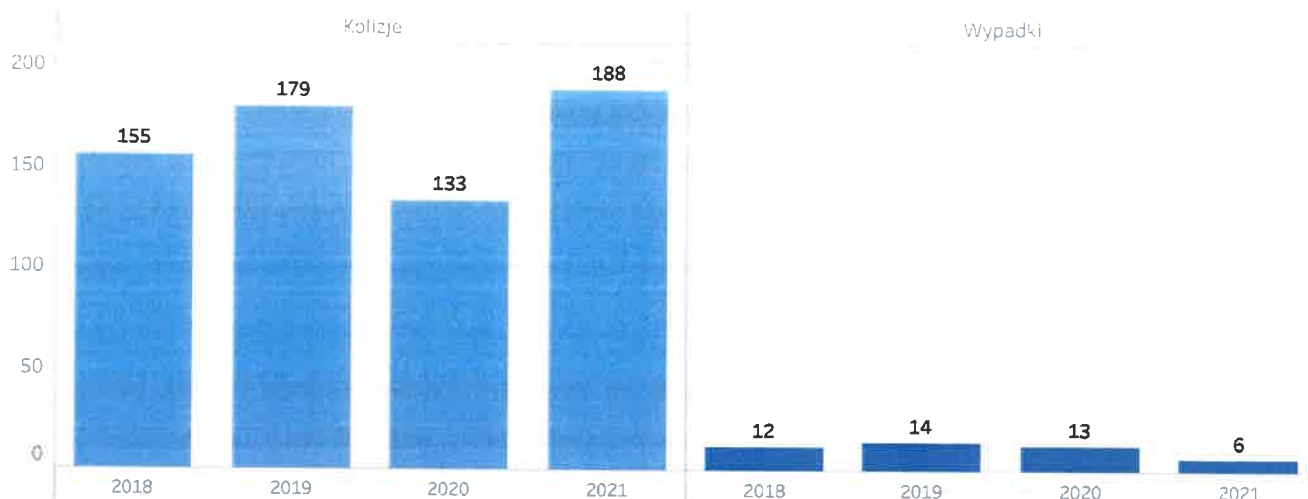
1 - Informacja o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie powiatu bydgoskiego

2 - dane GUS

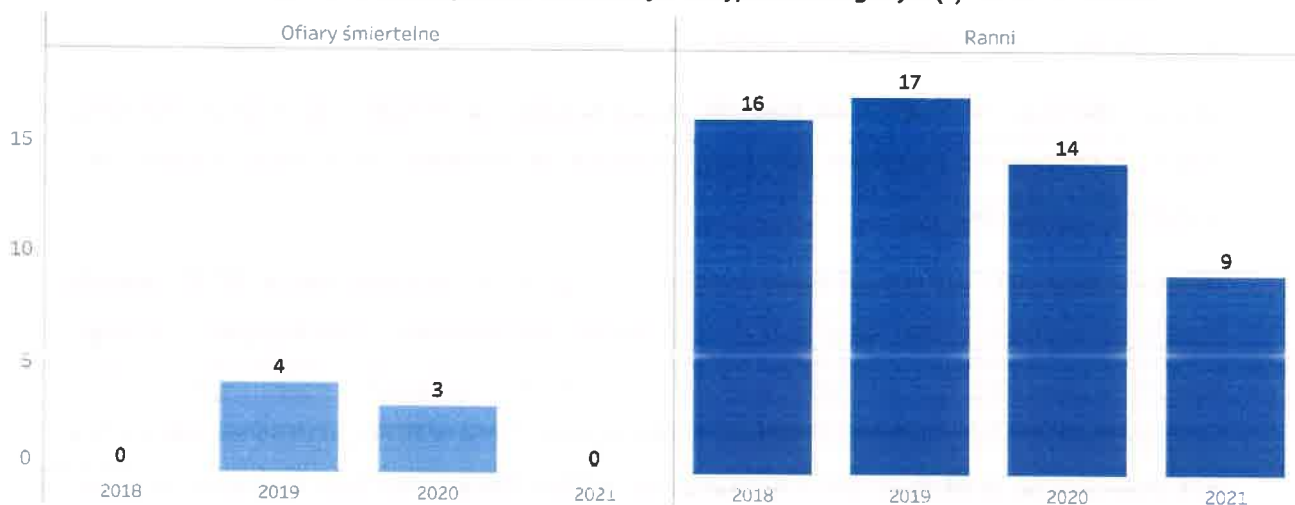
3 - otwarte dane: <https://dane.gov.pl/>

BEZPIECZEŃSTWO

Liczba wypadków i kolizji drogowych (1)

Liczba rannych i ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych (1)

źródło danych:

1 - Informacja o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie powiatu bydgoskiego

Gospodarka i rolnictwo

Na terenie gminy znajduje się Park Przemysłowy z atrakcyjnymi terenami inwestycyjnymi, uzbrojonymi w niezbędne media i położonymi wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Park jest skomunikowany z drogą krajową nr 10 relacji Warszawa-Szczecin, w odległości około 30 km od autostrady A1, w pobliżu linii kolejowej nr 18 relacji Kutno-Piła. Powierzchnia parku wynosi blisko 68 ha. Pierwsza część została zagospodarowana do końca 2006 r. (36,3 ha). W 2012 r. oddano drugą część parku o powierzchni 31 ha, którą w 2016 r. włączono do Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Inwestorzy w strefie mogą skorzystać ze zwolnienia z podatku dochodowego.

Na obszarze Parku Przemysłowego zlokalizowany był Inkubator Przedsiębiorczości (PHARE 2002), będący obiektem o powierzchni 5 tys. m², w którym funkcjonowały nawet 24 firmy z różnych branż (m.in. przetwórstwa, produkcji, logistyki). W ramach Parku funkcjonowało również Regionalne Centrum Przedsiębiorczości Sp. z o.o., które oferowało firmom działającym na terenie parku doradztwo w zakresie pozyskania środków unijnych, szkoleń i kursów.

Warto wspomnieć, że Gmina Solec Kujawski została wskazana w strategii wojewódzkiej jako jedna z gmin o szczególnym potencjale do rozwoju wielkopowierzchniowych przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu ponadlokalnym.

W latach 2018-2022 liczba podmiotów działających w gminie zarejestrowanych w REGON wzrosła o 8,7% do poziomu 1 750. Blisko ¼ wszystkich podmiotów stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – ich liczba wyniosła 1 284 w 2022 r. (o 8,4% więcej niż w 2018 r.). W przeliczeniu na 10 tys. ludności liczba podmiotów wyniosła 1 064 w 2022 r., co było wartością niższą w porównaniu do powiatu (1 315) i województwa (1 094). Także liczba osób fizycznych na 10 tys. mieszkańców była niższa w gminie (781) niż w powiecie (1 041) i województwie (800).

Liczba instytucji otoczenia biznesu⁹ w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców była dość wysoka, wynosząc 880 w 2022 r. podczas, gdy w powiecie ich liczba wyniosła 672, a województwie 795.

Wśród największych przedsiębiorstw działających na terenie gminy wymienić należy:

- Solbet – największy producent betonu komórkowego w Polsce,
- Polimer Sp. z o.o. – firma specjalizująca się w wytwarzaniu elementów z tworzyw sztucznych,
- Autos – dystrybutor części zamiennych i akcesoriów do pojazdów dostawczych,
- „PASACO” Sp. z o.o. – producent papierów powlekanych i etykiet,
- P.W.P.U.H. "GRANIT" – firma działająca w branży kamieniarskiej,

⁹ Według GUS są to podmioty działające w sekcji K (działalność finansowa i ubezpieczeniowa) oraz sekcji L (obsługa rynku nieruchomości).

- P.D DROBEX SP. Z O.O. – producent mięsa i przetworów mięsnych,
- Qartis S.A. – producent kart, opakowań i systemów IT,
- Hydrapres S.A. – firma zajmująca się obróbką elementów metalowych,
- Alpinus Chemia Sp. z o.o. – producent chemii przemysłowej i medycznej.

W 2022 r. w strukturze podmiotów dominowały firmy zajmujące się handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów (sekcja G według klasyfikacji PKD 2007), budownictwem (sekcja F) oraz przetwórstwem przemysłowym (sekcja C). Podmioty te stanowiły kolejno 21,0%, 16,1% i 11,7% wszystkich podmiotów.

Istotną część współczesnej gospodarki stanowią podmioty tzw. sektora kreatywnego, do którego zalicza się działalność związaną m.in.: z produkcją artystyczną, usługami kreatywnymi, sztuką, modą, reklamą i marketingiem. Odsetek nowo rejestrowanych podmiotów z tego sektora w liczbie nowo rejestrowanych ogółem był zróżnicowany w analizowanym okresie. W 2022 r. wyniósł 3,5%. W tym samym okresie odsetek w powiecie i województwie był wyższy.

Liczba podmiotów gospodarczych w usługach wyższego rzędu, zaliczanych do sekcji J-R PKD, w przeliczeniu na 1 000 ludności wyniosła 35,6 w 2022 r., co było wartością wyższą niż w 2018 r. Wskaźnik ten był jednak niższy na tle powiatu bydgoskiego (50,4) i województwa kujawsko-pomorskiego (40,2). Liczba tych podmiotów ogółem w 2022 r. wyniosła 585, co stanowiło $\frac{1}{3}$ wszystkich przedsiębiorstw działających w gminie. W porównaniu do 2018 r. ich liczba wzrosła o 22,4%, co świadczy o rozwoju gospodarki opartej na wiedzy. Najwięcej firm w usługach wyższego rzędu funkcjonowało w sekcji M (131), związanej z działalnością profesjonalną, naukową i techniczną.

Według danych CEIDG¹⁰ w 2023 r. w strukturze przedsiębiorców dominowały osoby w wieku średnim (40-49 lat – 31,2%). W latach 2019-2023 najczęściej wniosków zrealizowanych w CEIDG dotyczyło założenia działalności. Liczba wniosków o zawieszenie bądź zakończenie działalności utrzymywała się na stabilnym poziomie.

Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 r. na terenie gminy znajduje się 2 762 ha użytków rolnych. Powierzchnia zasiewów wyniosła 2 108 ha – o 33,5% więcej w porównaniu do danych z poprzedniego spisu (2010 r.). Największą powierzchnię zasiewów stanowiły zboża (92,3%), a najmniejszą ziemniaki (0,3%) – biorąc pod uwagę dane z 2010 r., powierzchnia gruntów zasianych zbożem wzrosła o 33,5%, a powierzchnia gruntów przeznaczona pod uprawę ziemniaków zmalała o 70%. Gospodarstwa rolne zajmujące się hodowlą zwierząt hodowały przede wszystkim drób.

¹⁰ Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

Liczba gospodarstw rolnych ogółem wyniosła 147 (w 2010 r. – 226), z czego 44% stanowiły gospodarstwa dysponujące maksymalnie 5 ha. Gospodarstwa duże posiadające co najmniej 15 ha ziemi stanowiły 23%.

Tabela 8 Liczba gospodarstw rolnych według powierzchni gruntów

	ogółem	do 1 ha włącznie	1 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 15 ha	15 ha i więcej
Liczba gospodarstw rolnych	147	4	61	29	19	34

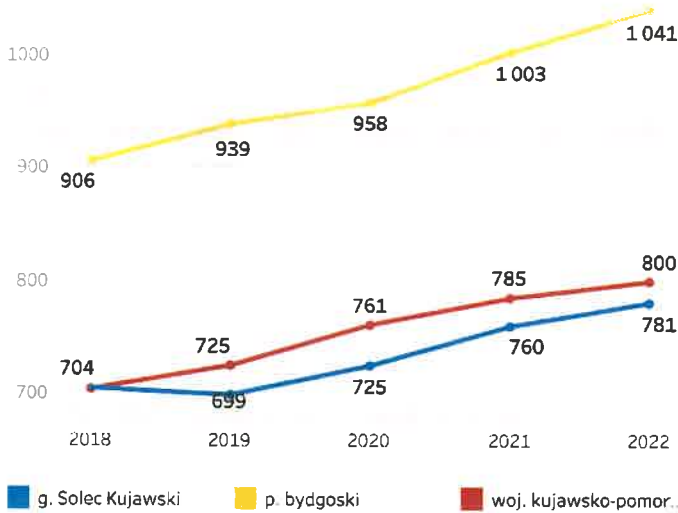
Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Powierzchnia użytków rolnych ogółem wyniosła 2 762 ha, co stanowiło 15,8% powierzchni gminy ogółem. Na terenie gminy dominują gleby bielicoziemne i piaskowe, które cechują się niską przydatnością dla rolnictwa¹¹. Program ochrony środowiska dla Gminy Solec Kujawski do roku 2030 wskazuje, że w najbliższych latach należy podjąć działania związane z ochroną zasobów geologicznych, które zostały wymienione w przytoczonym dokumencie.

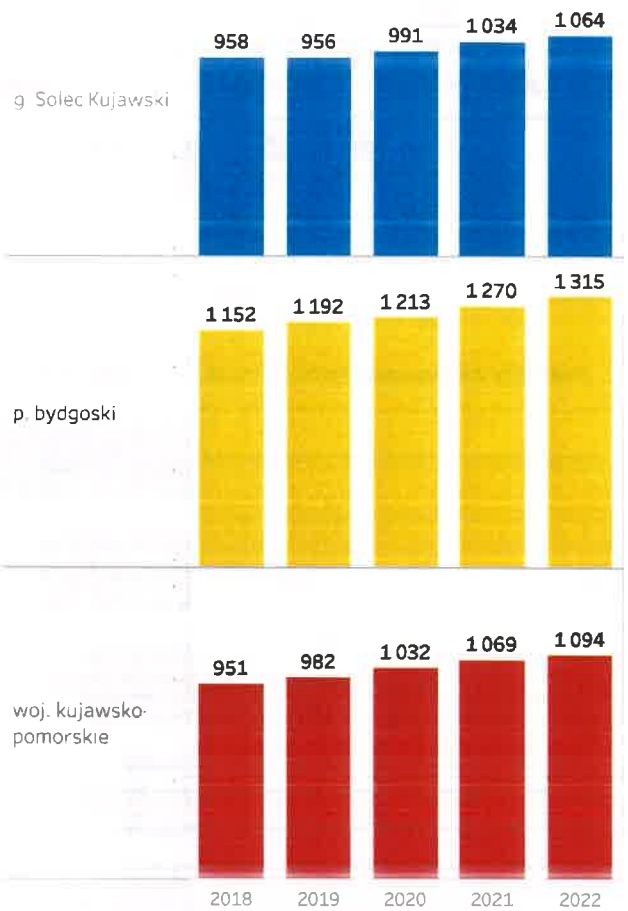
¹¹ Program ochrony środowiska dla Gminy Solec Kujawski do roku 2030.

GOSPODARKA

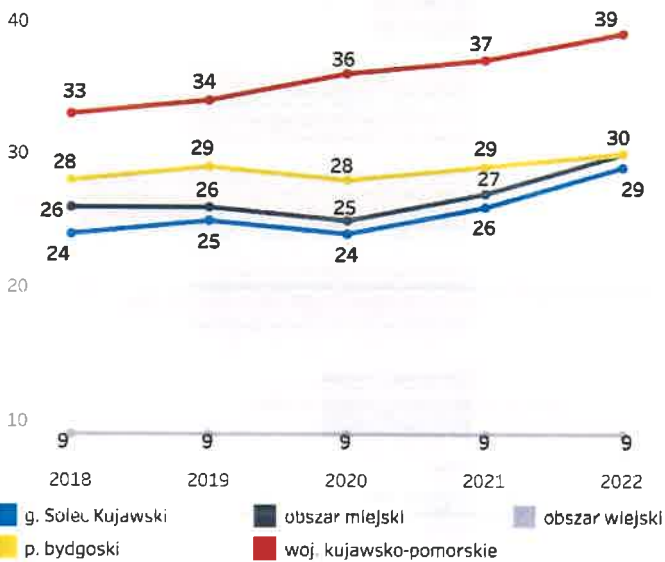
Osoby prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności (1)

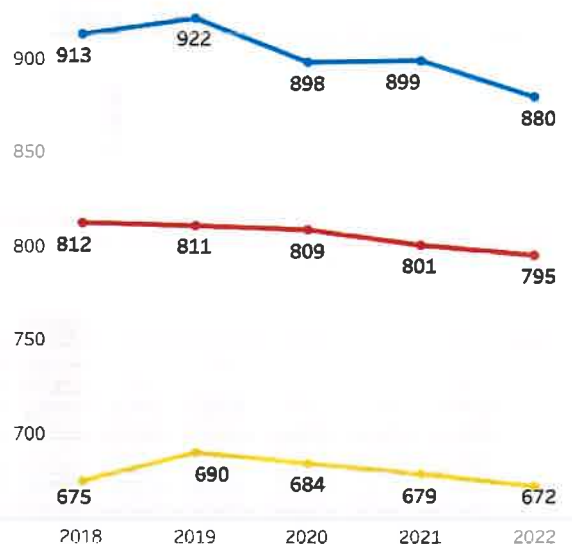
Podmioty zarejestrowane w REGON na 10 tys. ludności (1)

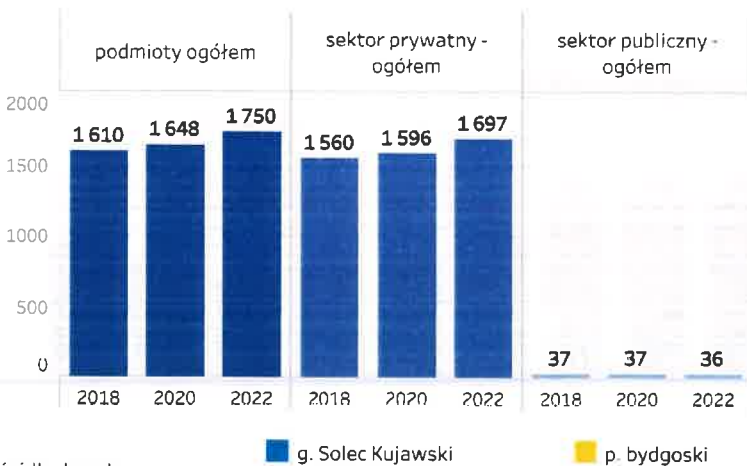
Fundacje, stowarzyszenia, organizacje na 10 tys. ludności (1)

Instytucje otoczenia biznesu na 10 tys. podmiotów gospodarczych (1)

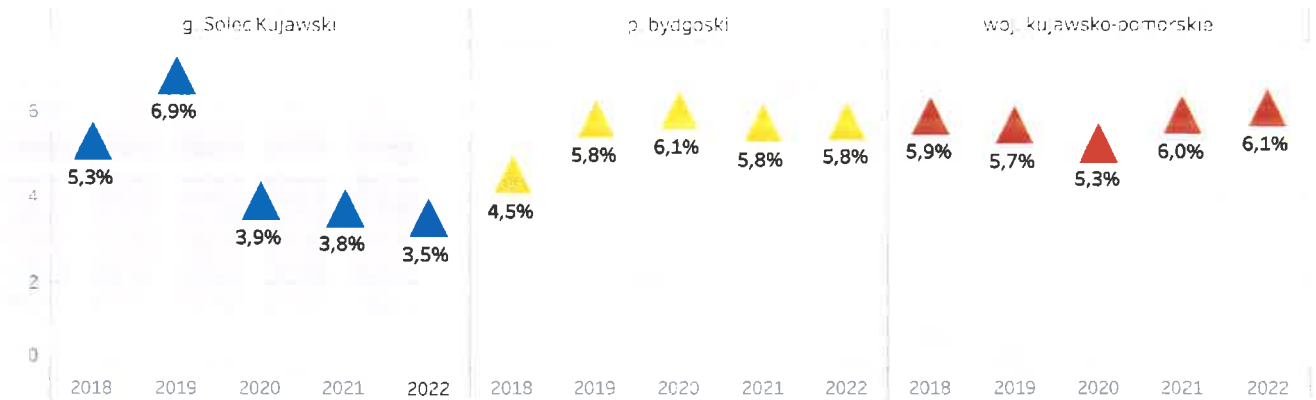
Podmioty według sektorów własnościowych (1)

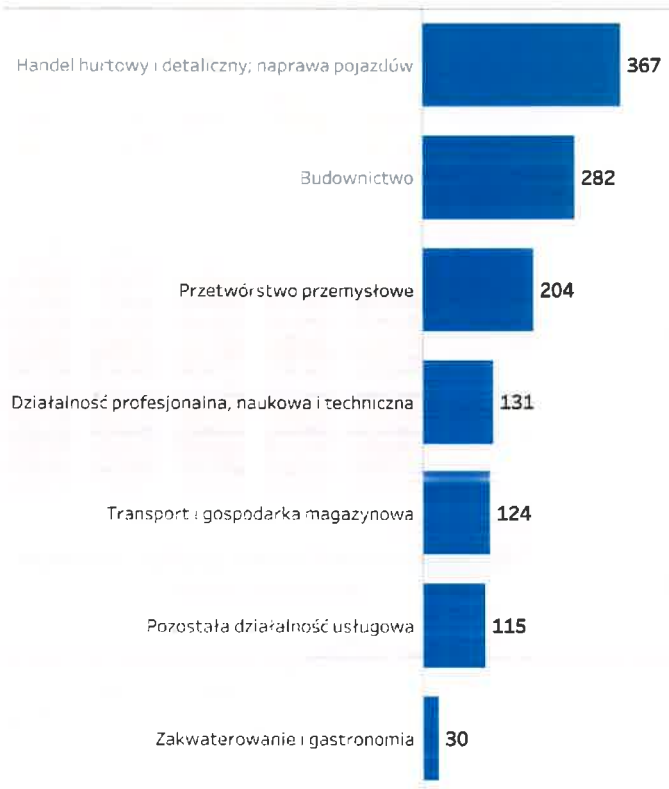
źródło danych:
1 GUS DDL

GOSPODARKA

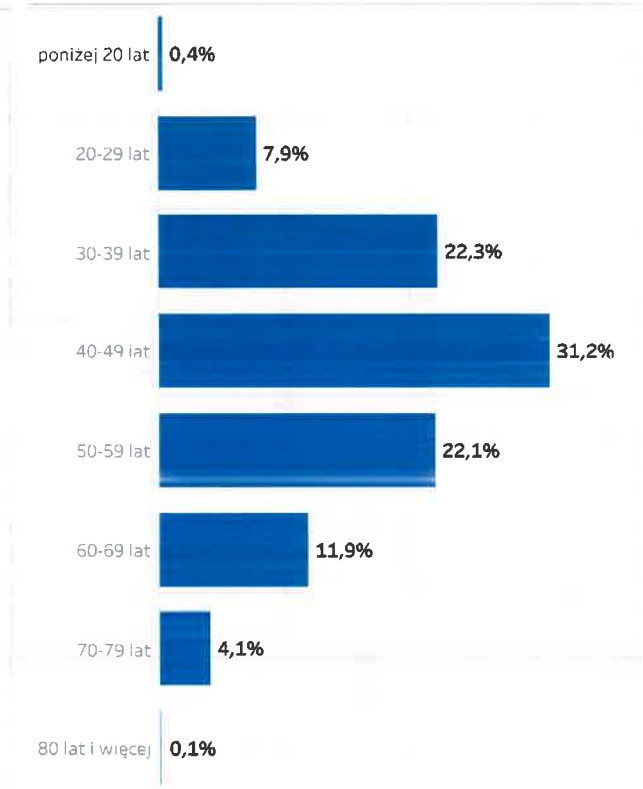
Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (1)

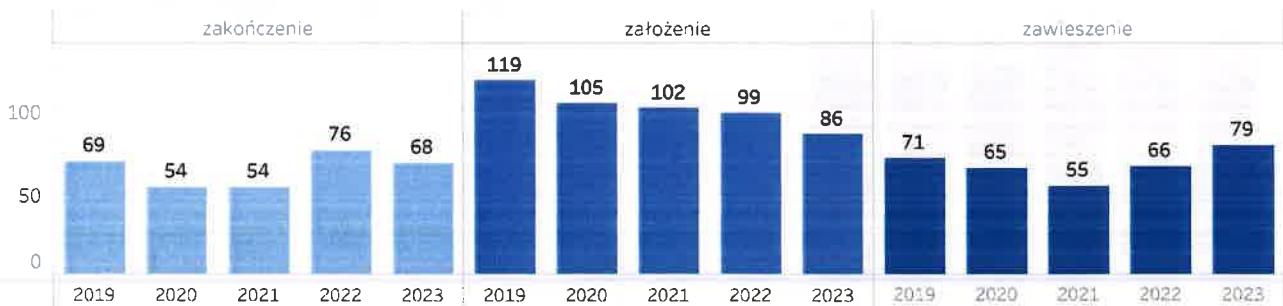
Podmioty według sekcji PKD 2007 w 2023 r. - wybrane działy (1)

Struktura wiekowa przedsiębiorców w 2023 r. (2)

Wnioski zrealizowane w CEIDG (2)

źródło danych:

¹ GUS BDL

² Hurtownia Danych Biznes.gov.pl

Rynek pracy

Liczba pracujących¹² w latach 2017-2021 uległa zmniejszeniu o 0,4%, czego przyczyną jest m.in. odpływ mieszkańców z terenu gminy. W 2021 r. w gminie pracowało 4 669 osób, z czego 57,6% stanowili mężczyźni. Przeliczając to na 1 000 mieszkańców, wskaźnik wyniósł 282, co było wartością znacznie wyższą w porównaniu do powiatu bydgoskiego (198) i województwa kujawsko-pomorskiego (234), co świadczy o stosunkowo dobrze rozwiniętym lokalnym rynku pracy. Według najnowszych danych GUS z 2022 r. liczba pracujących ogółem¹³ wyniosła 6 756 osób, z czego 53,1% stanowili mężczyźni. Ze względu na inną metodologię liczba ta nie jest porównywalna z danymi z lat wcześniejszych.

Według badań GUS przeprowadzonych w 2016 r., około 754 mieszkańców gminy dojeżdżało do pracy do Bydgoszczy, 43 do Warszawy, a 42 do Torunia¹⁴. Ponadto mieszkańcy znajdowali także zatrudnienie w innych gminach w okolicy Bydgoszczy i innych miastach w kraju. Łącznie do pracy wyjeżdżało 926 osób. Według danych z 2021 r. do pracy w Bydgoszczy dojeżdżało już 1 428 osób, 91 do Torunia, a 48 do Warszawy. Łącznie dojeżdżało 1 746 osób – o 88,6% więcej niż w 2016 r. W ostatnich latach mieszkańcy gminy często wybierają pracę w Bydgoszczy, ze względu na rozwój tamtejszego rynku pracy.

Liczba bezrobotnych ogółem w latach 2018-2022 zmalała o 37,9%, do poziomu 187 osób, z czego 57% stanowiły kobiety. Należy podkreślić, że dane dotyczą wyłącznie osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy – realny poziom bezrobocia może być większy. W 2022 r. udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym wyniósł 1,9% - tyle samo co w powiecie bydgoskim i znacznie mniej w porównaniu do województwa (4,8%), co świadczy o dobrej sytuacji związanej z rynkiem pracy.

Według Barometru Zawodów w 2024 r. w powiecie bydgoskim¹⁵ największy deficyt poszukujących pracy odnotowany zostanie w zawodach technicznych, takich jak m.in.: spawacz, inżynier mechanik, monter maszyn i urządzeń. Ponadto duży deficyt dotyczyć będzie branży medycznej, oświatowej, budowlanej oraz transportowej. Deficyt w części zawodów wynika z braku kandydatów do pracy, a w innych oferowane warunki i wynagrodzenia nie odpowiadają potencjalnym pracownikom.

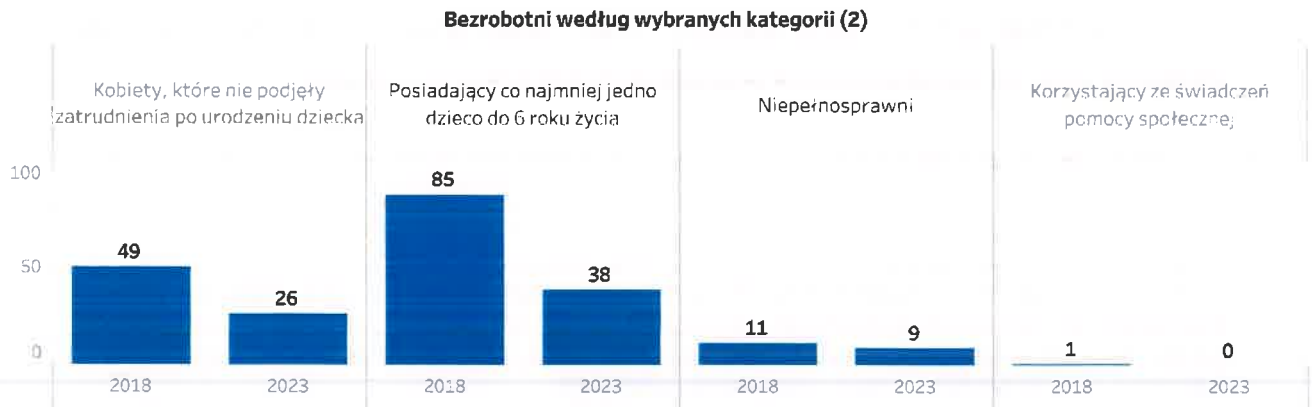
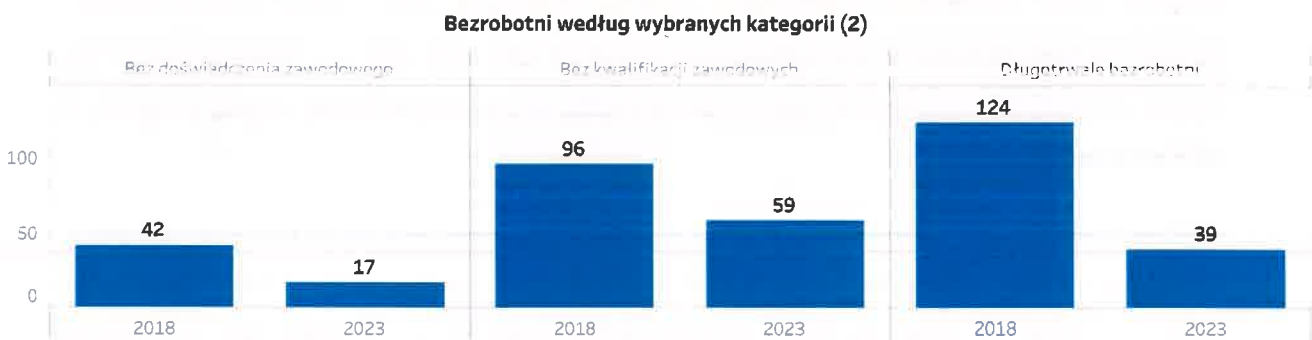
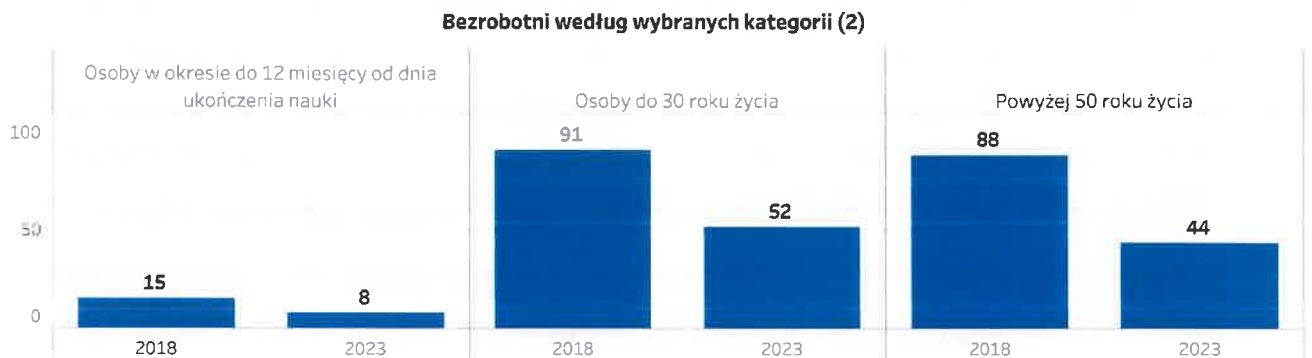
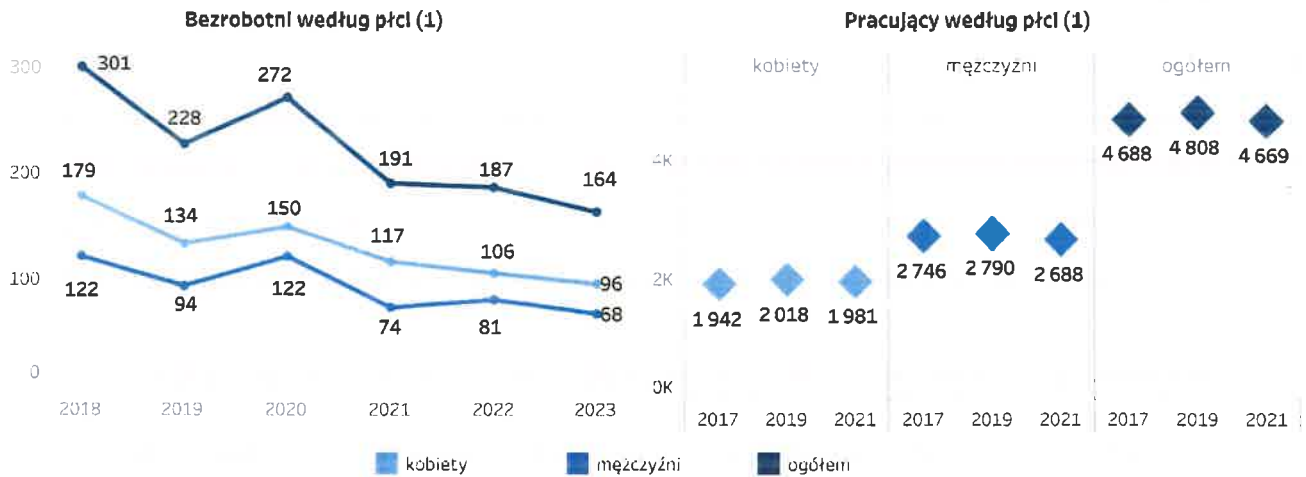
¹² Dotyczy pracujących w przedsiębiorstwach zatrudniających co najmniej 10 osób. Dane nie obejmują pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w fundacjach, stowarzyszeniach i innych organizacjach społecznych.

¹³ Dane nie uwzględniają pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

¹⁴ Dane nie uwzględniają przepływow poniżej 3 osób.

¹⁵ Brak danych dla gmin.

RYNEK PRACY

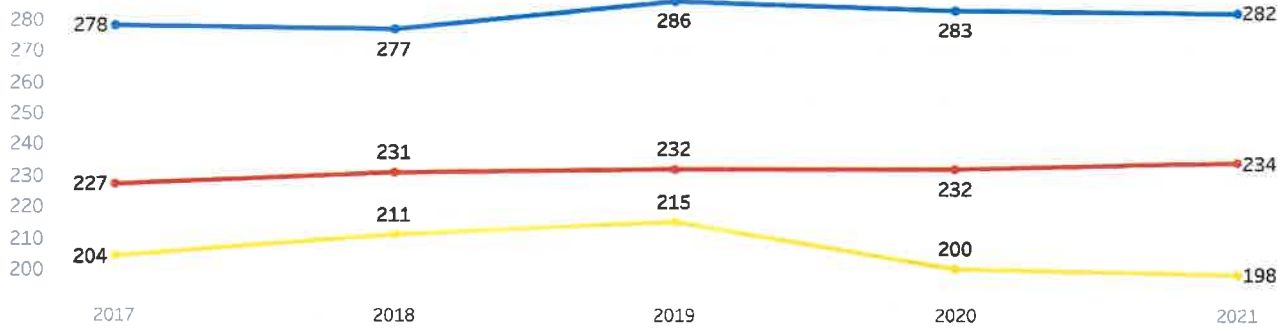
źródło danych:

¹ GUS BDL

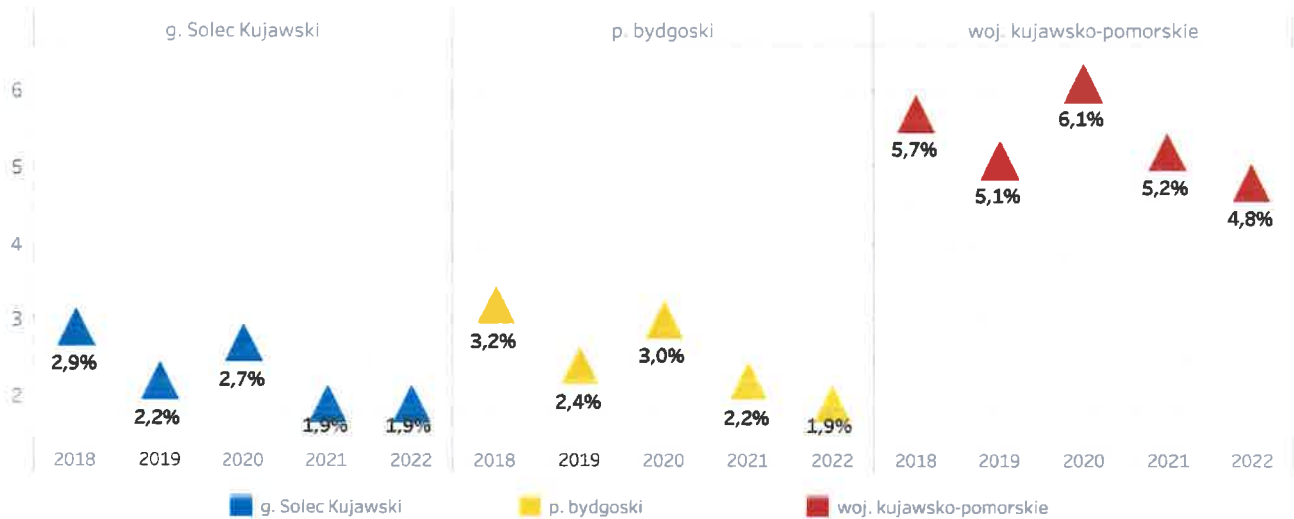
² PUP w Bydgoszczy

RYNEK PRACY

Pracujący na 1 000 mieszkańców (1)

Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (1)

Źródło danych:

¹ GUS BDL

System zarządzania gminą i finanse samorządowe

Działalność Urzędu Miejskiego w Solcu Kujawskim określa statut (Uchwała Nr LIII/419/18 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim z dnia 14 listopada 2018 r.) oraz regulamin organizacyjny (Zarządzenie Nr V/31/23 Burmistrza Solca Kujawskiego z dnia 1 marca 2023 r.). W skład Urzędu wchodzi następujące wydziały:

- Wydział Budżetu i Finansów,
- Wydział Organizacji,
- Wydział Gospodarki Mieniem,
- Wydział Spraw Obywatelskich,
- Wydział Inwestycji i Planowania Przestrzennego,
- Wydział Utrzymania Miasta.

Do jednostek pomocniczych gminy zalicza się:

- Sołectwo Otorowo-Makowiska,
- Osiedle Robotnicze,
- Sołectwo Chrośna,
- Osiedle Rudy,
- Sołectwo Kujawska,
- Osiedle Staromiejskie,
- Sołectwo Przytubie,
- Osiedle Toruńskie.
- Osiedle Leśne,

W strukturze urzędu funkcjonuje Biuro Informatyzacji i Rozwoju Systemów Informatycznych, które odpowiada za rozwój systemu e-usług, bezpieczeństwo informatyczne, obsługę techniczną e-sesji itd. Gmina Solec Kujawski korzysta z transmisji obrad samorządu eSesja.tv.

Gmina Solec Kujawski realizuje strategie i programy, takie jak m.in.:

- Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Solec Kujawski na lata 2020 – 2027,
- Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Solec Kujawski na lata 2017-2032,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Solec Kujawski do roku 2030,
- Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Solec Kujawski na lata 2022-2025,
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia gminy Solec Kujawski w energię elektryczną, ciepło i gaz,
- Plan Gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Solec Kujawski.

Ponadto gmina posiadała Gminny Program Rewitalizacji na lata 2016 – 2023, którego celem było wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego. GPR był kontynuacją Lokalnego Programu Rewitalizacji Solca Kujawskiego na lata 2010-2015. W ramach GPR zaplanowano 18 projektów rewitalizacyjnych, wśród których znalazły się przedsięwzięcia, takie jak m.in.: adaptacja

budynku nr 4 przy Placu Jana Pawła II (Dom Dobrych Praktyk), utworzenie świetlicy środowiskowej w zrewitalizowanym budynku przy ul. Tadeusza Kościuszki 12, projekt Aktywni 60+.

W latach 2018-2022 zarówno dochody jak i wydatki gminy uległy zwiększeniu – kolejno o 27,3% i 31,4%. W analizowanym okresie dochody gminy zawsze przewyższały wydatki, co świadczy o zrównoważonym budżecie. Dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca także wzrosły, wynosząc 6 530 zł w 2022 r. Wśród źródeł dochodów gminy dominują dochody własne – w 2022 r. stanowiły 62,3% wszystkich dochodów.

Głównym źródłem dochodów własnych gminy był podatek dochodowy od osób fizycznych wynoszący 21,95 mln zł w 2022 r. Na drugim miejscu znalazł się podatek od nieruchomości (15,98 mln zł), a na trzecim dochody z majątku (7,30 mln zł). Największe wydatki gmina ponosiła w kategorii oświata i wychowanie (36,30 mln zł w 2022 r.), rodzina (13,43 mln zł) oraz gospodarka komunalna (9,53 mln zł).

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach gminy ogółem utrzymywał się na stosunkowo wysokim poziomie i wzrósł w ostatnich latach o 2,8 pp. W 2022 r. udział ten wyniósł 17,1%.

Podczas analizy zwrócono również uwagę na wskaźniki finansowe opracowane przez Ministerstwo Finansów:

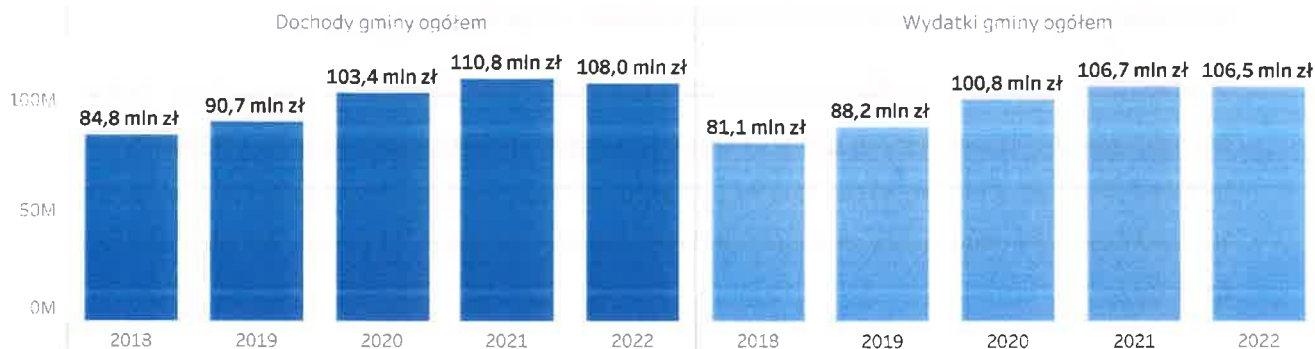
- a) Wskaźnik WB3 — pokazuje udział nadwyżki operacyjnej w dochodach bieżących. W 2021 r. wyniósł 11,0% - nadwyżka ta wskazuje na możliwość jednostki do spłaty zobowiązań finansowych, w tym wydatków inwestycyjnych.
- b) Wskaźnik WB5 — dotyczy obciążenia wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia. W latach 2019-2021 utrzymywał się na umiarkowanym poziomie, wynosząc 36,6% w 2021 r.
- c) Wskaźnik WB7 (samofinansowania) — wskazuje na stopień, w jakim gmina jest w stanie realizować inwestycje środkami własnymi. W latach 2019-2021 jego wartość dla gminy była wysoka, wynosząc 121,1% w 2021 r. Tak wysoki wskaźnik może świadczyć o niskim poziomie realizowanych inwestycji względem możliwości finansowych.
- d) Wskaźnik WZ5 — pokazuje obciążenie dochodów bieżących obsługą zadłużenia. W badanym okresie utrzymywał się na stosunkowo niskim poziomie, wynosząc 7,6% w 2021 r.
- e) Biorąc pod uwagę wskaźnik G¹⁶ w latach 2019-2023 był on zawsze wyższy dla Gminy Solec Kujawski niż wskaźnik dla Polski ogółem. Jednakże nie przekraczał 150% wskaźnika dla kraju.

¹⁶ Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wskaźnik G dla każdej gminy oblicza się dzieląc kwotę dochodów podatkowych (np. z podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego, od środków transportowych, od czynności cywilnoprawnych, wpływy z CIT i PIT) za rok poprzedzający rok bazowy przez liczbę mieszkańców gminy.

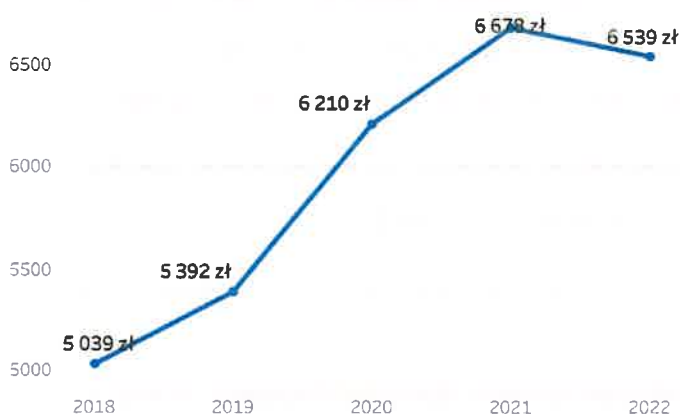
Wskaźnik G decyduje m.in. o tym, czy dany samorząd wpłaca do budżetu państwa środki na część równoważącą subwencji ogólnej, czy korzysta z tej pomocy. Jeżeli przekracza on 150% średniego dochodu podatkowego wszystkich gmin w Polsce (Gg) jednostka musi oddać część swojego dochodu, jeżeli jest niższy – korzysta z tzw. janosikowego.

FINANSE SAMORZĄDOWE

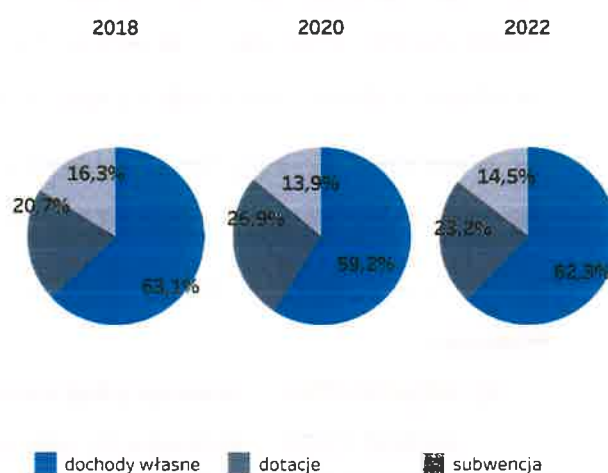
Budżet gminy (1)

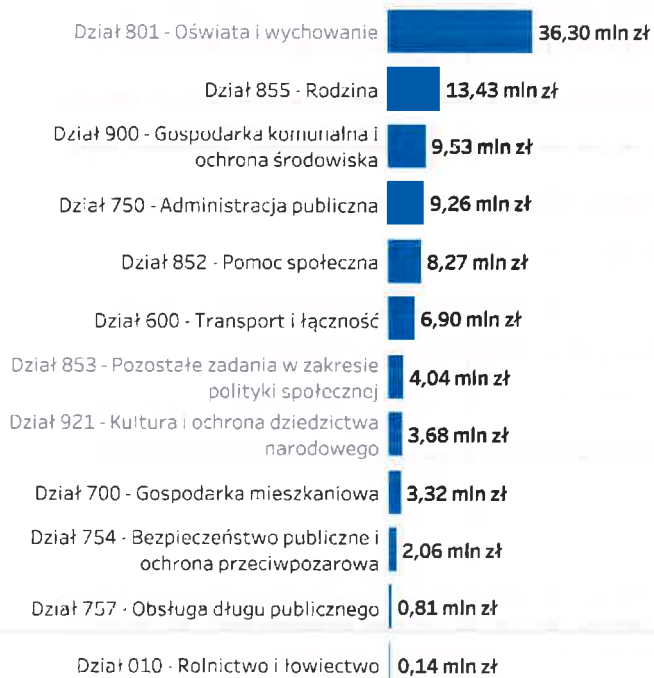
Dochody gminy na 1 mieszkańca (1)

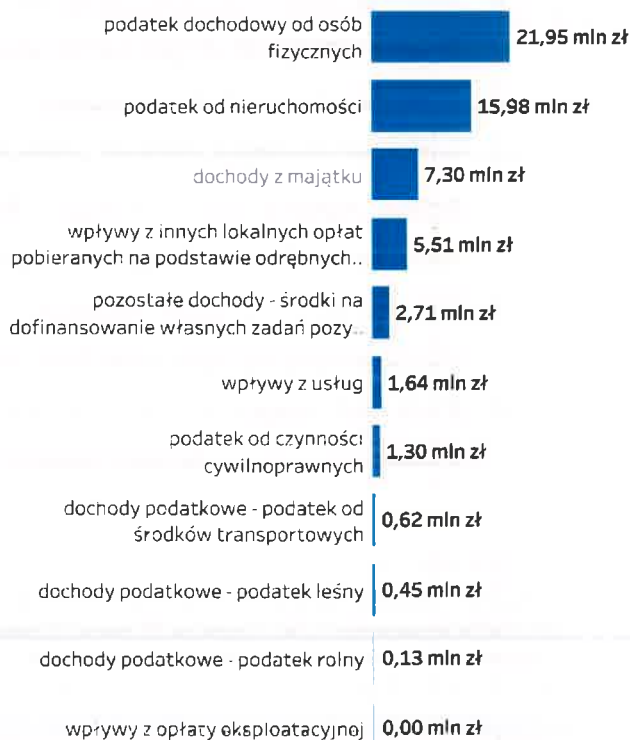
Źródła dochodów gminy (1)

Główne wydatki gminy w 2022 r. (1)

Główne źródła dochodów gminy w 2022 r. (1)

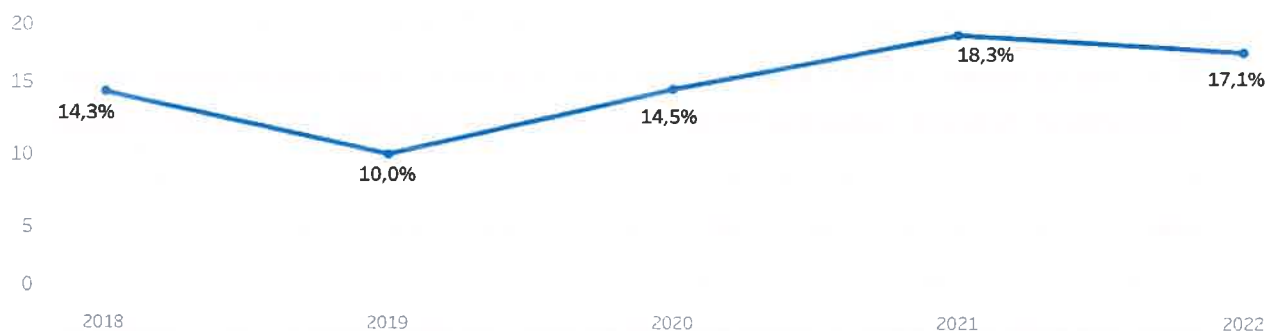

źródło danych:

1 - GUS BDL

FINANSE SAMORZĄDOWE

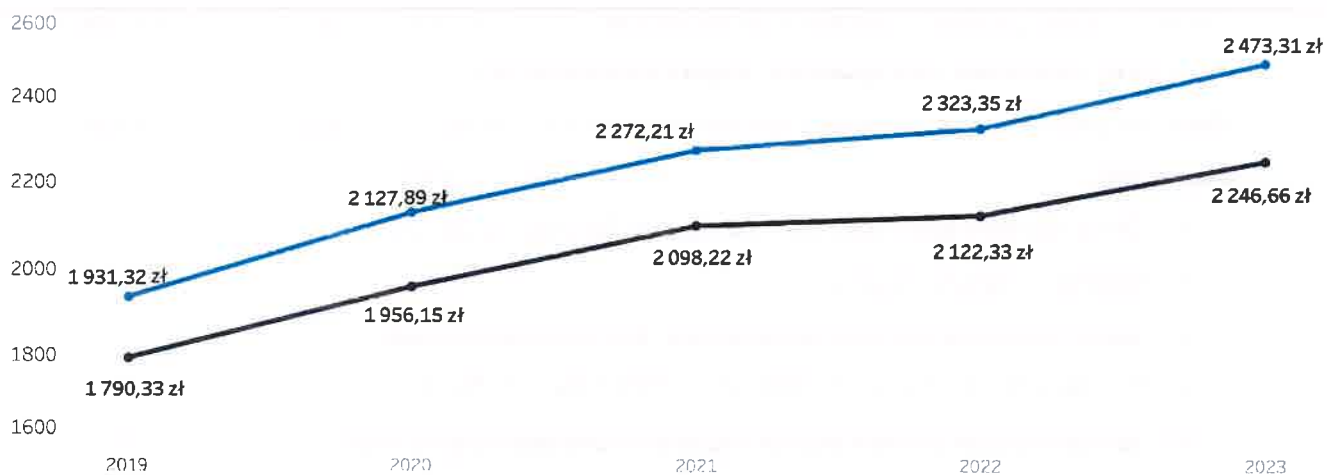
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem (1)

Wskaźniki oceny finansowej gminy (2)

Wartość wskaźnika G (2)

■ g. Solec Kujawski

■ Polska

źródło danych:

1 - GUS BDL

2 - Ministerstwo Finansów

Środowisko i infrastruktura techniczna

Pod względem geograficznym gmina położona jest w mezoregionie Kotliny Toruńskiej. Lesistość gminy jest szczególnie wysoka – w 2022 r. wynosiła 74,2%, znacznie więcej niż w powiecie bydgoskim (40,7%) i województwie kujawsko-pomorskim (23,5%). Lasy stanowiące naturalne bogactwo przyrodnicze gminy są fragmentem Puszczy Bydgoskiej, dużego kompleksu leśnego położonego pomiędzy Bydgoszczą i Toruniem. Ze względu na słabą jakość gleby piaszczyste na terenie gminy dominują siedliska borowe, w których drzewostanie przeważa sosna.

Zarząd nad większością lasów w gminie sprawuje Nadleśnictwo Solec Kujawski, które zajmuje się również upowszechnianiem edukacji leśnej i promocją okolicznych lasów. Występowanie kompleksów leśnych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów inwestycyjnych gminy Solec Kujawski sprzyja wykorzystaniu ich dla potrzeb turystyki i wypoczynku. Pod względem przyrodniczym na terenie gminy Solec Kujawski oprócz licznych obiektów podlegających ochronie, atrakcyjnych przyrodniczo, znajdują się inne miejsca do aktywnego spędzania czasu przez turystów m.in. miejsca postoju pojazdów z infrastrukturą istniejącą, ścieżka dydaktyczna „Ku źródłiskom”, która jest jedną z najliczniej odwiedzanych na terenie tego kompleksu leśnego. Elementem współtowarzyszącym jest wiata edukacyjna, która służy nie tylko podczas zajęć edukacyjnych organizowanych przez nadleśnictwo, ale istnieje również możliwość rezerwacji wiaty na cele prywatne (dla osób fizycznych) czy statutowe (innych podmiotów). Należy tu podkreślić, że turystyka leśna i jej częstotliwość po pandemii COVID-19 widocznie wzrosła. Elementem sprzyjającym rozwojowi funkcji społecznych i turystycznych lasów może być rozbudowa infrastruktury w postaci ścieżek i tras pieszych i rowerowych, przy czym konieczne jest uwzględnienie walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz odpowiednie skanalizowanie ruchu turystycznego tak, aby ograniczyć jego ewentualny negatywny wpływ na środowisko. Ważna tutaj jest również rewitalizacja bazy już istniejącej i przywracanie do życia elementów wymagających renowacji (m.in.: szlaki turystyczne, trasy rowerowe, obszary rekreacyjne itp.).

Blisko 70% powierzchni gminy objęte jest ochroną przyrodniczą. Wśród form ochrony na terenie gminy znajduje się:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej,
- Rezerwat Przyrody „Łązyn”,
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Solecka Dolina Wisły,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Dybowska Dolina Wisły,
- użytki ekologiczne,
- pomniki przyrody.

Od 2021 r. na terenie gminy na ul. Gen. Roweckiego znajduje się stacja pomiarowa GIOŚ¹⁷. Według Rocznej oceny jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim za 2022 r., w Gminie Solec Kujawski w latach 2021-2022 nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych polskich norm stężeń pyłu PM10 – biorąc pod uwagę normy WHO dotyczące średniorocznego stężenia PM10 (15 µg/m³) jakość powietrza na terenie gminy nie była zadowalająca.

Tabela 9 Odnotowane stężenia PM10 w latach 2021-2022

Rok	Stężenie średnioroczne [µg/m ³] (norma 40 µg/m ³)	Liczba dni ze stężeniem dobowym pyłu zawieszonego PM10 wyższym od 50 µg/m ³ (dopuszczalne 35 dni)
2022	24	31
2021	25	30

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim za lata 2021-2022.

Stacja mierzy także poziom stężenia pyłów PM2,5. W Polsce nie ustalono norm stężenia rocznego pyłu PM2,5 – WHO rekomenduje 5 µg/m³. Biorąc pod uwagę taką normę, została ona przekroczona zarówno w 2021 r. jak i 2022 r.

Tabela 10 Odnotowane stężenia PM2,5 w latach 2021-2022

Rok	Średnioroczne stężenie PM2,5 (µg/m ³)
2022	19
2021	21

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim za lata 2021-2022.

Wśród głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy wymienić należy tzw. niską emisję pochodzącą z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych, emisję z zakładów przemysłowych oraz emisję pochodzącą z terenu Bydgoszczy, wynikającą z zachodnich wiatrów (przeważających na terenie gminy).

Teren gminy objęty jest *Programem ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu dla strefy kujawsko-pomorskiej* (uchwała nr LIX/804/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego). Program ma na celu zmniejszyć ilość emitowanych zanieczyszczeń powietrza poprzez m.in.: obniżenie emisji z indywidualnego ogrzewania budynków, emisji komunikacyjnej, edukację ekologiczną.

Usługi ciepłownicze dla Gminy Solec Kujawski świadczy Komunalne Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bydgoszczy – w gminie funkcjonuje Ciepłownia Solec Kujawski. Ciepło wytwarzane jest w kotłowni gazowej oraz ciepłowni węglowej opalanej miałem. Do największych odbiorców ciepła zalicza się Spółdzielnia Mieszkaniowa „Transportowiec”, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Młodzieżowa Spółdzielnia Mieszkaniowa oraz wspólnoty mieszkaniowe.

¹⁷ Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Zaopatrzeniem i rozprowadzaniem wody oraz odprowadzaniem ścieków zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Solcu Kujawskim. Łączna długość sieci wodociągowej na terenie gminy wyniosła 114,6 km w 2022 r. Głównym ujęciem wody dla gminy jest ujęcie w Przyłubiu, na którym eksploatowane jest 5 studni głębinowych. Drugim ujęciem jest ujęcie w Chrośnej, na której eksploatowana jest jedna studnia głębinowa, a trzecim ujęcie w Rudach, gdzie także funkcjonuje jedna studnia głębinowa. Z sieci wodociągowej na terenie gminy w 2022 r. korzystało 90,3% mieszkańców, co było wskaźnikiem nieco niższym od tego notowanego dla powiatu bydgoskiego (92,5%) i województwa kujawsko-pomorskiego (95,6%).

W 2022 r. na terenie gminy znajdowało się 79,7 km sieci kanalizacyjnej, która obejmowała miejscowości takie jak Solec Kujawski, Otorowo i Makowiska. Ścieki z tych miejscowości przesyłane są do oczyszczalni ścieków „Kapuściska” w Bydgoszczy. Z sieci kanalizacyjnej w 2022 r. korzystało łącznie 84,0% mieszkańców – na terenie miasta odsetek ten wyniósł 87,8%, natomiast dla obszaru wiejskiego było to 30,8%.

Sieć gazowa na terenie gminy obsługiwana jest przez Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. Długość czynnej sieci ogółem w 2022 r. wyniosła 90,3 km – o 18,2% więcej niż w 2018 r. W tym czasie wzrosła także liczba czynnych przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (o 16,8%).

Według danych Urzędu Regulacji Energetyki na terenie gminy funkcjonuje jedna instalacja OZE produkująca energię z wiatru o mocy 1,70 MW. Należy jednak podkreślić, że dane publikowane przez URE nie uwzględniają mikroinstalacji (o mocy mniejszej niż 50 kW) i instalacji prosumenckich.

Gmina Solec Kujawski znajduje się na obszarze o stosunkowo korzystnych warunkach do rozwoju energetyki wiatrowej. W przyszłości możliwe jest wydobycie złóż wód geotermalnych z głębokości około 3,7 km – dotychczas wody geotermalne na terenie gminy nie były nigdy wydobywane¹⁸.

Podmiotem zajmującym się odbiorem odpadów komunalnych z terenu gminy jest Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Solcu Kujawskim. Zebrane odpady przekazywane są do kilku instalacji unieszkodliwiania odpadów w Bydgoszczy i Grodzisku Mazowieckim. W 2022 r. zebrano 7 412,6 t odpadów, z czego 5 892,1 t pochodziło z gospodarstw domowych. W okresie 2018-2022 liczba zebranych odpadów ogółem wzrosła o 16,5%. W 2022 r. na jednego mieszkańca przypadało 189,9 kg zmieszanych odpadów – to prawie tyle samo co w powiecie bydgoskim (189,6 kg) i nieco więcej niż w województwie kujawsko-pomorskim (179,4 kg).

¹⁸ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Solec Kujawski do 2030

Odsetek odpadów zebranych selektywnie w stosunku do ogółu odpadów z gospodarstw domowych był dość wysoki i wyniósł 46,8% w 2022 r. – podobnie co w powiecie i województwie, w których odsetek ten osiągnął kolejno 48,4% i 39,6%.

Transport

Gmina Solec Kujawski cechuje się korzystnym położeniem geograficznym – pomiędzy Bydgoszczą a Toruniem, będącymi stolicami województwa. Część gminy przecina droga krajowa nr 10 relacji Warszawa-Szczecin, która docelowo ma zostać przekształcona w drogę ekspresową. Przez gminę przebiegają dwie drogi wojewódzkie: nr 249 Solec Kujawski-Czarnowo i nr 394 Przytubie-Otorowo. W odległości około 25 km od granic gminy znajduje się wjazd na autostradę A1, a w odległości około 10 km wjazd na drogę krajową nr 25 Bobolice-Oleśnica. Połączenia autobusowe z Bydgoszczą zapewnia PKS w Bydgoszczy Sp. z o.o. W gminie brakuje autobusów kursujących m.in.: do Torunia i Inowrocławia.

Ponadto przez gminę przebiega linia kolejowa nr 18 relacji Kutno-Piła, która niedawno została zmodernizowana. W gminie zlokalizowane są dwa przystanki kolejowe: Solec Kujawski i Przytubie. Na stacji Solec Kujawski średnia dobową wymiana pasażerska wyniosła 1 700 osób w 2022 r., co było najwyższą średnią odnotowaną w latach 2018-2022.

Tabela 11 Wymiana pasażerska na stacjach kolejowych w Gminie Solec Kujawski w latach 2018-2022

Rok	Nazwa stacji	Średnia dobową wymiana pasażerska	Średnia dobową liczba zatrzymań	Średnia liczba pasażerów na 1 zatrzymanie
2022	Solec Kujawski	1 700	65	25
2021	Solec Kujawski	1 200	55	20
2020	Solec Kujawski	1 000	59	20
2019	Solec Kujawski	1 400	64	20
2018	Solec Kujawski	1 200	-	-
2022	Przytubie	20 - 49	21	od 0 do 2
2021	Przytubie	20 - 49	20	od 0 do 2
2020	Przytubie	20 - 49	28	od 0 do 2
2019	Przytubie	20 - 49	30	1
2018	Przytubie	20 - 49	-	-

Źródło: dane.utk.gov.pl.

Na odcinku Bydgoszcz-Solec Kujawski-Toruń w dniu roboczym kursują 22 pary pociągów regionalnych obsługiwanych przez Polregio¹⁹. Ponadto przez gminę przejeżdżają pociągi dalekobieżne obsługiwane przez PKP Intercity – połączenia te obejmują miasta takie jak m.in.: Warszawa, Kraków, Katowice, Rzeszów, Gdańsk, Szczecin.

Gmina Solec Kujawski objęta jest Planem Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego. W Gminie Solec Kujawski planowana jest m.in.: budowa mostu lub wiaduktu drogowego na Wiśle, który połączy drogę krajową nr 80 i nr 10, budowa przystanku kolejowego Solec Kujawski Park Przemysłowy oraz budowa parkingów typu P&R.

¹⁹ Stan na marzec 2024 r.

Jedną z szans rozwojowych dla obszaru funkcjonalnego są inwestycje w transport multimodalny cargo, w tym powstanie Platformy Multimodalnej Bydgoszcz-Solec Kujawski oraz Terminala Intermodalnego Bydgoszcz Emilianowo, które razem mają tworzyć Węzeł Logistyczny Bydgoszcz. Planowany węzeł będzie jednym z punktów europejskiej sieci transportowej TENT-T (Korytarz Bałtyk-Adriatyk i Korytarz Morze Północne - Morze Bałtyckie), dzięki czemu Miasto Bydgoszcz ma zostać uznane jako węzeł bazowy sieci TENT-T. Budowa platformy będzie jedną z kluczowych inwestycji wpływających na rozwój województwa kujawsko-pomorskiego²⁰.

Platforma Multimodalna Bydgoszcz-Solec Kujawski ma składać się z terminalu portowego i centrum logistyczno-magazynowego. Platforma opierać się będzie na transporcie wodnym, kolejowym oraz drogowym. Według prognoz Platforma obsługiwać będzie porty morskie w Gdańsku i Gdyni²¹. Przy zachodniej granicy gminy znajdować się będzie Terminal Intermodalny Bydgoszcz-Emilianowo, który ma być ściśle powiązany z Platformą Multimodalną. Terminal obejmie linię kolejową nr 201 relacji Nowa Wieś Wielka-Gdynia Port. Istotne znaczenie będzie mieć modernizacja wspomnianej linii kolejowej. Warto podkreślić, że terminal Bydgoszcz-Emilianowo będzie dostosowany głównie do obsługi Portu Gdynia, a Platforma Multimodalna bardziej do obsługi Portu Gdańsk, dzięki czemu oba obiekty będą wobec siebie komplementarne, a nie konkurencyjne²².

Na rozwój gospodarczy i wzrost konkurencyjności gminy wpłynie także budowa linii kolejowej relacji Trzciniec-Port Lotniczy – Solec Kujawski. Linia połączy obecnie funkcjonujące linie kolejowe nr 18 i 131 z łącznicą do linii 201. W ramach tej linii planowana jest budowa przystanków obsługujących Port Lotniczy Bydgoszcz, Park Przemysłowo Technologiczny Bydgoszcz i Węzeł Logistyczny Bydgoszcz. Budowa linii pozwoli na objęcie komunikacją kolejową obszarów, które generują dużą liczbę miejsc pracy, co wpłynie na dalszy rozwój istniejących terenów inwestycyjnych. Docelowo ma powstać sprawny system komunikacji miejskiej i podmiejskiej, wraz z obsługą połączeń dojazdowych z bardziej oddalonych części województwa (np. Inowrocławia, Chełmży, Nakła)²³.

Według danych GUS, na terenie gminy w 2022 r. zlokalizowanych było 22,9 km ścieżek rowerowych, czyli o blisko 30% więcej niż w 2018 r. Zgodnie z definicją GUS ścieżki rowerowe są drogami przeznaczonymi do ruchu rowerów, niebędące jezdnią (drogą dla samochodów). Długość ścieżek rowerowych w przeliczeniu na 100 km² wyniosła 13,1 km w 2022 r. – nieco mniej niż wskaźnik dla powiatu bydgoskiego (14,0 km), lecz więcej w porównaniu do województwa (8,2 km). Przez gminę

²⁰ Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+.

²¹ Studium wykonalności dla rozwoju Węzła Logistycznego Bydgoszcz poprzez integrację Platformy Multimodalnej Solec Kujawski oraz terminala transportu kombinowanego Bydgoszcz-Emilianowo.

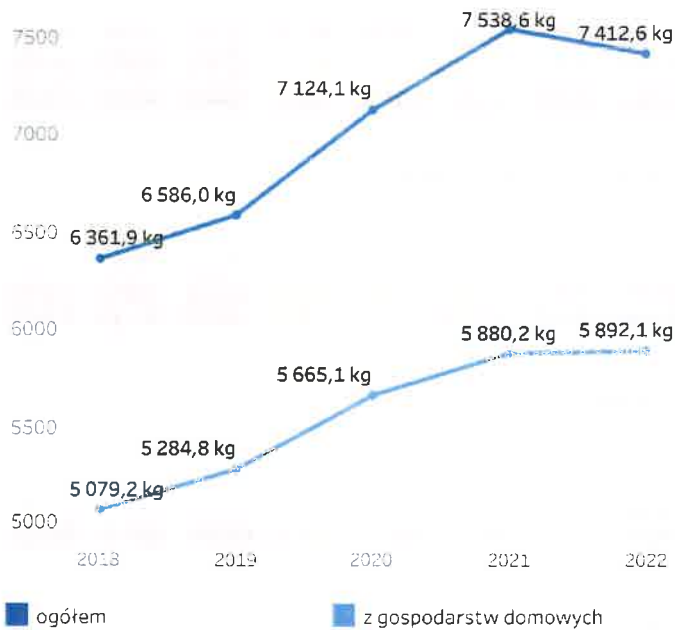
²² Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+.

²³ Jw.

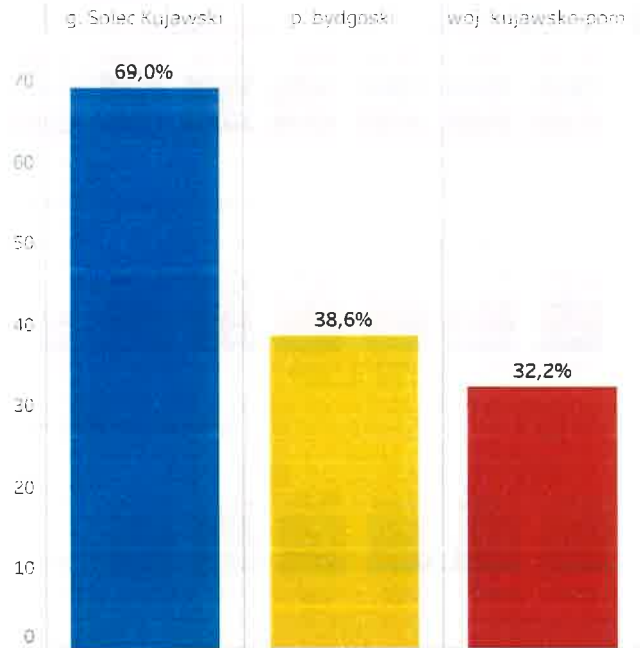
przebiega także Wiślana Trasa Rowerowa – zgodnie z definicją trasa rowerowa jest ciągiem komunikacyjnym przeznaczonym dla rowerów, który może obejmować nie tylko ścieżki rowerowe, ale także pasy rowerowe na jezdniach, ulice o ruchu uspokojonym, drogi gruntowe itp. WTR biegnie wzdłuż brzegów Wisły, łącząc takie miasta jak m.in. Włocławek, Toruń, Bydgoszcz, Grudziądz.

ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA

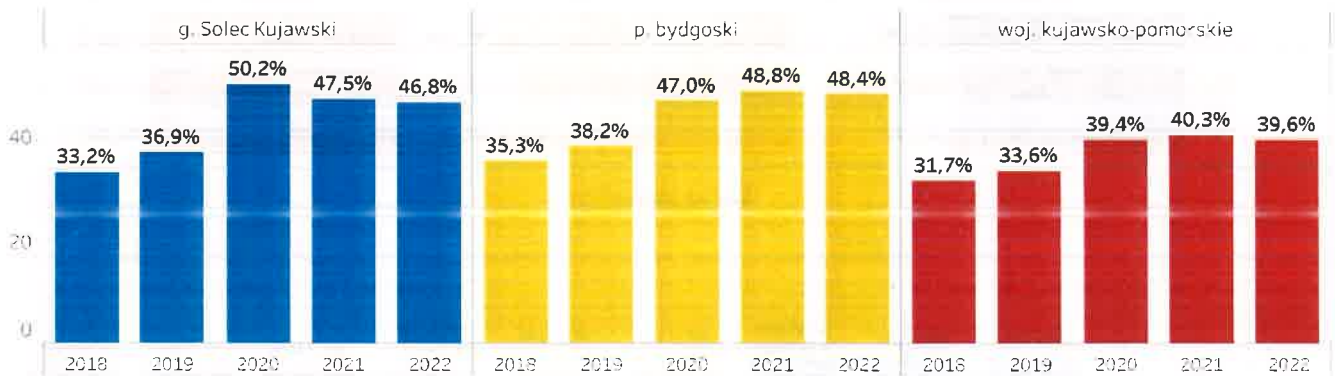
Zmieszane odpady komunalne z gospodarstw domowych na 1 mieszkańca (1)

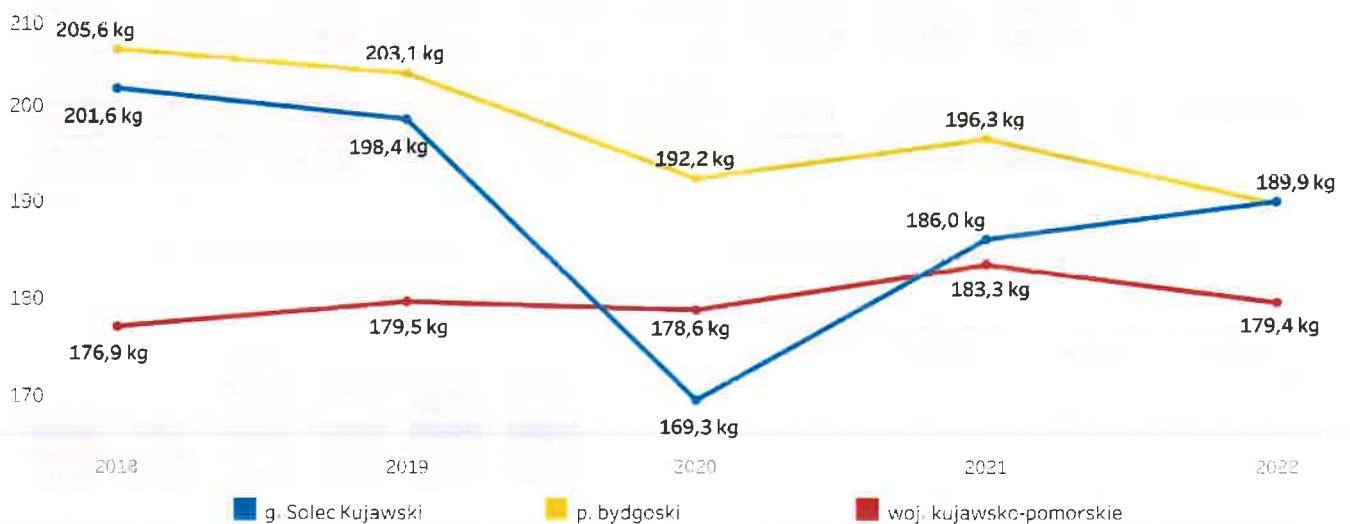
Udział obszarów prawnie chronionych w 2022 r. (1)

Odpady zebrane selektywnie w stosunku do ogółu odpadów z gospodarstw domowych (1)

Zmieszane odpady komunalne z gospodarstw domowych na 1 mieszkańca (1)

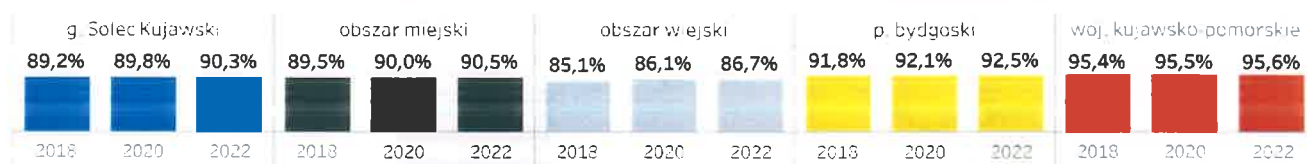

Źródło danych:

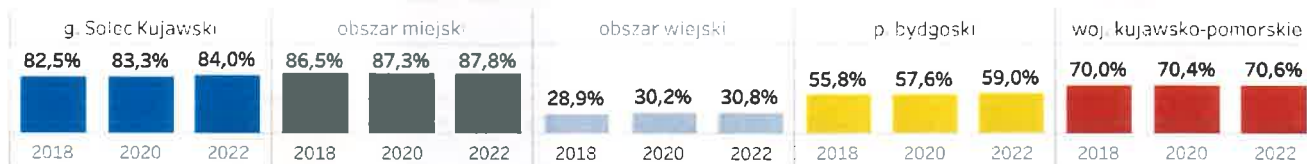
¹ GUS BDL

ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA

Odsetek mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej (1)

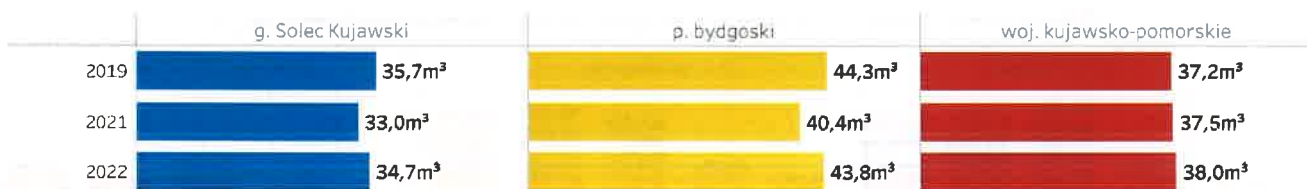
Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej (1)

Odsetek mieszkańców korzystających z sieci gazowej (1)

Zużycie wody z wodociągów na 1 korzystającego (1)

Sieć na 100 km² (1)

Długość dróg rowerowych na terenie gminy (1)

Drogi rowerowe na 100 km² (1)

źródło danych:

¹ GUS BDL

Mieszkalnictwo i zagospodarowanie przestrzenne

Sieć osadnicza na terenie gminy koncentruje się w mieście Solec Kujawski – blisko 94% mieszkańców zamieszkuje obszar miejski. Rozproszenie zabudowy mieszkalnej jest niekorzystne z punktu widzenia wyposażenia gminy w infrastrukturę techniczną. W okresie 2018-2022 liczba mieszkań na terenie Gminy Solec Kujawski wzrosła o 6,5%, do poziomu 6 280. W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców były to 382 mieszkania – dla obszaru miejskiego liczba ta była wyższa (388) niż dla obszaru wiejskiego (302). Wskaźnik dla gminy ogółem był wyższy w porównaniu do powiatu bydgoskiego (342), lecz niższy w stosunku do województwa kujawsko-pomorskiego (396). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na jedną osobę wyniosła 27,8 m² w 2022 r., co było wartością mniejszą niż ta odnotowana w powiecie (34,7 m²) i województwie (28,3 m²).

W latach 2018-2022 do użytku oddano łącznie 342 mieszkania, z czego najwięcej w 2020 r. (100). Liczba mieszkań oddanych w 2022 r. w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wyniosła 4,4, a zatem zdecydowanie mniej niż w powiecie (12,8) i województwie (5,7). Liczba budowanych mieszkań w stosunku do liczby ludności była niska w porównaniu do innych gmin Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego. Najwyższym wskaźnikiem w 2022 r. wyróżniały się: Gmina Osielsko (27,3), Gmina Białe Błota (17,1) oraz Dobrcz (13,3), a zatem gminy o najwyższym, dodatnim saldzie migracji. Rozbudowana oferta mieszkaniowa stanowi jeden z kluczowych czynników przyciągających nowych mieszkańców. Liczba pozwoleń wydanych na budowę domów jednorodzinnych pozostawała na zbliżonym poziomie w okresie 2018-2022 – łącznie w tym czasie wydano 245 pozwoleń.

Główny dokument planistyczny w obszarze przestrzennym stanowi Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Solec Kujawski, którego ostaną zmianą została dokonana uchwałą nr XVI/133/16 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim w dniu 18 marca 2016 r. Dokument zawiera podstawowe zasady na temat polityki przestrzennej gminy. Szczegółowe zasady określone są za pomocą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP) - poziom pokrycia powierzchni gminy planami wyniósł 3,6% w 2022 r. To mniej niż w powiecie (5,4%) i województwie (8,7%). Im wyższe pokrycie powierzchni MPZP tym lepiej, ponieważ wpływa to na kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych oraz zapewnia zachowanie przyjętego ładu przestrzennego. Według stanu na koniec 2022 r. na terenie gminy obowiązywało 28 MPZP. Należy zaznaczyć, że w 2023 r. została opublikowana nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z którą studium zostanie zastąpione planem ogólnym, który ma być podstawą nie tylko do uchwalania planów miejscowych, ale także do wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Plany ogólne trzeba będzie sporządzić do 2025 r.

MIESZKALNICTWO

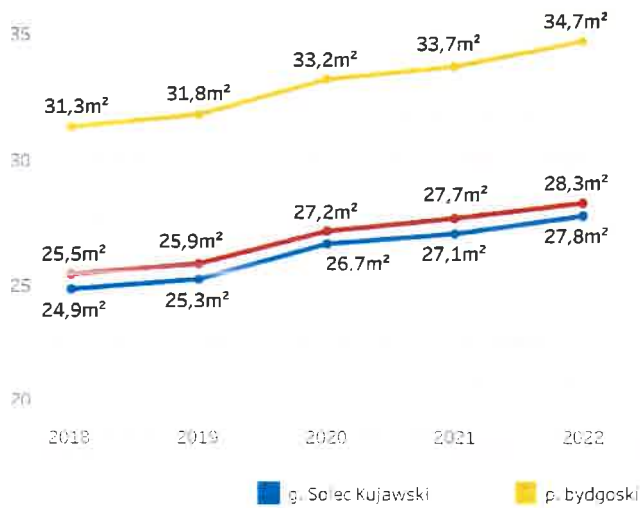
Zasoby mieszkaniowe (1)

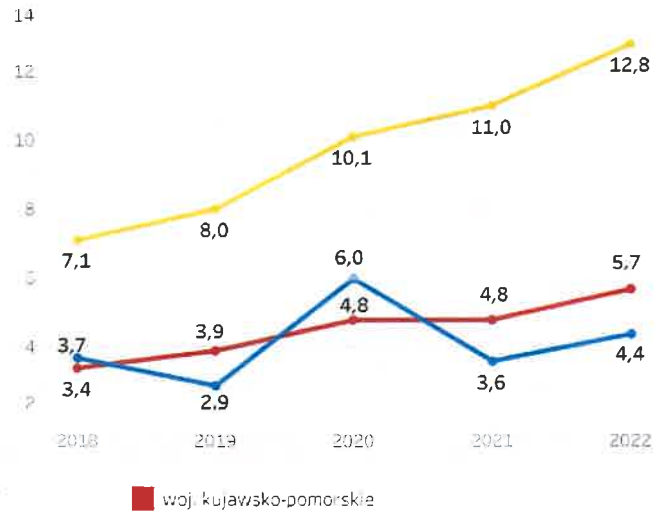
Liczba mieszkań na 1 000 ludności (1)

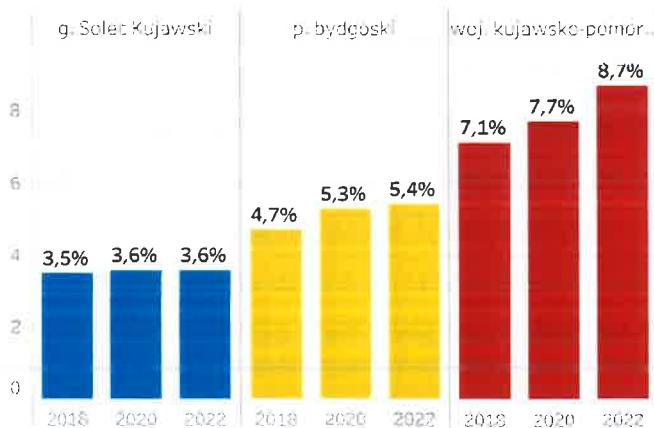
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (1)

Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 mieszkańców (1)

Udział powierzchni objętej MPZP (1)

Liczba wydanych pozwoleń na budowę domów jednorodzinnych (1)

Źródło danych:

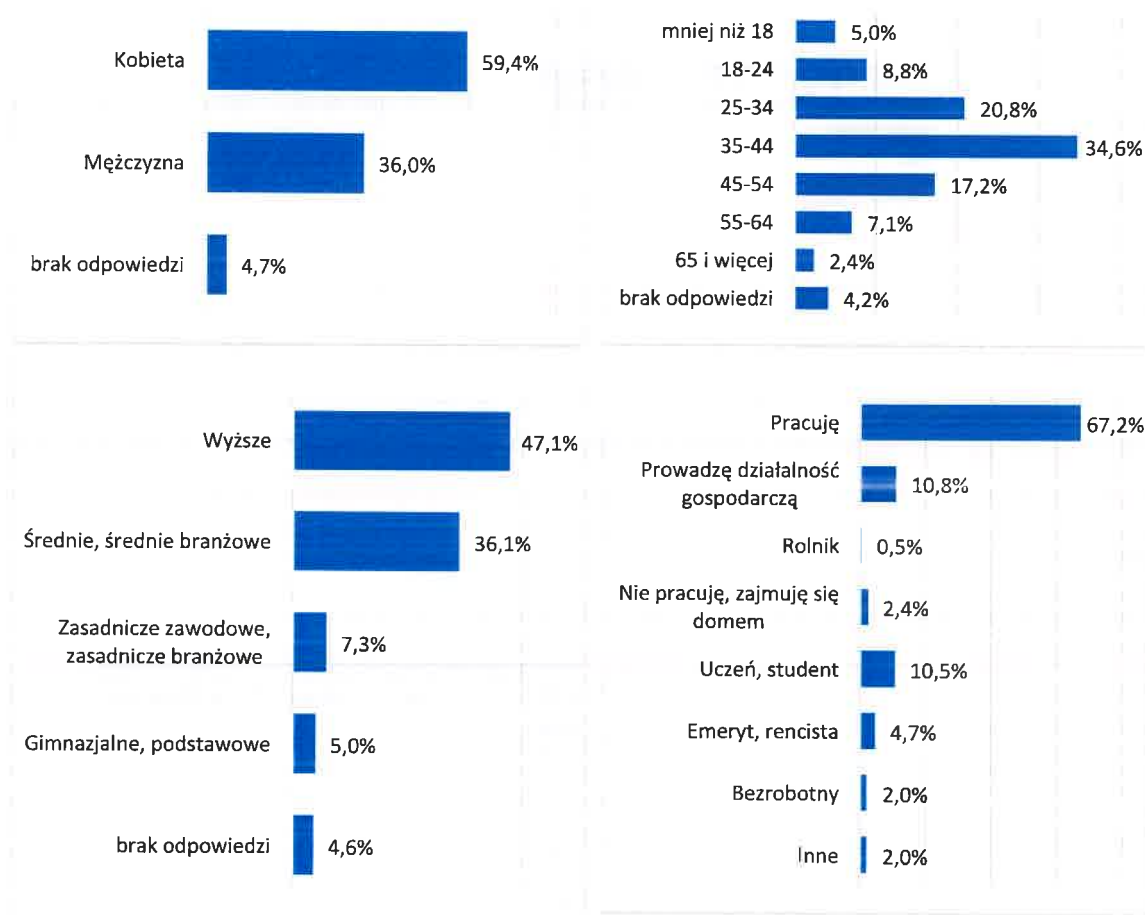
¹ GUS BDL

Wyniki badań ankietowych

W celu zapoznania się z opinią mieszkańców na temat Gminy Solec Kujawski przeprowadzono badanie ankietowe. Strategia jest dokumentem silnie uspołecznionym, dlatego głos mieszkańców jest szczególnie ważny przy planowaniu celów i kierunków rozwoju gminy. Badanie odbyło się w formie ankiety papierowej i elektronicznej w styczniu 2024 r., a udział w nim wzięło 962 respondentów.

Wśród respondentów dominowały kobiety (59,4%) oraz osoby pracujące (67,2%), a około $\frac{1}{3}$ stanowiły osoby w wieku 35-44 lat. Największa część ankietowanych deklarowała posiadanie wykształcenia wyższego (47,1%).

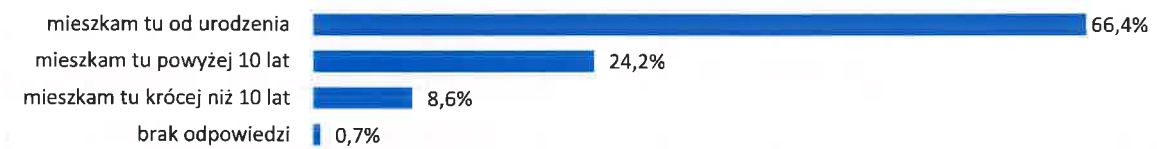
Wykres 1 Podstawowe informacje o ankietowanych – płeć, wiek, wykształcenie i status na rynku pracy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=962.

Większość respondentów zamieszkuje gminę od urodzenia (66,4%). Blisko $\frac{1}{4}$ ankietowanych mieszka w gminie od ponad 10 lat, a tylko 8,6% stanowiły osoby zamieszkujące gminę mniej niż 10 lat.

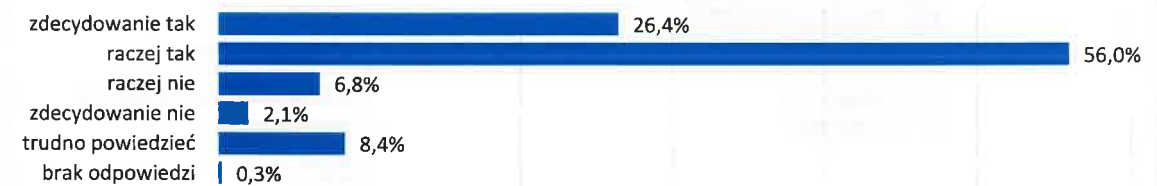
Wykres 2 Od jak dawna zamieszkuje Pani/Pan na terenie Gminy Solec Kujawski?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=962.

Zdecydowana większość respondentów jest zdania, że Gmina Solec Kujawski jest dobrym miejscem do życia – wskazało na to 82,4% z nich. Blisko 9% uważa, że gmina nie jest odpowiednim miejscem do życia – warto podkreślić, że zdecydowanie negatywne zdanie na temat gminy miało jedynie 2,1% respondentów.

Wykres 3 Czy uważa Pani/Pan, że Gmina Solec Kujawski jest dobrym miejscem do życia?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=962.

Mieszkańców zapytano w ankiecie o plany migracyjne w perspektywie najbliższych pięciu lat. Niemal 70% planuje pozostać na terenie gminy, co świadczy o przywiązaniu do swojego miejsca zamieszkania i potwierdza ogólne zadowolenie z gminy jako miejsca do życia. Do Bydgoszczy chce się przenieść 5,4% respondentów. Stosunkowo duży odsetek ankietowanych nie ma sprecyzowanych planów migracyjnych (8,4%).

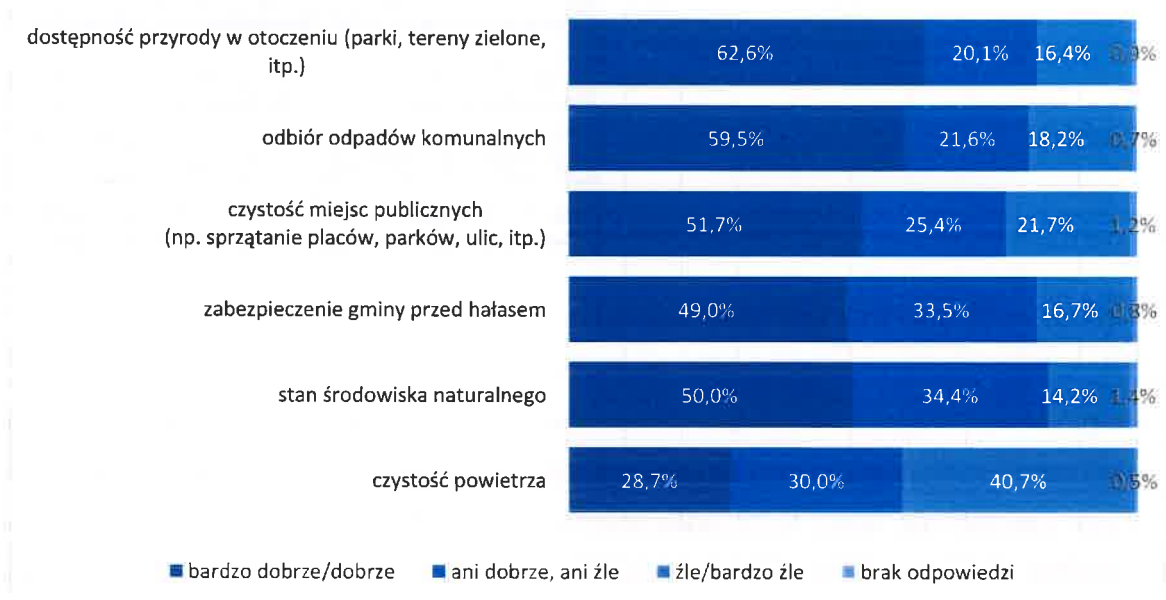
Wykres 4 Gdzie w perspektywie najbliższych 5 lat chciałaby Pani/chciałby Pan mieszkać?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=962.

Respondentów poproszono o ocenę elementów infrastruktury oraz oferty usługowej w miejscu zamieszkania. W pierwszej kolejności spytano o aspekty związane ze środowiskiem naturalnym. Ankietowani mieszkańcy najlepiej ocenili dostępność przyrody w najbliższym otoczeniu (62,6% pozytywnych wskazań). Zdecydowanie najgorzej oceniono czystość powietrza – na złą lub bardzo złą jakość powietrza wskazało blisko 41% respondentów, co pokrywa się z informacjami zawartymi w diagnozie.

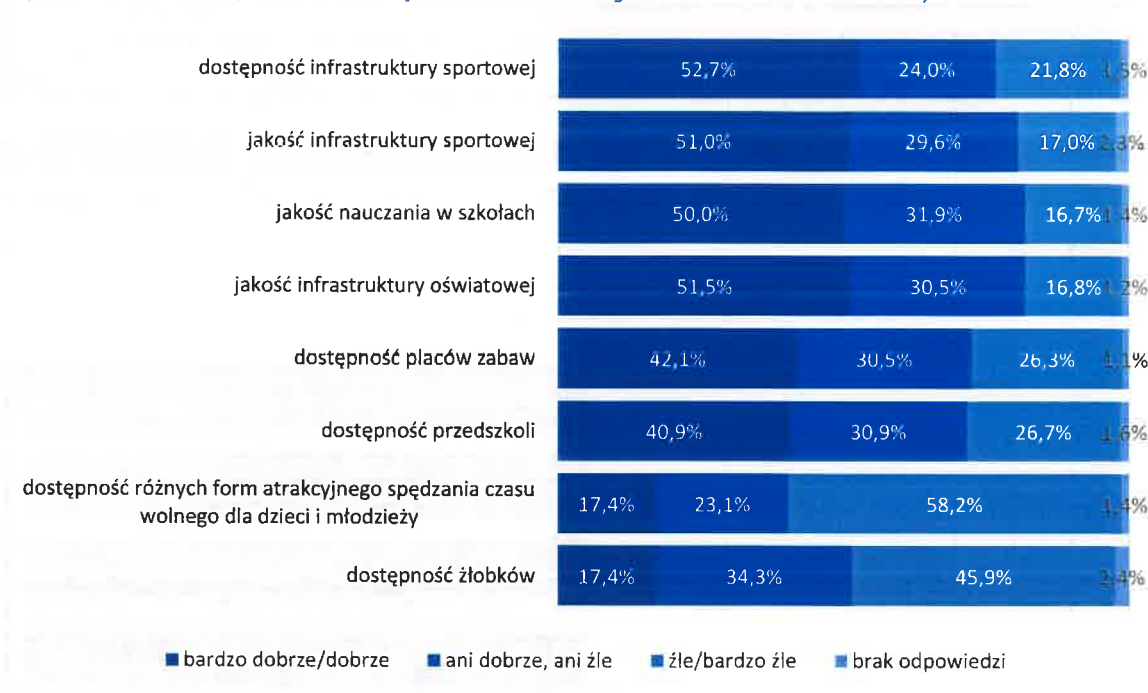
Wykres 5 Jak ocenia Pani/Pan w swoim miejscu zamieszkania stan środowiska naturalnego i usługi z nim związane?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=962.

W obszarze usług skierowanych do dzieci i młodzieży, respondenci najlepiej oceniają dostępność infrastruktury sportowej i jakość infrastruktury oświatowej – kolejno 52,7% i 51,5% pozytywnych wskazań. Ponad połowa respondentów źle oceniła natomiast dostępność różnych form atrakcyjnego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, co wskazuje na występowanie deficytów w ofercie skierowanej do tych grup wiekowych.

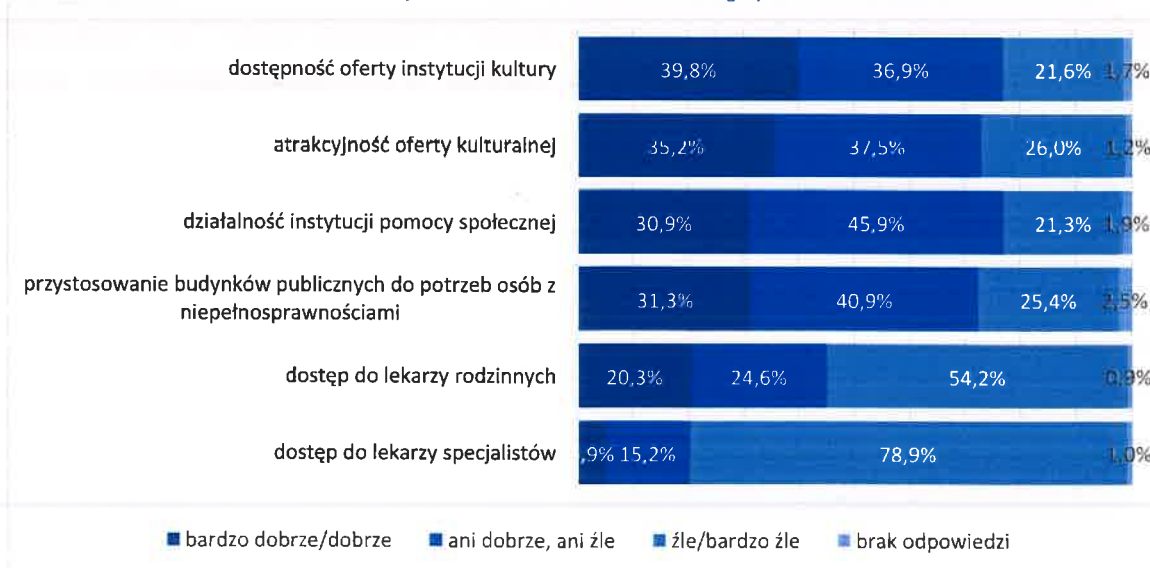
Wykres 6 Jak ocenia Pani/Pan w swoim miejscu zamieszkania usługi skierowane do dzieci i młodzieży?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=962.

Usługi społeczne w gminie są oceniane na przeciętnym poziomie – dominują odpowiedzi typu „ani dobrze, ani źle”. W przypadku usług zdrowotnych, oceny są w znacznej mierze negatywne. Dostęp do lekarzy rodzinnych źle ocenia 54,2% ankietowanych mieszkańców, a dostęp do lekarzy specjalistów niemal 79%. Oznacza to znaczące deficyty w obszarze ochrony zdrowia, co jest szczególnie niepokojące w kontekście postępującego się starzenia społeczności lokalnej – zapotrzebowanie na usługi zdrowotne będzie zatem wzrastać.

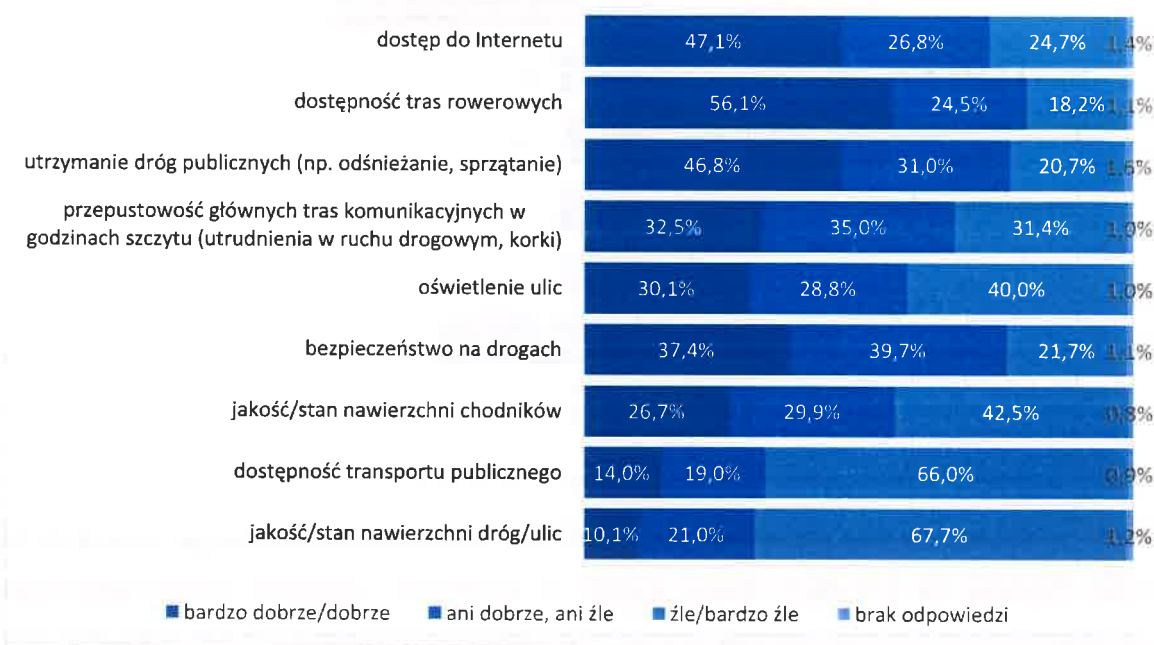
Wykres 7 Jak ocenia Pani/Pan w swoim miejscu zamieszkania świadczone usługi społeczne i zdrowotne?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=962.

W obszarze infrastruktury i komunikacji respondenci najlepiej oceniają dostępność tras rowerowych (56,1% pozytywnych wskazań). Zdecydowanej poprawy wymaga jakość nawierzchni dróg, na co wskazuje 67,7% negatywnych ocen. Istotnym problemem jest także niska dostępność transportu publicznego, co źle lub bardzo źle ocenia 66% ankietowanych.

Wykres 8 Jak ocenia Pani/Pan w swoim miejscu zamieszkania dostęp do komunikacji i stan infrastruktury?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=962.

Respondentów zapytano także o ocenę lokalnego rynku pracy. W większości aspektów z tym związanych przeważały oceny typu „ani dobrze, ani źle”, co wskazuje na przeciętną sytuację na rynku pracy. Wyjątkiem była możliwość znalezienia satysfakcjonującej pracy – źle bądź bardzo źle oceniło to 45,8% badanych mieszkańców.

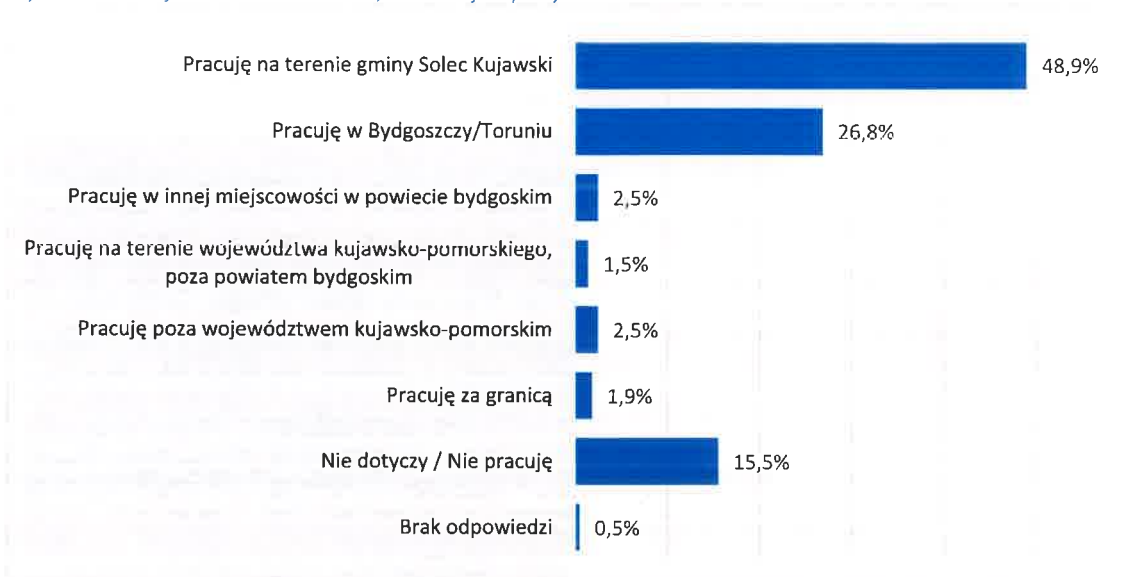
Wykres 9 Jak ocenia Pani/Pan w swoim miejscu zamieszkania rynek pracy?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=962.

Blisko połowa ankietowanych zadeklarowała, że pracuje na terenie gminy, a nieco ponad ¼ pracuje w Bydgoszczy lub Toruniu, ze względu na bliskość tych dwóch miast wojewódzkich.

Wykres 10 Gdzie jest zlokalizowane Pani/Pana miejsce pracy?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=962.

Jedno z pytań ankiety dotyczyło problemów społecznych, które zdaniem mieszkańców dotyczą Gminy Solec Kujawski. Na pierwszym miejscu znalazł się wandalizm i niszczenie mienia publicznego, co wskazało blisko 16% respondentów. Drugim często wskazywanym problemem była niska aktywność społeczna mieszkańców (12,4%), a trzecim zaśmiecanie okolicy (12%). Ankietowani uważają, że istotnym problemem jest również migracja młodych osób do większych ośrodków – m.in. do Bydgoszczy.

Wykres 11 Z poniższego katalogu problemów społecznych, proszę wskazać te, które Pani/Pana zdaniem w istotny sposób dotyczą Gminy Solec Kujawski

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=962.

Zdaniem ankietowanych Gmina Solec Kujawski wyróżnia się na tle regionu przede wszystkim walorami przyrodniczo-krajobrazowymi (32,4% wskazań) oraz infrastrukturą sportowo-turystyczną (24,3%). Najmniej osób wskazało na materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe gminy – kolejno 4,9% i 3,5%. Wśród innych odpowiedzi najczęściej wskazywano na Jurapark oraz Park Przemysłowy.

Wykres 12 Jakie czynniki według Pani/Pana najbardziej wyróżniają Gminę Solec Kujawski na tle regionu?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=962.

Opinie respondentów na temat atrakcyjności turystycznej gminy są podzielone. Blisko 35% uważa, że Gmina Solec Kujawski nie jest atrakcyjna pod tym kątem, natomiast niemal 27% jest odwrotnego zdania. Najwięcej ankietowanych nie ma jednoznacznej opinii na ten temat (37,7%).

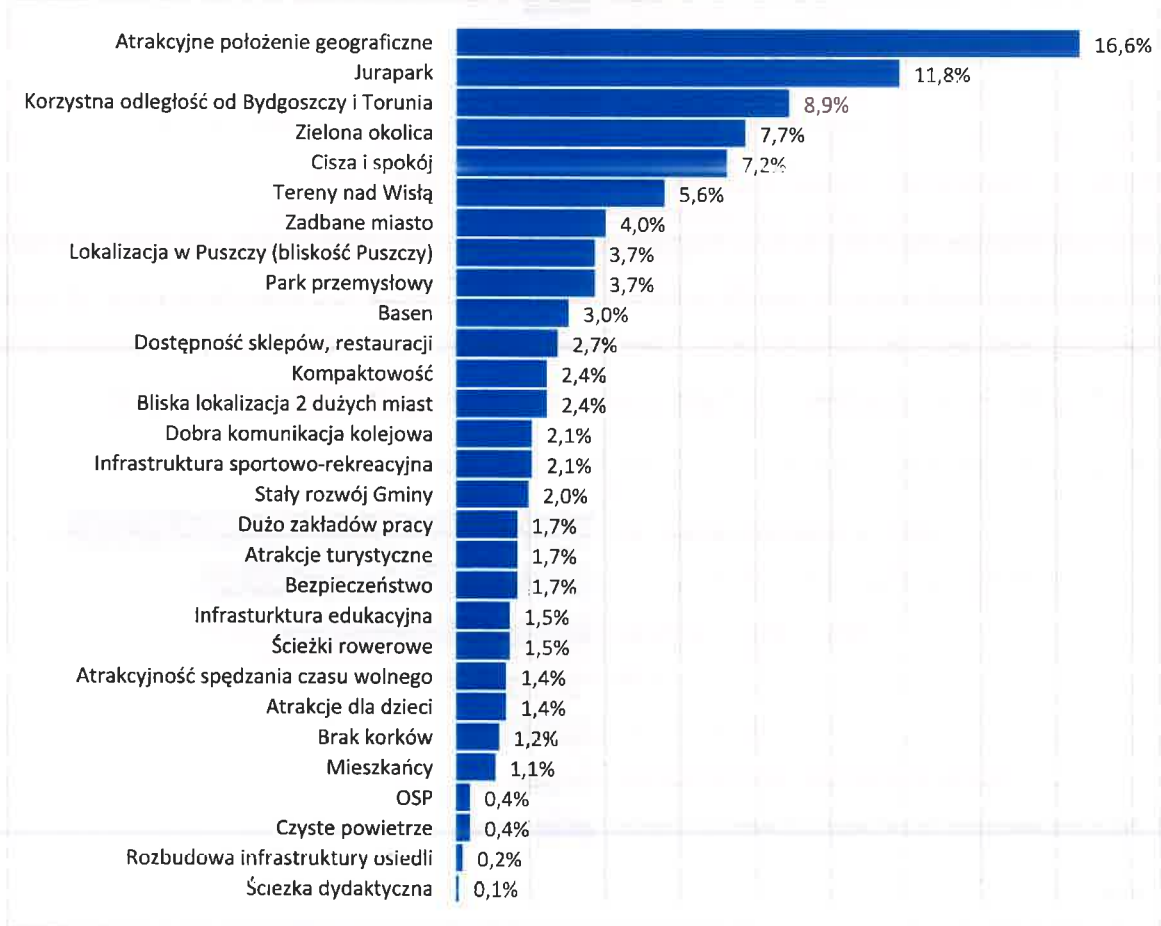
Wykres 13 Czy według Pani/Pana Gmina Solec Kujawski jest atrakcyjna pod kątem turystycznym?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=962.

W kolejnym pytaniu respondenci mieli wskazać co ich zdaniem jest największą zaletą, mocną stroną gminy. Najwięcej ankietowanych (16,6%) uważa, że zaletą Gminy Solec Kujawski jest jej atrakcyjne położenie geograficzne. Niemal 12% uznaje Jurapark za główną zaletę gminy. Blisko 9% wskazuje także na korzystną odległość od Bydgoszczy i Torunia. Wśród zalet gminy znalazły się też te odnoszące się do środowiska naturalnego, czyli zielona okolica, bliskość lasów i tereny nad Wisłą.

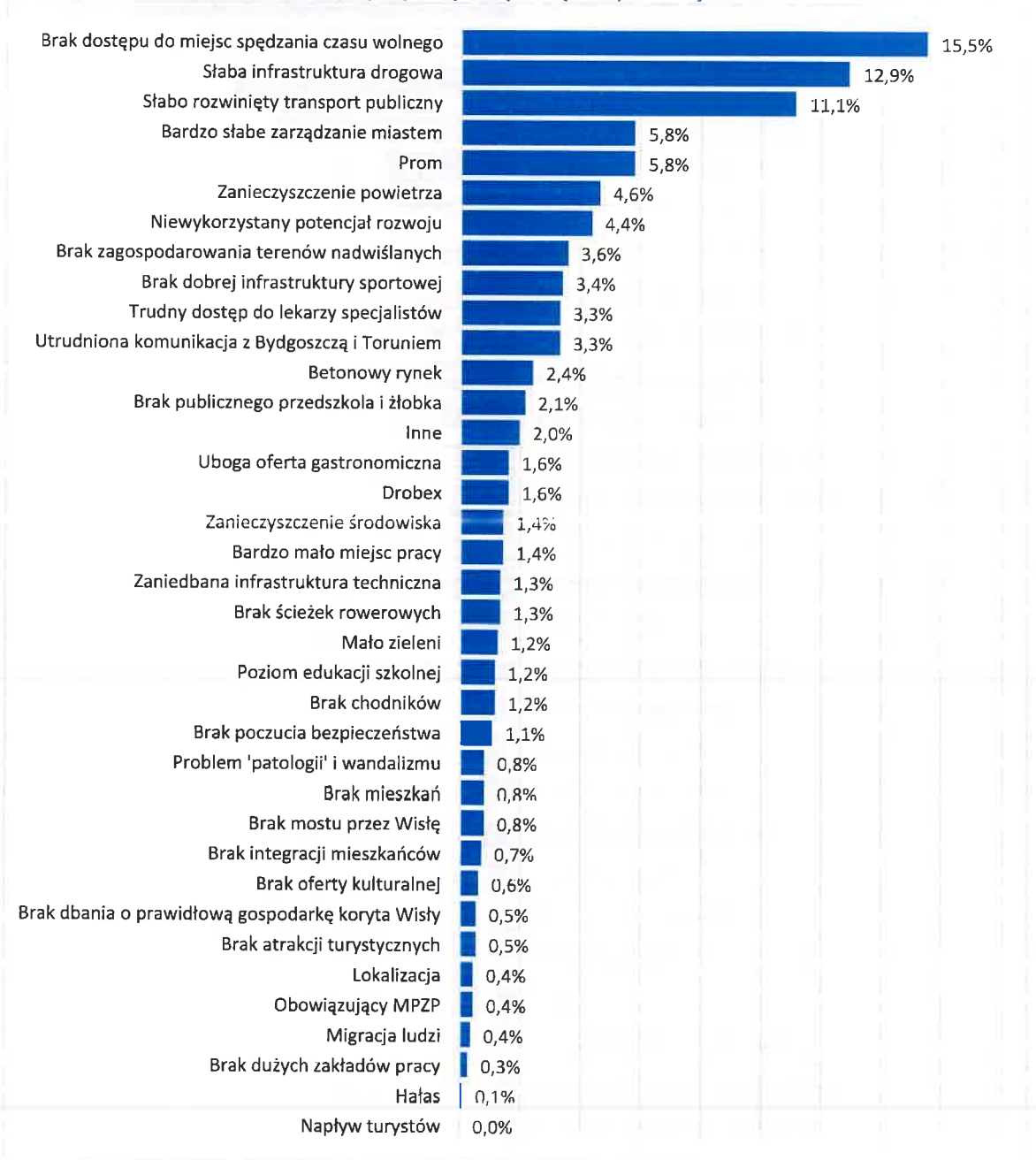
Wykres 14 Co Pana/Pani zdaniem jest największą zaletą, mocną stroną, atutem Gminy Solec Kujawski?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=962.

Ankietowani wskazali także na wady i słabe strony gminy. Ich zdaniem największą wadą jest brak dostępu do miejsc spędzania czasu wolnego, na co wskazało 15,5% respondentów. Na drugim i trzecim miejscu znalazły się kwestie związane z infrastrukturą i komunikacją – słaby stan infrastruktury drogowej (12,9%) oraz niedostatecznie rozwinięty transport publiczny (11,1%), w szczególności podkreślany był brak połączeń autobusowych w weekendy pomiędzy gminą a większymi miastami. Ankietowani często wskazywali, że słabą stroną gminy jest jej zarządzanie oraz inwestycja w prom, który nie zawsze działa.

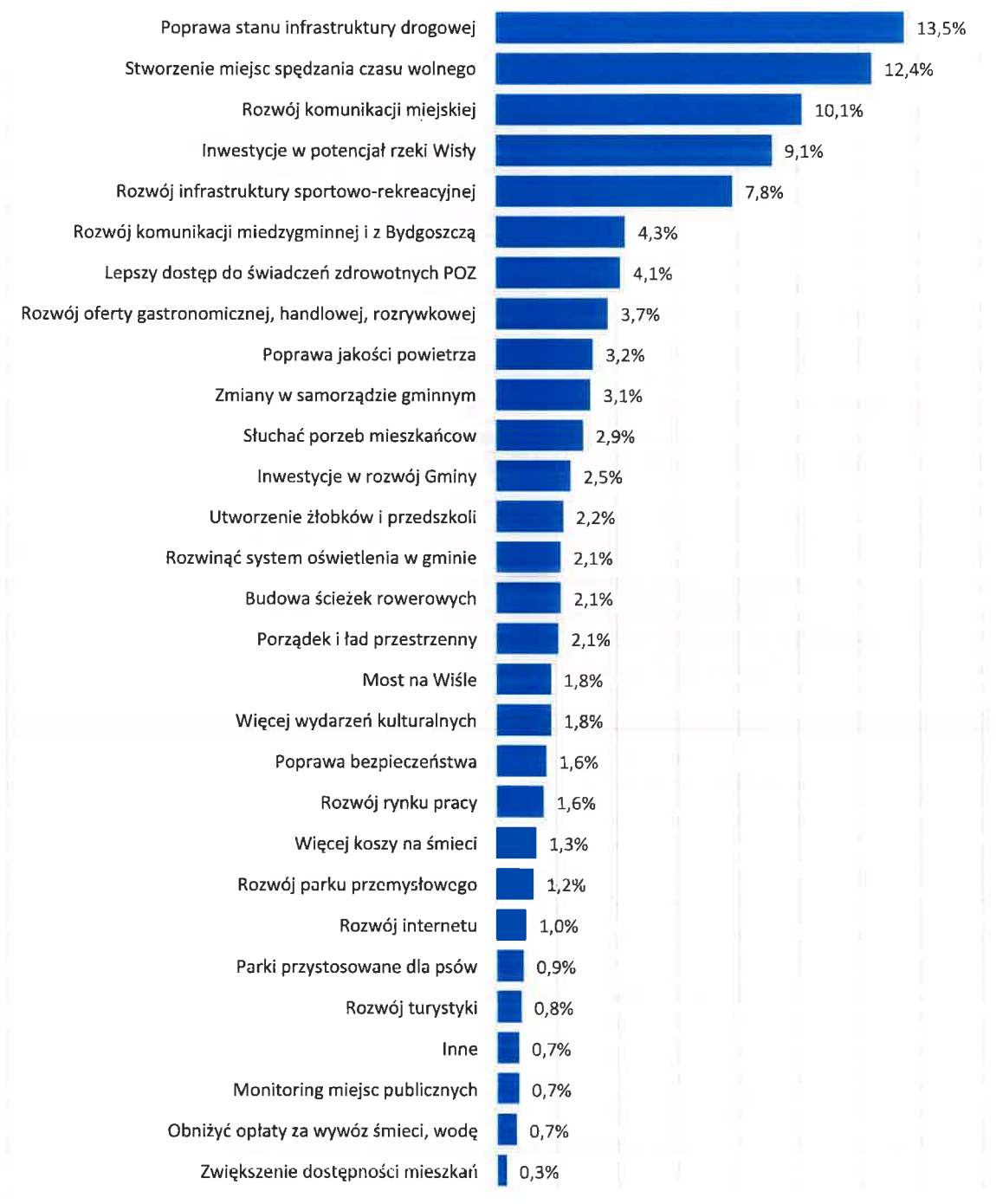
Wykres 15 Co Pana/Pani zdaniem jest największą wadą, słabą stroną Gminy Solec Kujawski?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=962.

Według ankietowanych, w najbliższych latach władze gminy powinny skupić się na poprawie infrastruktury drogowej (13,5%) i rozwoju komunikacji miejskiej (10,1%), co koresponduje z wskazanym wcześniej złym stanem infrastruktury i niedostateczną ofertą transportu publicznego. Ponadto 12,4% respondentów jest zdania, że należy stworzyć miejsca spędzania czasu wolnego, a 9,1%, że powinno się zainwestować w potencjał rzeki Wisły.

Wykres 16 Co Pana/Pani zdaniem należy zrobić (jakie przedsięwzięcie zrealizować), aby w Gminie Solec Kujawski żyło się lepiej?

Źródło: Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=962.

Wśród zaproponowanych kierunków rozwoju gminy respondenci najczęściej wskazywali atrakcyjną ofertę spędzania czasu wolnego (25,5%). Duża część ankietowanych zaznaczyła także nowoczesny transport i komunikacja jako główny kierunek rozwoju gminy – warto wspomnieć, że we wcześniejszych pytaniach dostępność transportu publicznego była oceniana negatywnie, co wymaga podjęcia działań w tym obszarze.

Wykres 17 Z zaproponowanych poniżej możliwych kierunków rozwoju Gminy Solec Kujawski proszę wybrać te, które władze gminy powinny rozważyć jako najkorzystniejsze dla dalszego rozwoju

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=962.

Załącznik nr 2 Mapy ryzyka i zagrożenia powodziowego

Na poniższych mapach przedstawiono obszary zagrożenia powodziowego w gminie Solec Kujawski, a więc obszary, na których istnieje możliwość wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie lub powodzi w wyniku zdarzenia ekstremalnego. Na mapach wyróżniono:

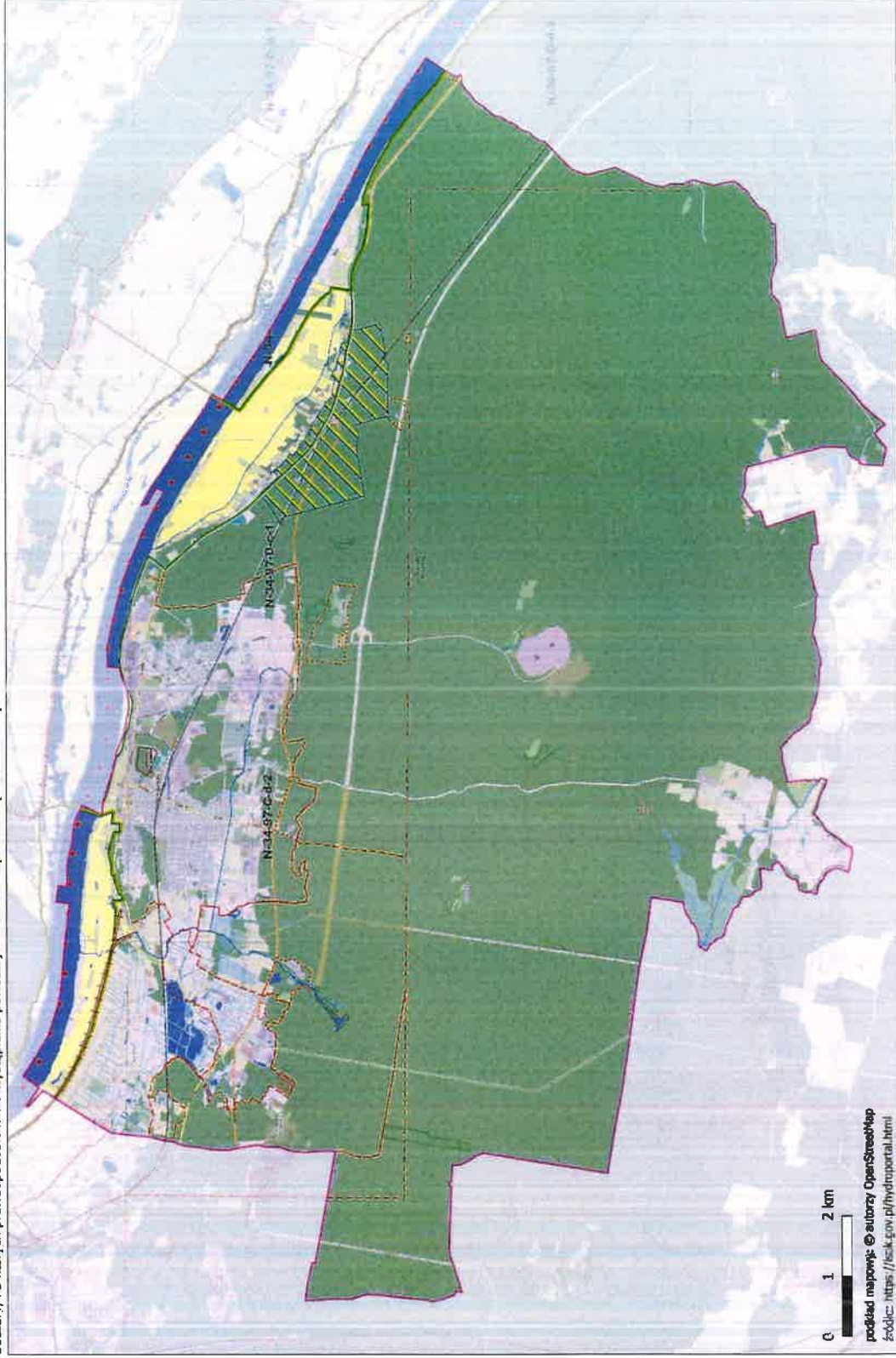
- **Zagrożenie powodziowe** – możliwość wystąpienia na danym terenie powodzi o określonym prawdopodobieństwie,
- **Ryzyko powodziowe** – kombinacja prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią to natomiast:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, stanowiące działki ewidencyjne.

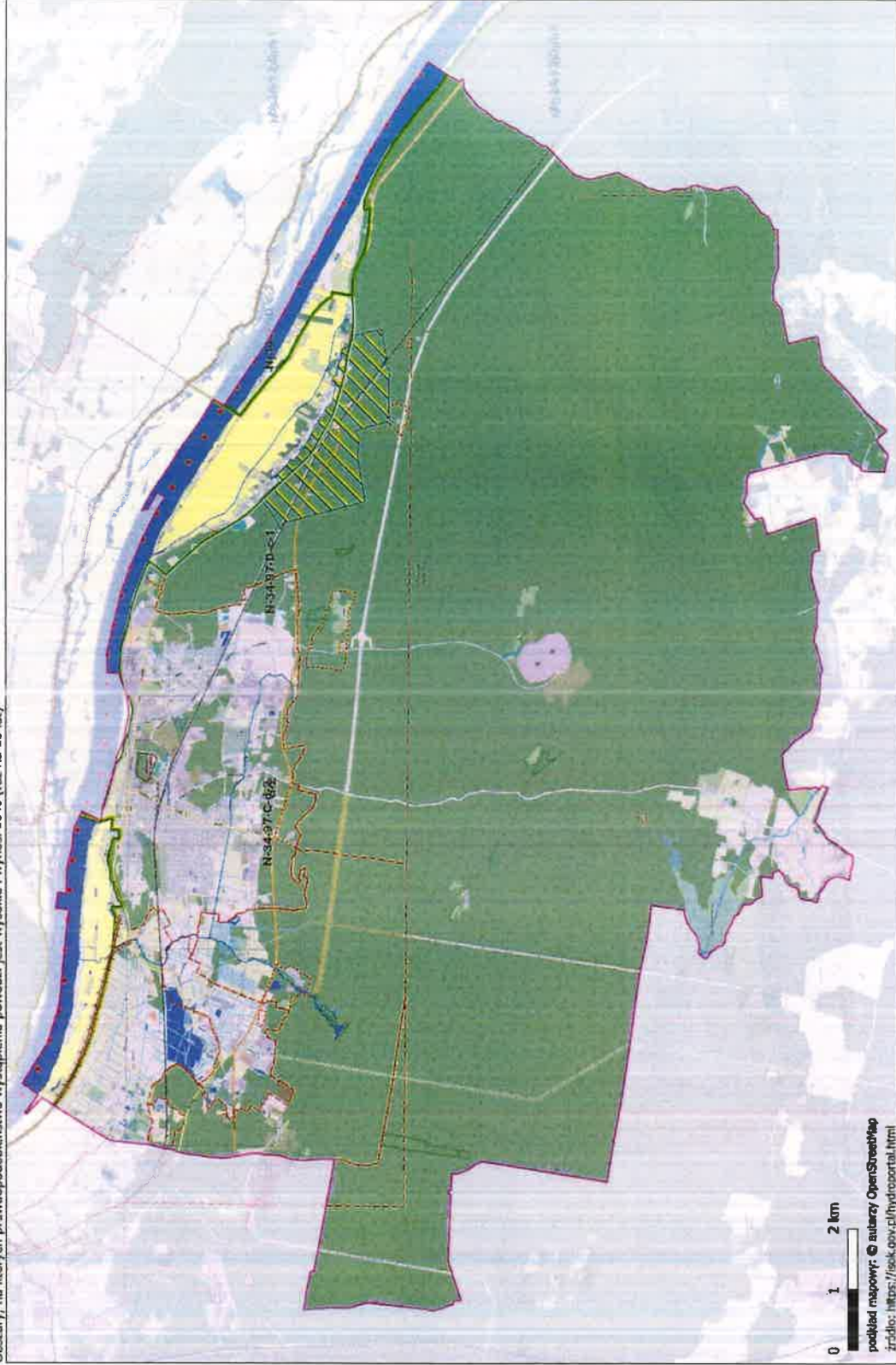
Mapa ryzyka powodziowego

Obszary, w których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat)

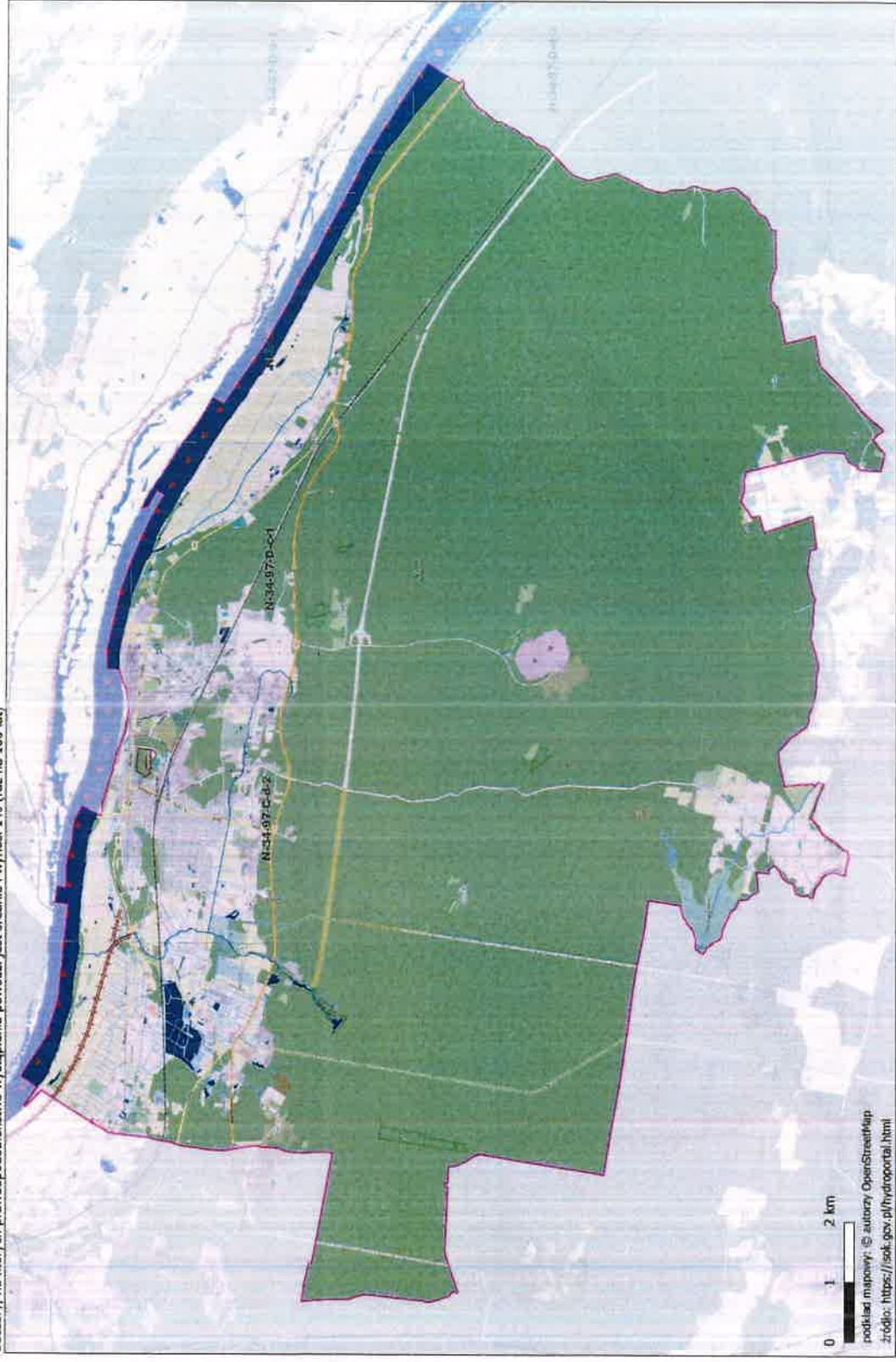
Mapa ryzyka powodziowego

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat)

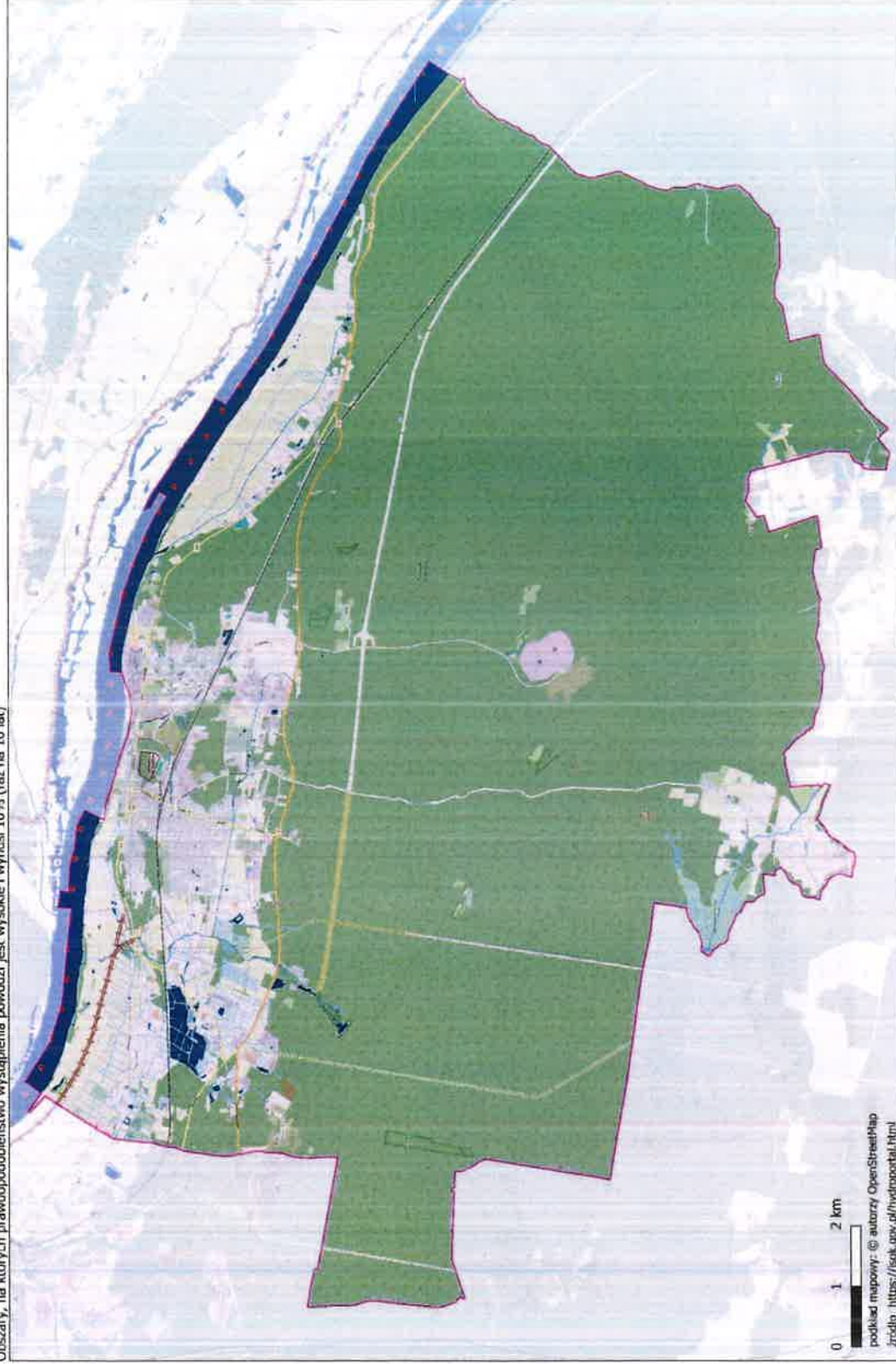
Mapa zagrożenia powodziowego

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat)

Mapa zagrożenia powodziowego

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat)

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW

MAPA ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO

- 7,5-8 maksymalna rzędna zwierciadła wody
- 7,5-8 rzędna szczytu wsi przysiępowodniowego lub zapory bocznej
- 59 kilometr rzeki
- obszar szczytowego zagrożenia powodzią
- głębokość: wody [m]
- h ≤ 0,5
- 0,5 < h ≤ 2,0
- 2,0 < h ≤ 4,0
- h > 4,0
- ciek naturalny i kanały
- wody powierzchniowe
- wał przeciwpowodziowy
- zapora boczna
- miejsce przelania się wody przez wał przeciwpowodziowy lub zapora boczna
- granica gminy
- granica powiatu
- granica województwa
- granica państwa
- granica gminy

MAPA RYZYKA POWODZIOWEGO

Potencjalne negatywne skutki dla środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej

- Masy (z)brodni (w)zbrojeni (w)zbrojenia
- tereny zabudowy mieszkaniowej
- tereny przemysłowe
- tereny kulturalne
- lasy
- tereny rekreacyjno-wypoczynkowe
- granie oraz i uprawy trwałe
- użytki zielone
- tereny pozostałe
- wody powierzchniowe
- kapitał
- ujęcie wody podziemnej
- ujęcie wody powierzchniowej
- ścieki ochronne ujęcia wody
- ogród zoologiczny
- obszar obiekt zabytkowy UNESCO
- pomnik zagłady
- skansen, muzeum
- biblioteka, archiwum
- park narodowy
- rezerwat przyrody
- obszar Natura 2000 - obszar specjalnej ochrony ptaków
- obszar Natura 2000 - specjalny obszar ochrony siedlak
- potencjalne ogniska zanieczyszczeń:
 - ścieków o odpadach komunalnych
 - ścieków o odpadach przemysłowych
 - ścieków o odpadach mieszanym
 - omyłacz
 - oczyszczalnia ścieków
 - przepompownia ścieków
- obszar szczytowego zagrożenia powodzią
- kilometr rzeki
- ciek naturalny i kanały
- wał przeciwpowodziowy
- zapora boczna
- granica gminy
- granica powiatu
- granica województwa
- granica państwa

Potencjalne negatywne skutki dla życia i zdrowia ludzi oraz wartości potencjalnych strat powodziowych

- budynki, mieszkalny w obszarze zagrożenia powodziowego (głębokość wody w m):
 - ≤ 2,0
 - > 2,0
- budynki o znaczeniu społecznym w obszarze zagrożenia powodziowego (głębokość wody w m):
 - ≤ 2,0
 - > 2,0
- oznaczenia budynki o znaczeniu społecznym:
 - Zb - zabitek, przedszkole, przedszkole, szk - szkoła,
 - P - przedszkole, niem - przedszkole, dom opieki, hospicjum,
 - C - centrum kulturalne, dom kultury, dom wsi - dom
 - W - wycieczki, dom wycieczkowy, Z - zakładowy, zakładowy, zakładowy, zakładowy, zakładowy
- wartości potencjalnych strat powodziowych (złoty):
 - ≤ 1
 - 2 - 50
 - 51 - 150
 - 151 - 300
 - 301 - 800
 - > 800
- kilometr rzeki
- obszar szczytowego zagrożenia powodzią
- ciek naturalny i kanały
- wody powierzchniowe
- wał przeciwpowodziowy
- zapora boczna
- granica części miejscowości znajdującej się w obszarze zagrożenia powodziowego
- granica miejscowości znajdującej się w obszarze zagrożenia powodziowego
- granica gminy
- granica powiatu
- granica województwa
- granica państwa

KALISZ
1380

razem miasta i szacunkowa liczba mieszkańców zagrożonych powodzią

Chojatów
52

razem wał i szacunkowa liczba mieszkańców zagrożonych powodzią

Rypinek
15

razem części miasta lub wsi i szacunkowa liczba mieszkańców zagrożonych powodzią

Załącznik nr 3 Analiza oddziaływania na środowisko realizacji Strategii

Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji dokumentu

Strategia Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+ stanowi nadrzędny dokument planistyczny i jest podstawową deklaracją i zobowiązaniem samorządu. W dokumencie sformułowano misję i wizję w długookresowej perspektywie wraz z określeniem podstawowych kierunków rozwoju. Wypracowane założenia oraz zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia skupiają się na poprawie jakości życia mieszkańców oraz rozwiązywania problemów i wyzwań zidentyfikowanych w gminie. Dokument ma charakter kompleksowy, stanowi odpowiedź na zidentyfikowane w gminie problemy i wyzwania oraz wspomaga zarządzanie gminą. Umożliwia również ubieganie się o środki finansowe w ramach Funduszy Europejskich. Dokument przyczyni się również do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochrony i rozwoju jego walorów. Odstąpienie od realizacji zapisów projektowanego dokumentu będzie wiązało się z odstąpieniem od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska w kontekście szerszej perspektywy postrzegania tej problematyki. W przypadku braku wdrażania zapisów strategii, przeprowadzona analiza i ocena istniejącego stanu środowiska może sugerować, iż może nastąpić pogorszenie stanu środowiska.

Brak realizacji zapisów strategii rozwoju może doprowadzić m.in. do:

- pogorszenia stanu i jakości powietrza atmosferycznego;
- pogorszenia stanu klimatu akustycznego;
- pogorszenia jakości i zasobności wód powierzchniowych i podziemnych;
- pogorszenia stanu gospodarki wodno-ściekowej;
- pogorszenia jakości i zasobności gleb i powierzchni ziemi;
- pogorszenia systemu gospodarowania odpadami, w tym ograniczenia powstawaniu odpadów;
- pogorszenia stanu zasobów przyrodniczych, różnorodności biologicznej, obszarów cennych przyrodniczo, w tym obszarów objętych ochroną prawną;
- pogorszenia walorów krajobrazowych;
- pogorszenia jakości życia mieszkańców z uwagi na przekroczenia standardów ochrony środowiska.

Pozytywnym skutkiem środowiskowym, w przypadku zaniechania realizacji założeń strategii rozwoju, będzie wyeliminowanie negatywnego, krótkotrwałego wpływu występującego podczas działań typowo inwestycyjnych m.in. budowy, rozbudowy i modernizacji ciągów komunikacyjnych czy zagospodarowania terenów nadbrzeżnych Wisły na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

W przypadku braku realizacji powyższych zamierzeń nie dojdzie do zajęcia nowych powierzchni biologicznie czynnych, wzrostu emisji hałasu oraz gazów i pyłów do powietrza w miejscach dotąd

nieprzekształconych antropogenicznie. Brak realizacji zamierzeń inwestycyjnych wiąże się z mniejszą ingerencją w komponenty środowiska, tj.: wody, gleby, środowisko przyrodnicze oraz krajobraz lokalny.

Zaniechanie założeń dokumentu wiąże się z mniejszym prawdopodobieństwem zniszczenia siedlisk przyrodniczych oraz naruszenia funkcjonowania korytarzy migracyjnych czy też obszarów chronionych. Realizacja zadań ingerujących w stan środowiska wiąże się z niedogodnościami na etapie wdrażania, jednak skutkuje szeregiem korzyści po zakończeniu inwestycji (poprawa stanu powietrza, poprawa efektywności energetycznej, poprawa mobilności, szczelny system wodociągowy).

Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z budową, rozbudową i modernizacją ciągów komunikacyjnych czy zagospodarowaniem terenów nadbrzeżnych Wisły na cele rekreacyjno-wypoczynkowe można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależy będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz zadań zamieszczonych w Strategii Rozwoju powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy działań dla których taka decyzja jest konieczna). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych, mogących negatywnie oddziaływać na środowisko, wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniający zapisy dokumentów lokalnych oraz wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne

jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji strategii rozwoju może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych w gminie.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w strategii rozwoju na poszczególne komponenty środowiska:

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- Na etapie projektowania należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni;
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację;
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchnicznych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów;
- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną;
- Prawidłowe przechowywanie substancji ropopochodnych oraz innych materiałów;
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego;
- Właściwe postępowanie z odpadami;
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu;
- Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów;
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu;

- Ograniczenie uszczelniania zlewni, np. poprzez planowanie rezerw terenu, które ma służyć zapewnieniu możliwości swobodnej infiltracji wód do ziemi;
- Uregulowanie gospodarki wodami opadowymi - oczyszczenie ich oraz możliwość ich retencjonowania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego, należy przy tym brać pod uwagę nie tylko dany obszar, ale i obszar położony niżej w zlewni (jest to szczególnie ważne w miastach);
- Prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu. Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych;
- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb oraz innych materiałów;
- Pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia;
- Zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu;
- Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów;
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej;
- Stosowanie przepisów BHP;
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin;
- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza.
- Unikanie emisji głównie substancji pyłowych na etapie budowy, rozbudowy czy modernizacji obiektów;
- Przestrzeganie zastrzonych zapisów pozwoleń budowlanych.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji;

- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną;
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych;
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk;
- Wycinkę drzew i krzewów należy ograniczyć do niezbędnego minimum wynikającego z bezpośredniej kolizji z przedmiotowym przedsięwzięciem;
- Za wycinkę drzew i krzewów należy dokonać nasadzeń zastępczych. Do nasadzeń należy wykorzystać jedynie rodzime gatunki drzew i krzewów. Oszacowanie ilości drzew i krzewów do wycinki oraz wskazanie lokalizacji nasadzeń zastępczych należy uzgodnić po sporządzeniu operatu dendrologicznego;
- Wycinkę drzew i krzewów należy prowadzić poza sezonem wegetacyjnym;
- Drzewa i krzewy nieprzeznaczone do wycinki, a które znajdują się w sąsiedztwie prac budowlanych należy zabezpieczyć przed uszkodzeniem pni, korzeni i konarów;
- Wykopy wykonywane w strefie korzeniowej drzew będą wykonywane wyłącznie ręcznie;
- Roboty ziemne w obrębie korzeni drzew i krzewów nie powinny być prowadzone w okresie wegetacji roślin, a szczególnie w okresie letnim. Najkorzystniejszym okresem do wykonania tych robót są miesiące od października do końca marca;
- Wykopy w obrębie drzew nie powinny trwać dłużej niż dwa tygodnie, a przy wietrznej, wilgotnej pogodzie trzy tygodnie. W celu niedopuszczenia do przesuszenia systemu korzeniowego, wykopy przy drzewach i krzewach powinny być zasypywane jak najkrótszym czasie;
- Powstałe wykopy w sąsiedztwie drzew i krzewów należy zasypać warstwą kompostu lub ziemi urodzajnej;
- W przypadku kolizji konarów drzew z pracą sprzętu budowlanego w wyniku, którego może dojść do uszkodzenia mechanicznego, gałęzie zagrożone uszkodzeniem należy podwijać do gałęzi położonych powyżej. Jeżeli jest to zabieg niewystarczający w ostateczności należy usunąć lub skrócić kolidujące gałęzie, a rany po cieniach należy zabezpieczyć środkiem impregnującym z dodatkiem środka grzybobójczego;
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji;
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym, jeśli na obszarze inwestycji lub w jej pobliżu gniazdują ptaki;

- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów;
- Stosowanie technologii w jak najmniejszym stopniu wpływającej na środowisko (ograniczającej emisję zanieczyszczeń i hałasu);
- Uwzględnianie wariantu lokalizacyjnego w sposób zgodny z dokumentami planistycznymi, przepisami i aktami prawnymi obowiązującymi dla poszczególnych form ochrony przyrody, a także biorąc pod uwagę potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych, siedlisk zwierząt i roślin oraz korytarze migracyjne i łączność ekosystemów;

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 7:00 a 20:00;
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia;
- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych;
- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu;
- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas;
- Stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas;
- Stosowanie tzw. cichych nawierzchni;
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko;
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów;
- Sprawne przeprowadzenie prac;
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją;
- Dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochronną dostosowanych do wymogów siedliska;
- Stosowanie barier akustycznych na etapie realizacji konkretnych inwestycji drogowych (szczególnie w miejscach przejścia dróg uciążliwych przez tereny mieszkaniowe i usług chronionych);

- Zastosowania odpowiednio szerokich pasów zieleni o zróżnicowanej wysokości tak, aby zapewnić maksymalne wartości pochłaniania i odbijania fali akustycznej.

Propozycja działań alternatywnych

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Dla zadań zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+ można zaproponować następujące działania alternatywne:

- Zmiana lokalizacji danego działania.
- Zmiana technologii realizacji zadania.
- Wybór alternatywnych materiałów do realizacji zadania.
- Rozważenie różnych wariantów organizacyjnych realizacji zadania i dobór odpowiedniego.
- Modyfikacja zakresu zadania, częściowe lub całkowite odstąpienie od realizacji zadania, jeśli decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla danego zadania będzie wskazywać na taką potrzebę.

W przypadku Strategii Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+ nie ma możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań ze względu na wysoki stopień ogólności dokumentu. Dokument jest koncepcją rozwoju i przebudowy społecznej, infrastrukturalnej i przestrzennej obszaru gminy, która jako wizja całościowa i spójna pozwoli osiągnąć zamierzone efekty. Dlatego też wprowadzanie na tym etapie rozwiązań alternatywnych zaburzałoby spójność wspomnianej wizji. Należy jednak podkreślić, że istnieją duże możliwości w doborze najlepszych pod względem oddziaływania na środowisko wariantów lokalizacyjnych, technologicznych czy organizacyjnych.

Podkreślając ogólny charakter dokumentu oraz brak możliwości precyzyjnego wskazania działań alternatywnych należy w przypadku wszystkich przedsięwzięć przeanalizować działania alternatywne na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji brak realizacji zapisów strategii rozwoju prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

Przebieg procedury środowiskowej

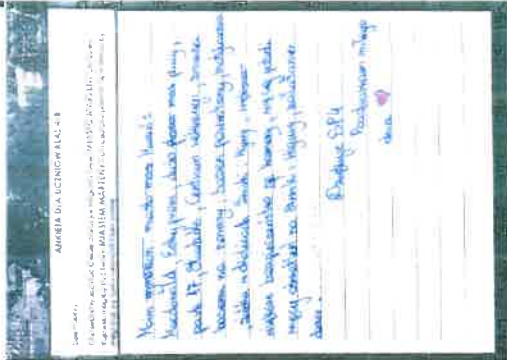
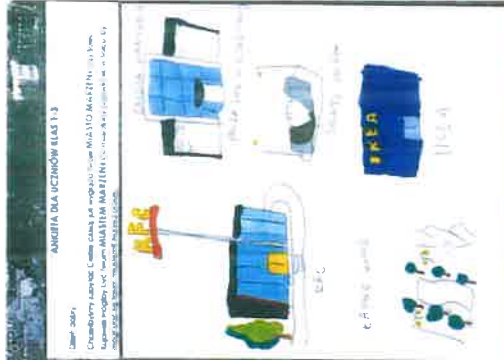
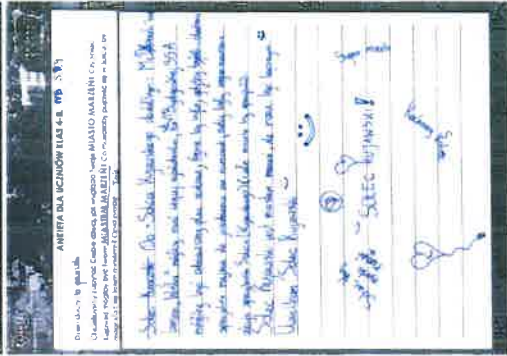
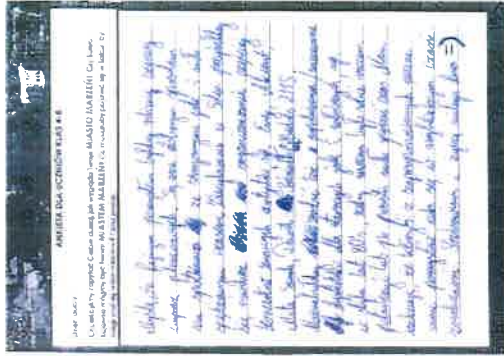
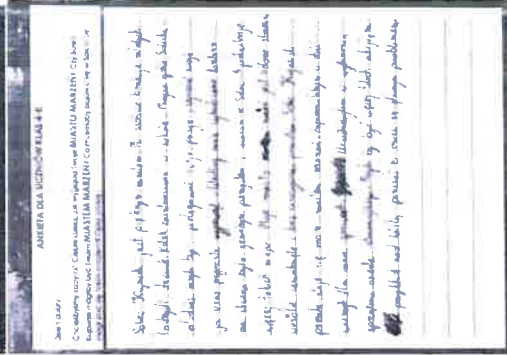
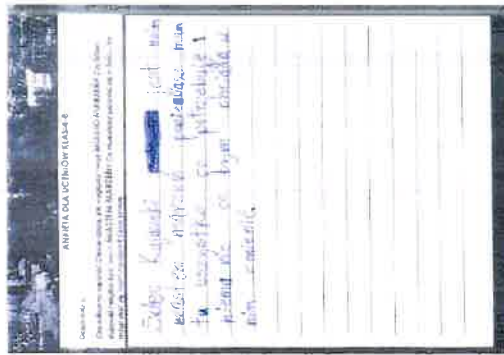
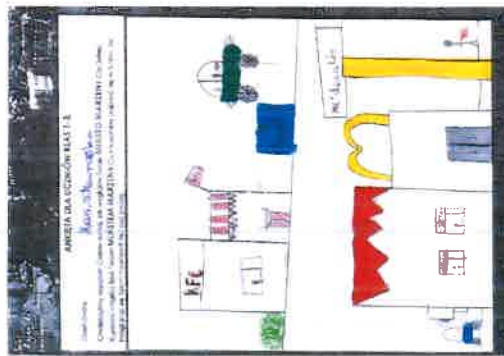
Zasady przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko określa ustawa z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.). Projekt strategii rozwoju gminy obowiązkowo podlega strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko (sooś), o ile wyznacza ramy dla późniejszej realizacji projektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W dniu 4 czerwca 2024 r. złożono wnioski do dwóch podmiotów: Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy dotyczące odstąpienia od konieczności przeprowadzenia Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+.

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy pismem z dnia 12 czerwca 2024 r., sygnatura NNZ.9022.4.37.2024 uzgodnił możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu pn.: „Strategia Rozwoju Gminy Solec Kujawski na lata 2023-2030+”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy pismem o sygnaturze WOO.410.133.2024.MD1 z dnia 13 czerwca 2024 r. również uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu.

Załącznik nr 4 Przykłady ankiet uczniów szkół podstawowych

AMBITA DLA UCZNIÓW KLAS 4 B

Opis szkoły:
 W naszej szkole jest 12 klas, 200 uczniów, 12 nauczycieli. W naszej szkole jest 12 klas, 200 uczniów, 12 nauczycieli.

Opis szkoły:
 W naszej szkole jest 12 klas, 200 uczniów, 12 nauczycieli. W naszej szkole jest 12 klas, 200 uczniów, 12 nauczycieli.

Opis szkoły:
 W naszej szkole jest 12 klas, 200 uczniów, 12 nauczycieli. W naszej szkole jest 12 klas, 200 uczniów, 12 nauczycieli.

AMBITA DLA UCZNIÓW KLAS 1 B

AMBITA DLA UCZNIÓW KLAS 4 B

Opis szkoły:
 W naszej szkole jest 12 klas, 200 uczniów, 12 nauczycieli. W naszej szkole jest 12 klas, 200 uczniów, 12 nauczycieli.

Opis szkoły:
 W naszej szkole jest 12 klas, 200 uczniów, 12 nauczycieli. W naszej szkole jest 12 klas, 200 uczniów, 12 nauczycieli.

Opis szkoły:
 W naszej szkole jest 12 klas, 200 uczniów, 12 nauczycieli. W naszej szkole jest 12 klas, 200 uczniów, 12 nauczycieli.

AMBITA DLA UCZNIÓW KLAS 3 B

AMBITA DLA UCZNIÓW KLAS 3 B

AMBITA DLA UCZNIÓW KLAS 3 B

AMBITA DLA UCZNIÓW KLAS 3 B

AMBITA DLA UCZNIÓW KLAS 4 B

Opis szkoły:
 W naszej szkole jest 12 klas, 200 uczniów, 12 nauczycieli. W naszej szkole jest 12 klas, 200 uczniów, 12 nauczycieli.

Opis szkoły:
 W naszej szkole jest 12 klas, 200 uczniów, 12 nauczycieli. W naszej szkole jest 12 klas, 200 uczniów, 12 nauczycieli.

Opis szkoły:
 W naszej szkole jest 12 klas, 200 uczniów, 12 nauczycieli. W naszej szkole jest 12 klas, 200 uczniów, 12 nauczycieli.

